

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 23 de setembre de 1993 ■ Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona ■ Director: Manuel Valls i Serra ■ Any XV - Núm. 731 175 ptes.

En el 775è aniversari de la fundació de l'orde de la Mercè

Per la defensa i la llibertat del pobre i del marginat

«775 anys per la llibertat» ha estat el tema de reflexió de l'«Encontre intermercedari» celebrat a Barcelona els passats 18 i 19 de setembre. C.C. s'uneix de tot cor a les celebracions mercedàries, les quals constitueixen un fort estímul per portar endavant entre els nostres conciutadans el missatge i l'obra de la Mercè. La intuïció de Pere Nolasc segueix essent vàlida i actual: Maria és defensora i garantia de llibertat per al marginat, el pobre, l'esclau o l'indefens. I els qui ens sentim els seus fills ens hem de fer presents allí on existeixen encara noves formes de captivitat. (Més informació a pàg. 13)

El Congrés de Catequesi davant la seva tercera etapa

Una informació de Maria Teresa Llach, secretària general del Congrés, a pàgines centrals

LLINDAR

Cada any, per la festa de la Mare de Déu de la Mercè, fixem el nostre esguard sobre la gran ciutat que és Barcelona. Per als qui som cristians aquest esguard no es pot aturar en les grans transformacions urbanístiques que de la mà de l'estímul olímpic del 92 s'han realitzat aquests anys. El nostre esguard es fixa, sobretot, en l'element humà que la compona i integri. És la vida dels homes i les dones d'aquesta gran ciutat el que ens interessa per damunt de tot. Més encara, el que ens importa de veritat és «l'ànima» de Barcelona. Perquè de Barcelona, com de totes les ciutats de l'home, cal descobrir-ne i conèixer-ne «l'ànima», és a dir, la seva vocació i la seva missió. La Pira, el famós alcalde de Florència, parlava d'una «metafísica de les ciutats» que les integra i agermana en una constel·lació ideal i les destina a sobreviure als Estats i a les institucions polítiques sempre canviants. En efecte, la persona humana s'estructura i es vertebrada des del seu arrelament als diversos factors que teixeixen el context orgànic de la ciutat: l'habitatge, el barri, l'oficina, la fàbrica, l'escola, la universitat, l'hospital, etc. Ells són els elements que constitueixen les espe-

Un esguard sobre Barcelona

rances humanes dels seus ciutadans! És per això que davant la festa de «La Mercè» el nostre esguard sobre Barcelona s'expressa també en forma d'angoixosos interrogants: Els qui estan encara mancats d'un habitatge digne, ¿poden esperar finalment d'assolir-lo? Els nostres germans que estan a l'atur, ¿poden esperar de trobar un treball? ¿Hi ha alguna esperança pels marginats? ¿Hi ha alguna esperança pels joves que es droguen perquè han perdut el sentit de la vida i de la pròpia dignitat? La llista fóra llarga... Déu sap com totes aquestes esperances humanes estan com entrellaçades amb l'Esperança! Per aquesta raó La Pira afirmava que a la ciutat humana, a més d'un lloc per estimar (l'habitatge), d'un lloc per treballar (l'oficina o la fàbrica), d'un lloc per aprendre a pensar (l'escola

o la universitat) i d'un lloc per guarir (l'hospital), no li ha de mancar un lloc per pregar i compartir (l'església). Com la majoria de les ciutats d'Europa la història de Barcelona està profundament unida a la de l'Església. Ara bé, la fundació de l'Orde de la Mercè, de la qual en celebrem el 775è aniversari, no és només història. El missatge i la tradició mercedàries apunten, amb força renovada, envers una resposta humana i cristiana als problemes de la ciutat moderna i postmoderna. Barcelona, diuen, és una de les ciutats més secularitzades del món. ¿Com continuar tenint cura de la seva «ànima» quan per tants conciutadans nostres la qüestió de Déu potser no és negada però sí despallada de tota rellevància? ¿Què fer perquè no es converteixi en una ciutat deshumanitzada a mercè d'eslògans i d'activismes superficials? Hi ha un camí: continuar treballant amb amor i eficàcia —com fan tants grups de cristians— al costat dels aturats, marginats, malalts, vells, drogaaddictes, etc. Treballar —i pregar— sense defallir per bastir la ciutat nova al redós d'una font antiga de la qual raja sempre una aigua fresca i jove: l'evangelí de Jesucrist.

■ Manuel Valls i Serra, director

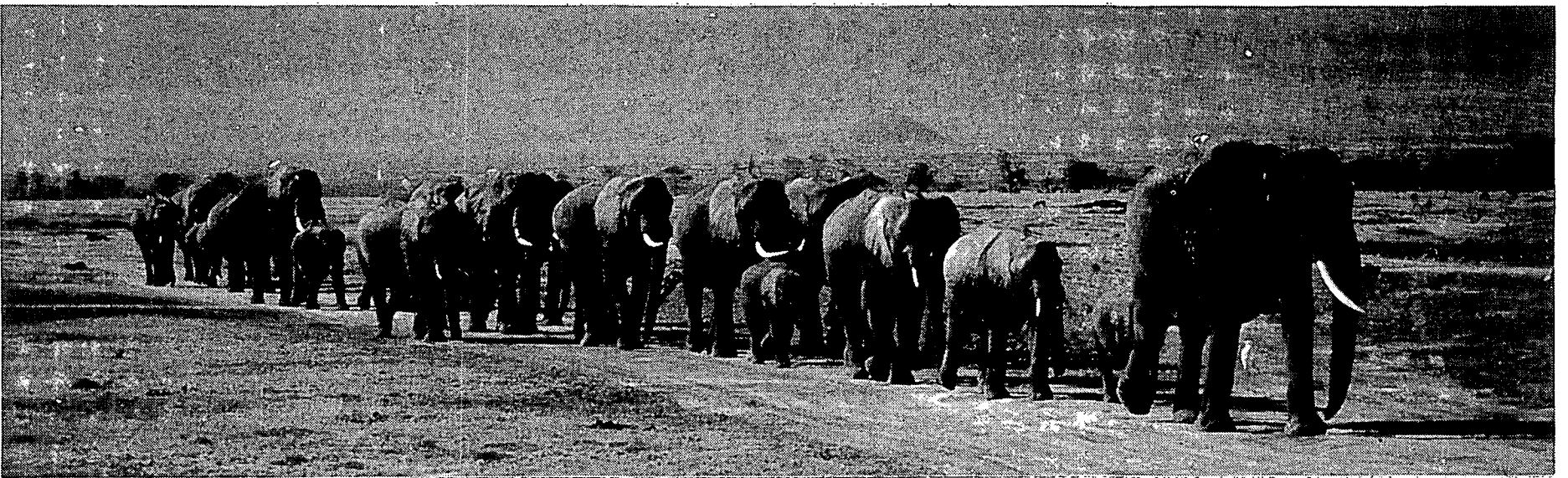
VIATGE A

Del 21 de novembre al 4 de desembre

VIATGE A LES MISSIONS D'ÀFRICA

KENYA i TANZÀNIA

(països equatorials de la costa de l'oceà Índic)

visites a Kenya (la terra dels bantús)

—**NAIROBI**: capital de Kenya (1.670 m), porta d'accés a una gran i variada aventura

—**NAKURU**: el «llac rosat», amb milions de flamencs i d'altres ocells

—**NAIVASHA**: llac alcalí, a la fossa del Rift Valley

—**MASAI MARA**: una reserva immensa de cebres i de nyus; també hi viuen lleons, búfals, rinoceronts, elefants, lleopards...

visites a Tanzània (un passadís històric)

—**ARUSHA**: ciutat a mig camí entre el Cap i el Caire; parc nacional amb el volcà

apagat del Kilimanjaro (5.895 m)

—**NGORONGORO**: la «gran caldera» (cràter de 20 km de diàmetre) i la seva fauna

—**MANYARA**: llac on es troben una gran varietat d'ànecs i pelicans i elefants, i els lleons grimpadors

Missions previstes de visitar:

Nairobi - Narok - Pow - Arusha - USA River - Karatu - Mto-wa-mbu

Combinat amb **safaris de gran turisme**

Assistència tècnica Ultramar Express

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

EDITORIAL

Semblava que, a partir de la transició política, Espanya havia entrat en una era de convivència que deixava enrere incomprendiments i radicalitats ancestrals. Ho semblava i molts encara creiem que és així i estem disposats a continuar treballant en aquesta direcció. Però, últimament, s'està produint un procés de confrontació sistemàtica que fa temer el retorn dels vells dimonis. Tenim l'obligació d'advertir-ho i de ratificar amb serenitat i amb fermesa la nostra voluntat de comprensió i de concòrdia entre tots els ciutadans. El cristià està cridat a actuar d'acord amb la veritat i a treballar per la instauració de la

De la confrontació al diàleg

«civilització de l'amor», per dir-ho amb una bella expressió de Pau VI.

Hi ha una discrepància política legítima que denuncia errors a fi que siguin corregits en bé del país. N'hi ha una altra que els explota on n'hi ha i els inventa amb engany on no n'hi ha, a favor d'interessos que no són defensats explícitament. Aleshores el ciutadà no és informat objectivament sobre els problemes a fi que el seu coneixement li permeti de fer-se'n una opinió, sinó que és incitat amb interpretacions malèvols a fi que reaccioni sentimentalment en una direcció determinada. En totes les polèmiques de fons polític que han aparegut als mitjans d'informació, aquestes últimes setmanes, hi ha hagut aquest element comú: absència de dades i excés de passió.

El tema de Catalunya ha estat, si no l'únic, el més habitual i el més candent de totes aquestes controvèrsies. No solament en el sentit que hagin estat posades en discussió iniciatives, idees o actuacions de catalans —que això, ni cal dir-ho, és perfectament legítim i normal— sinó també en el sentit que s'ha produït un cert clima de rebuig generalitzat del fet català. La coincidència en l'atac indiscriminat de fronts ideològics contraris abona aquesta percepció. I això és greu.

De poc serviria tot el muntatge de l'Estat de les autonomies si no aconseguíem una comprensió de cada una de les realitats nacionals que conviuen a l'Estat espanyol i una acceptació cordial de les seves diferències. Només sobre la seguretat que cap poble no serà constrenyit a modificar o a amagar la seva identitat és possible construir la solidaritat entre tots ells. El document episcopal «Arrels cristianes de Catalunya», defugint la discussió sobre quin ha de ser el model d'Estat «perquè això correspon directament a l'ordenament civil», afirmava que «un Estat, amb una adequada organització, pot assolir la convivència i el progrés en el seu interior de diverses nacions, sense que cap d'elles s'hagi de sentir constrenyida a l'assimilació per una altra». Ara bé, potser avui, amb totes les seves limitacions, l'organització de l'Estat espanyol encara va més endavant que la mentalitat d'amplis sectors dels seus ciutadans. Potser el nus de la qüestió és més de mentalitat i, per tant, d'educació cívica, que de política.

Seria bo que, en aquest treball educatiu de la mútua comprensió, els catòlics dels diversos pobles d'Espanya fóssim els més actius. De vegades, alguns sectors donen la impressió contrària... «Voldríem —diu l'esmentat document de l'episcopat català— que fossin, principalment, els nostres germans catòlics dels altres pobles d'Espanya els primers a comprendre i acollir aquestes aspiracions. També, en contrapartida, hauríem de ser els catòlics catalans els primers a obrir-nos als seus problemes». ¿Tindrem, algun dia, el coratge d'emprendre aquest diàleg?

L'Europa de les Esglésies existeix. Europa es retrobà arran de l'aplec ecumènic de Basilea (15-21 de maig, 1989) convocat conjuntament per la Conferència de les Esglésies europees (KEK) i el Consell de les Conferències episcopals europees (CCEE).

Sis mesos abans de la caiguda del mur de Berlín, aquesta reunió de la major part de les Esglésies del continent, per primera vegada des de la Reforma, celebrava amb anticipació el retrobament d'Europa. Correspondrà a l'historiador determinar en quina mesura Basilea ha contribuït a l'esfondrament del sistema comunista i a l'adveniment d'una nova llibertat. Però, tot seguit, és difícil no qualificar de «profètica» la reunió de Basilea centrada sobre la pau i la justícia.

Des d'aleshores, les diferents Esglésies han assajat de prendre la mesura dels «esdeveniments del 1989». Del costat catòlic, el sínode europeu (28 de novembre-14 de desembre 1991) ha volgut fer un primer pas en la comprensió mútua i l'acció concertada. Com ho expressa la declaració final: «L'Europa no deu purament i simplement apel·lar avui al seu heretatge cristià anterior: li cal trobar la capacitat de decidir novament el seu futur en el retrobament amb la persona i el missatge de Crist.»

Del costat no catòlic, la KEK va celebrar la seva 10ª assemblea a Praga, el setembre de 1992. I és en aquesta mateixa ciutat que s'ha reunit, del 7 al 12 de setembre, el 8è. simposium ampliatiu organitzat per la CCEE sobre el tema: «Viure l'Evangeli en la llibertat i la solidaritat.» Recordem que en aquest temps la instància europea catòlica ha modificat la seva estructura per integrar de dret els 33 presidents de Conferències episcopals i que el simposium de Praga ha comptat amb la presència de 70 laics, de 50 preveres i 50 religiosos i religioses.

Però heus ací que una llarga consulta s'ha llançat des del mes de juny sobre la següent qüestió: «¿Cal un segon aplec ecumènic europeu, un Basilea II?» Des del nostre punt de vista, la resposta només pot ser positiva. Tot el que ha

«L'Europa no deu purament i simplement apel·lar avui al seu heretatge cristià anterior: li cal trobar la capacitat de decidir novament el seu futur en el retrobament amb la persona i el missatge de Crist»

RESPIR

Encara més amunt!

Al llibre del profeta Jeremies, hi ha una frase que m'ha entretingut una bona estona. Diu el Senyor: «¿És a mi que ells ofenen? oracle de Jahvè; ¿no és més aviat a ells mateixos, per a la seva pròpia confusió?» (Jr 7:19). Ja fa temps que jo havia escrit textualment: «Podem dir coses ofensives contra l'amor, contra Déu que és amor, però no el podem ofendre, perquè l'Amor no es deixa ofendre (...) Nosaltres si que ens sentim ofesos molt sovint per paraules, o per gestos que, segons com, no tenen gaire importància en ells mateixos. Si ens en sentim ofesos és sempre a causa de la nostra limitació, que fa néixer allò que diem amor propi...». Quan ho escrivia, hi afegia de seguida: «No vull minimitzar amb això el mal que és el pecat, sinó que elevo Déu més amunt de les nostres reaccions». No pretenc de fer servir el profeta Jeremies d'escut contra iles previsible, però sí que confesso ingènuament que les paraules del profeta d'Anatòl m'han fet bé.

■ Miquel Estradé

El continent, trencat novament per la revifalla dels nacionalismes, més fràgil pel creixement de l'atur, és pres de profunda incertesa sobre el seu futur. I és urgent contenir l'onada d'euro-pessimisme

passat a Europa des de fa quatre anys, clama per una nova reunió. Ja que l'«eurofòria» de final del 1989 ha donat lloc a múltiples interrogacions i a algunes fortes desil·lusions. El continent, trencat novament per la revifalla dels nacionalismes, més fràgil pel creixement de l'atur, és pres de profunda incertesa sobre el seu futur. I és urgent contenir l'onada d'euro-pessimisme.

L'Europa de les Esglésies

■ Bruno Chenu

Es pot verificar a cada trobada, que no és pas per un cop de vareta màgica que la gent de l'Est i la de l'Oest es puguin comprendre. Cal l'Esperit Sant... i algunes de les seves mediacions! Sobre el paper de l'Església, sobre el posicionament de la comunitat cristiana en la societat, sobre les relacions amb els altres, estem sovint, en el si de la mateixa Església, a anys llum de distància els uns dels altres.

L'actual debat sobre l'uniatisme no és més que una prova entre altres. Certament, cal malviar-se dels clixés. Però quan es va més enllà dels estereotips, es descobreixen històries diferents, les representacions del cristianisme que només s'atenyen a l'infinit...

El treball per a una millor comprensió mútua és immens i Joan Pau II s'hi ha dedicat fa pocs dies als països bàltics. Car l'aposta és gran: donar a Europa aquest «suplement d'ànima» que tan cruelment li manca. En la perspectiva d'una nova evangelització, les Esglésies no hi són pas en concurrència sinó en emulació espiritual: semblantment desamparades, semblantment convocades

Bruno Chenu és periodista i col·laborador de «la Croix»

Director: Manuel Valls i Serra

Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josepina Picas i Pauñé

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Jordi Bassas; Pilarin Bayés; Pietat Campmàjor; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Collé; Guillem Farré; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Tomàs Puntí; Jordi Roigé i Solé; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Joan Boronà, TARRAGONA; Norbert Miral, TORREDEMBARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil,

ANDALUSIA i SUD D'ESpanya; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper. Compaginació: Carlos Aguado

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244, 2ª.

Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impressió: Publiagráf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.

Resta d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica: 21.892 Ptes. □ Àfrica: 21.892 Ptes. □ Àsia: 30.732 Ptes. i Oceania: 30.732 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona

Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Juglar i Mn. Francesc Malsosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Mª Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilarrubies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

Meditació mercedària,
amb diccionari

■ J. Carrera Planas

Quina advocació més suggestiva, a més d'entranyable, la barcelonina —de la ciutat i de la diòcesi— de la Mare de Déu de la Mercè!

El diccionari Corominas, científic i divertit alhora, ens explica la llarga i rica descendència lingüística del mot llatí *merces*, *mercedis*, que volia dir paga o recompensa, i del més primitiu *merx*, *mercis* —com si diguéssim, l'avi de *mercè*— que volia dir mercaderia. És curiós veure com d'aquesta font en ragen dos corrents de significació ben diversa: l'un avança cap al concepte de *benefici graciós*, és a dir, de *gratuitat*; l'altre, cap al concepte de «*mercat*»...

Significativament, el diccionari observa que és «en particular, en el terreny religiós», on s'afaiçona el sentit del mot *mercè* com a do. «Jhesu... Fil de David, mercè ajes de mi»... i «...li clamà mercè», llegim a les homilies d'Organyà de les darreries del segle XII. Qui rep el do, per la seva banda, si és persona com cal, l'agraeix, és a dir, reconeix que ha estat una mercè: «Com deute és que cadascun deia reire gràcies e mercès a Déu e a la sua beneïta Mare, de la gràcia e mercè que li fa», diu la crònica de Ramon Muntaner. Així *mercè* acaba volent dir, al mateix temps, la gràcia implorada, la gràcia rebuda i el seu reconeixement que ens fa exclamar: mercès! Tota aquesta evolució semàntica és animada, indubtablement, pel missatge cristià de la gràcia que introdueix el nou concepte o la bona nova de l'amor gratuït de Déu.

L'altra derivació, la mercantil, es desenvolupa en el terreny secular. *Merces*, i *merceria*, per exemple, seran el venedor i la parada de «coses menudes que serveixen als sastres i a les dones per cosir»: «Fo adordonat (=ordenat)... que tot mercer e tot sabater e tot peller qui portassen ninguna rauba a vendre en dimenges... que ls banders (=guardes) de Rosseyló tolgen (=prenguin) tota la lur rauba» (disposició de l'any 1285).

Doncs bé, ara fa set-cents setanta-cinc anys, aquelles dues accepcions van convergir a Barcelona en l'obra de la Mercè. D'una banda, neix una onada de misericòrdia: el captiu esdevé el proïsme a qui cal fer mercè de la

Necessitem, sobretot, aprofundir en el sentit de gràcia i de mercè perquè el goig de la salvació sigui el color dominant de la vida eclesial

llibertat. D'altra, els mercedaris crearan, al servei d'aquesta mercè, tota una organització amb veritable competència mercantil. Serà, alhora, un testimoniatge de gratuïtat —els mercedaris es lliuraran, si cal, fins a caure captius— i un testimoniatge de feina ben feta.

A nosaltres ens aprofiten totes dues lliçons. Necessitem, sobretot, aprofundir en el sentit de gràcia i de mercè perquè el goig de la salvació sigui el color dominant de la vida eclesial. Se'ns ha encomanat massa l'aspror i l'agressivitat del nostre món. Si ja resulta problemàtic construir la vida de la societat sobre una trama eixuta de drets i de deures, de reclamacions i de retrets, de papers i d'organigrames... sense l'oli de la misericòrdia, encara seria més absurd portar aquest model a l'Església, comunitat de gràcia que celebra i anuncia joiosament la gran mercè de Déu als homes. I necessitem posar en les nostres compromisos i en el servei als captius d'avui tanta dedicació i tanta seriositat, si més no, com les que gasten els professionals de la rendibilitat econòmica.

Mare de Déu de la Mercè, *mercè ajes de nosaltres!*

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

D e l'època que ens ha tocat viure es podran escriure moltes coses en el futur, però no hi ha dubte que haurà estat l'època de la incoherència.

La paraula que és a la boca de tothom, el gran concepte que aglutina les ideologies més antagòniques, la bandera que enarboren tiris i troians per canviar el rostre de la terra, la panacea que ens donarà quelcom tan desitjat com la felicitat total, s'anomena Llibertat. Amb majúscula, no cal dir, ja que no mereix altre tractament quelcom tan transcendent i definitiu.

I ho pot creure qui s'aturi a llegir aquest petit punt de vista personal: el meu amor a la llibertat és incombustible. Crec que és allò més gran que Déu va donar-nos en néixer, interpretant per llibertat la facultat humana, només humana, d'elegir la veritat. La veritat absoluta, perquè les nostres petites veritats particulars res no tenen a veure amb la Veritat: o sigui, Déu, l'Etern Absolut. Per això és tan gran el concepte de llibertat que ens ha estat donat: precisament perquè a través de la recerca de la veritat el trobem a Ell.

Ara bé, d'aquesta llibertat que ens permet elegir l'absolut, l'home ha creat el mite de la llibertat de tot allò aleatori, amb el seu major o menor percentatge de veritat, només que li permeti d'exercir la seva voluntat, el seu plaer, o senzillament donar curs al seu estat d'ànim. I en el moment actual, en el qual tantes petites llibertats emmascarades de grans assoliments proliferen com bolets després de la pluja, ens arriba una prohibició fonamental. Iniciada tímidament, a poc a poc es va fent seva la societat dita civilitzada.

Prohibit fumar.

Aquest vici nociu que crea costum i no solament perjudica el fumador que inhala nicotina i quitrans, sinó que contamina el fumador passiu que l'acompanya.

El tòpic que la nostra llibertat acaba on comença la llibertat dels altres, que no per tòpic és menys cert, justifica plenament la campanya antitabac. Una campanya ben orquestrada i amb més gran nombre de prosèlits cada dia. La llibertat que uns tenen per escollir morir de càncer de pulmó o d'infart de miocardi, és la mateixa que tenen els altres per evitar la possibilitat d'un semblant final. Fins aquí l'acord és unànime i el veto del fumador passiu al fumador actiu, perfectament justificat i justificable.

Però un, lliurement, pot preguntar-se ¿per què no s'aplica la mateixa pauta a altres ordres de la vida que perjudiquen tant o més que el tabac, que dificulten la convivència entre les persones o la impossibiliten totalment, que fereixen la sensibilitat de la gent sensible, que atempten contra la salut de l'ànima amb més virulència que el nefast vici de fumar pot fer-ho contra la salut del cos?

D'ací la incongruència que regeix la nostra època. Som lliures per no haver de suportar el fum que mata, però no ho som per no haver de suportar el mal caràcter dels que ens envolten, la mala educació i manca de civisme de la gent, el lèxic pobre i groller que turmenta els nostres

¿Per què no s'aplica la mateixa pauta a altres ordres de la vida que perjudiquen tant o més que el tabac, que dificulten la convivència entre les persones o la impossibiliten totalment, que fereixen la sensibilitat de la gent sensible, que atempten contra la salut de l'ànima amb més virulència que el nefast vici de fumar pot fer-ho contra la salut del cos?

timpans tant com els decibels d'aquesta música infernal exponent dels nostres temps, les imatges violentes i visceralment d'una televisió degradant, la brutícia material i moral, en suma, que ens envaeix.

Tot això per no esmentar temes molt més dolorosos com la mendicitat als nostres carrers, la fam a les nostres ciutats opulentes, la droga cobrant-se els seus aranzels diaris en una joventut sense ideals, la corrupció més descarada actuant sense màscara, temes aquests dels

Prohibit fumar

■ Maria Teresa Conde

quals continuament es parla amb accents èpics d'indignació i denúncia, però que continuen, per desgràcia, desesperadament vius.

Així són les coses i suposo que continuaran essent així mentre Déu no hi posi remei i digui «prou».

Prohibit fumar, això sí, però de moment hem d'acceptar com a *fumadors passius* que som, els crims dels qui criden, el desvergonyiment dels desvergonyits, el sofriment dels qui pateixen,

els atemptats contra la llibertat dels qui Déu va fer lliures i hem de suportar aquest estat d'agressió imposada i generalitzada.

Que l'egoisme del fumador no s'imposi al que no fuma, però que el cúmul de tants altres egoismes no sotmeti els altres, per una convivència millor.

Que el fum del tabac s'esfumi per sempre en nom de la llibertat, però que en nom de Déu se'ns respecti aquesta llibertat als qui cerquem la veritat en Ell.

Perquè tal com es va dir, només la veritat ens farà lliures.

Maria Teresa Conde és escriptora

SABER ESCOLTAR

Estima el Senyor, estima el proïsme

Llegeixo Mt 22,24-40. Una escena que té, com a teló de fons, el clima de posar un parany a Jesús pocs dies abans de la seva mort. No obstant això, el Mestre no perd la seva lucidesa mental ni la seva dignitat espiritual. Una bona lliçó per als moments en què les coses no ens van de cara. La fermesa, parenta de la dignitat i de l'encert, ha de contenir els sentiments que es desborden i ens arrossegueu cap a la confusió i el desastre.

El fariseu que s'apropa a Crist, amb motius malintencionats, li fa una pregunta de rabiosa actualitat. Els rabins, discutidors de mena, forjadors d'una infinitat de preceptes, bizantinament xerraven, hores i hores, fent equilibris mentals, quin era el primer dels manaments, el que els sintetitzava tots.

Jesús, que perquè era savi no era rebuscat, va respondre amb uns mots de la Bíblia. Amb un text del llibre del Deuteronomi que els israelites, cada matí i cada vespre, resaven. Era el seu acte de fe. Ben profund i ben bonic. La frase «estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima i amb tot el teu esperit», escrita en un fragment de pergamí i posada en una caixeta, la duïen

lligada al front o al braç esquerre. Una manera d'expressar la rellevància cabdal d'aquestes paraules divines. ¿Potser els savis intèrprets de l'Escriptura, víctimes de la passió per la idea, havien oblidat allò que era claríssim per als senzills hebreus?

El manament-clau és estimar Déu amb tot el nostre ésser. Elemental! Ho sabia aquella gent i ho sabem nosaltres. Però, com el rabí, ho hem d'escoltar novament. Procedeix dels llavis de Crist. I no podem oblidar que en la trama, formant unitat, hi ha el manament d'estimar el proïsme —tothom— com a nosaltres mateixos.

Aquest precepte, tan bàsic, sovint ens fa adonar de la nostra llunyania de Déu i del proïsme. Cert, les nostres forces són dèbils. La nostra mesquinesa vol imposar límits al perdó, els nostres interessos ens fan donar cops de colze encara que el germà s'enfonsi, la nostra comoditat ens torna cecs davant de les necessitats dels altres, el nostre afany quotidià, malentès, absolutitza les coses i relativitza Déu...

El manament nou és bonic. Afanyem-nos a complir-lo.

■ Joan Guiteras

◆ Al servei de tothom

Sr. Director:

Acabo de presenciar una escena admirable i exemplar, precisament avui festivitat de sant Joan Maria Vianney, a qui Pius XI va instituir com a patró dels rectors i dels sacerdots.

Eren prop de les deu del matí quan, al carrer Pelai de Barcelona, esdevingué un accident de trànsit. Uns guàrdies avisaven ja l'ambulància i jo em vaig apropar al lloc del fet. Mentre la gent astorada comentava si aquella dona que jeia a terra, inconscient, sobre un doll de sang, era viva o morta..., algú s'obrí pas entre la gent i per la seva condició de sacerdot, la policia va deixar que s'apropés a la persona accidentada. Amb tota naturalitat, el sacerdot es va agenollar al costat d'aquella dona mentre li parlava, li va donar l'absolució i, tot seguit, com si el temps s'aturés en aquell indret de la ciutat, va treure un llibre i un petit estoig que duia al damunt i amb veu clara li va administrar la unció dels malalts. Tots observàvem el fet amb un respectuós silenci, fins que arribà l'ambulància.

Després d'encomanar a Déu aquella bona dona, que quedà tan ben atesa, vaig invocar la protecció del rector d'Ars per a tots els sacerdots que tan generosament exerceixen el seu ministeri al servei de tothom.

M. ROSA GARRETA TORNER
Barcelona

en els més necessitats. Que per molts anys!

Gràcies, sr. director, per inserir aquesta carta a Catalunya Cristiana, el nostre setmanari català i cristià. Endavant!

JOAQUIM RENOM I BLANCH
Badalona

◆ Universalitat dels sants

Sr. Director:

A Catalunya Cristiana d'aquest mes (5-8-1993) vaig tenir l'agradable sorpresa de l'existència d'un santuari a la província de Girona dedicat a santa Afra i també a la Mare de Déu de les Neus.

En la breu notícia història es parla de la ciutat d'Augusta (Augusta Vindelicorum dels romans); però poques persones poden situar la localització d'aquesta ciutat, de la forma com s'ha expressat. Vull indicar-vos que la ciutat en qüestió és l'actual Augsburg a Baviera (propera a Munic); la sepultura de santa Afra, juntament amb la de sant Ulric, es troba en la cripta de la basílica papal dels sants Ulric i Afra, que vaig tenir la ocasió de visitar l'any passat.

L'agradable sorpresa consisteix a comprovar el caràcter universal del testimoni dels sants.

FRANCISCO-JAVIER MORA
MAS
Barcelona

◆ Felicito Judit Mascó

Sr. Director:

Com és sabut, s'ha casat l'admirada model de casa nostra Judit Mascó. Els que seguim la seva brillant trajectòria professional, podem estar contents del lloable gest que ha tingut la Mascó en cedir els beneficis que ha generat la venda de l'exclusiva del casament a una coneguda revista de les anomenades del cor, a la mare Teresa de Calcuta i a altres entitats benèfiques. Felicito ben sincerament la Judit pel seu compromís matrimonial i per aquesta bonica decisió de pensar

◆ Manca d'informació

Sr. Director:

Malauradament, som pocs els que tenim la «dèria» de participar en la missa dels diumenges, però si a això s'hi afegeix la gran manca d'informació dels horaris de les celebracions a les parròquies, encara serem menys.

Ens hem trobat a pobles i poblets, ciutats més grans i més petites, on per mor d'haver de tenir tancades les esglésies a causa dels robatoris i profanacions que, malauradament i d'un temps ençà s'han produït, fa que les

esmentades informacions, o bé siguin a dins del cancell de l'església, o bé no hi siguin, fent del tot impossible conèixer els horaris acostumats per celebrar l'eucaristia dominical.

¿Seria molt demanar que els rectors o les comunitats de les susdites parròquies, posessin a fora a la façana de l'església i en lloc ben visible, breument, si voleu, però clar, els horaris d'aquestes celebracions?

Essent com és l'eucaristia evangelitzadora per ella mateixa, crec molt convenient que se'n faci un anunci com cal; potser seria el primer pas d'aquesta evangelització que se'ns demana.

ROSA M. MARTÍ I ROIG
Barcelona

◆ El català i l'Acadèmia de la Lengua Española

Sr. Director:

¿Voleu dir que el cordialitzador anhel manifestat a l'Impromptu d'Oriol Camps corresponent al 12 d'agost (CC. 725) no entra en una contradicció?

Si una cosa així s'esperés dels fills de Castella, com a tals castellans sense haver estat passats pel bany mental de l'espanyolisme, ben segur que llavors ells ens entendrien perfectament a nosaltres, com nosaltres ara els podem entendre a ells. Però «aquest alt organisme que és l'Acadèmia de la Lengua Española, és precisament això, «espanyol», i, per tant, demanar-li aquest reconeixement de manera natural, és com voler collir bresquilles d'un esbarzer.

«Espanya» no ha estat sinó un invent pretensions del poder dominador, invent que per a ser imposat ho ha hagut de ser, precisament, a base de perseguir i de voler anihilar nacions que ho són a fi de poder implantar aquest deliri «nacional» construït a la força. I si actualment les accions en aquest sentit no són tan descaradament violentes, mentre es vulgui mantenir aquest bluf com si es tractés de la cosa més natural, no es pot atendre ni respectar la realitat que necessita ser aixafada.

Tan bon punt s'accepti la realitat, ja es desmunta aquest castell de cartes. Les coses són com són, i els desitjos han d'adaptar-se a la realitat. Si no, ja són deliris. I aquest, és un deliri que demana sotmetre i falsejar per tal de mantenir-lo davant del món.

Una nació és un organisme viu que neix i es desenvolupa naturalment. Però un muntatge artificial no pot ser mai natural i, per tant, quan es parla del perill de desmembrar-se s'incorre embrollament en una argücia, en un sofisme. Parlant pròpiament, d'un muntatge no es pot dir mai que es desmembra; simplement es desmunta. I com a artificial que és, si no se l'eleva apuntalant-lo i reforçant-lo constantment, segur que es desmuntaria.

D. RIBÉ
Tortosa

◆ Sacerdots sense cap distinció externa

Sr. Director:

Retornat d'un viatge per Alemanya i Suïssa, per motius de feina i familiars, em proposo adreçar-me als lectors de CC, que són religiosos/ordenats per refermar d'alguna manera el bon article d'Opinió de Pau López Castellote, perquè m'ha recordat el motiu que per a molts —massa diria jo—, ens causa desorientació el fet de veure per les televisions i mitjans de premsa, la gran majoria de sacerdots i religiosos, que certament sobresurten pels càrrecs que teneix dins el clergat, que gairebé en un cent per cent apareixent sempre com persones no ordenades, sense cap mena de distinció —màxim una petita creu a la solapa—, quan em sembla que si no la sotana i/o l'hàbit, almenys l'alçacoll, és una norma vigent i fins manada.

Amb aquesta bel·ligerància es van fent «petites concessions sense importància», que van portant-nos a altres de més importants i que també s'hi colen com llibertats en la litúrgia, en les formes particulars de les celebracions, retallant-ne parts importants, fent innovacions que desorienten i fan que es vagi desca-

feinant allò que és prou important i establert per la Santa Mare Església.

Els fidels hem de ser respectuosos amb la litúrgia i els seus ritus, però els ungits ens hi han d'ajudar amb la seva fidelitat a les normes, pensa un simple feligrés.

JORDI MONTORT I ALABAU
Sant Pere de Premià

◆ Els viatges del Sant Pare

Sr. Director:

Hi ha gent, catòlics inclosos, que s'escandalitza pels molts viatges que fa el Sant Pare, al·ludint a les despeses que això comporta i al seu caràcter aparentment publicitari.

Si al mot viatges hi acompanyem l'adjectiu qualificatiu d'apostòlics, que és el gran sentit que dona el Papa als seus viatges, en conseqüència, el que s'escandalitza és perquè vol.

El Sant Pare, amb el seu pelegrinatge apostòlic arreu del món, no fa altra cosa que el que faria Jesús si hagués vingut a la Terra vint segles més tard.

Ell, indubtablement, faria servir l'avió i es valdria de tots els mitjans de difusió possibles per fer arribar el seu missatge d'amor i esperança a les terres més llunyanes, com ho fa amb tota fidelitat i sacrifici Joan Pau II des del primer dia que pujà al Pontificat.

RICARD GUANTER
L'Escala

«Catalunya Cristiana»
reduïx el seu nombre de
pàgines durant l'estiu. Per
aquest motiu ens hem vist
forçats a concedir menys
espai a algunes de les
nostres seccions. Aquest
ha estat el cas de la secció
de «cartes al director»
que tornarà al seu format
habitual a partir del
proper mes d'octubre.

ACUDIT

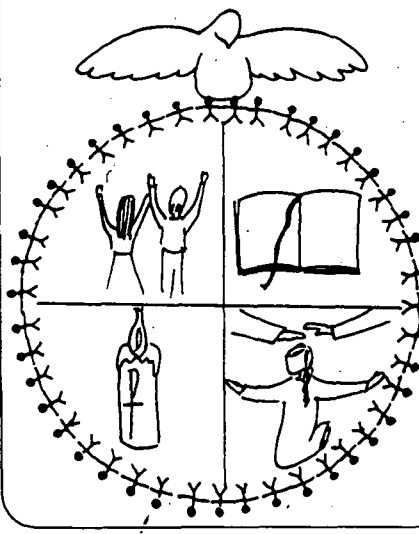
DONCS A MI EM FAN MOLTA
PENYA ELS PARES, QUE ES QUEBEN
TAN AVORRITS I SOLS A CASA,
SENSE NOSALTRES...

ÉS QUE ELS HI
DONEM MARXA!

LA-RA-LI
LA-RA-LI

XVIII ASSEMBLEA DE LA RENOVACIÓ CARISMÀTICA CATÒLICA de CATALUNYA

Lema: «Que el Senyor s'alegri contemplant allò que ha fet» (Salm 104)

Presidirà: P. Manel Casanova S.J.

LLOC: Col·legi La Salle-Bonanova, Pg. Bonanova 14, Barcelona

DIES: 2 i 3 d'octubre de 1993, de 9 a 20 h.

TRANSPORT: • F.F. C.C. Línia Tibidabo, Parada final.
• BUS: 17-22-58 y 64.

Informació: Tels (93) 219 15 22 y 211 48 43

¡Us hi esperem!

• **BÍBLIA CATALANA INTERCONFESSIONAL.** - Primera edició conjunta de l'Associació Bíblica de Catalunya, Editorial Claret i Societats Bíbliques Unides. Se'n farà l'acte de presentació, **dimecres 29**, a les 19.30h, a la sala d'actes de la Facultat de Teologia de Catalunya (c/ Diputació 231, 08007 Barcelona). Durant la primera

quinzena d'octubre se'n preveu ja la distribució a les persones i les entitats col·laboradores, que podran recollir-ne els exemplars demanats als centres de material de catequesi i altres llocs indicats.

• **CURS BÀSIC DE PASTORAL.** - Organitzat pel Centre d'Estudis Pastoral per a la preparació de les persones que treballen a les nostres comunitats. En dimarts, de 19 a 20.45h, a **partir del 5 d'octubre**. Els temes del curs sencer es fan en dos anys successius i és indiferent l'ordre en què es cursen. Hi ha també els *Cursos bíblics*, en

dimarts i dijous, de 17 a 19h, a **partir del 14 d'octubre**. Per a més informació i inscripcions, a la secretaria del Centre: c/ Rivadeneyra 6, 3r, 08002 Barcelona; tel. 317-48-58.

BARCELONA

• **«TALLERES DE ORACIÓN Y VIDA.»** - Quinze sessions setmanals de dues hores de durada, segons el mètode del P. Ignacio Larrañaga (ofmCap). Començaran properament: en dimarts, a partir del dia 28, de 18.30 a 20.30h, al santuari de Santa Gemma (c/ Ca-

pità Arenas 9, 08034 Barcelona); en dimecres, a partir del 29, de 18.30 a 20.30h, a la parròquia de Maria Auxiliadora (Pg. Sant Joan Bosco 74, 08017 Barcelona); en dissabte, a partir del dia 2, d'11 a 13h, a la Casa de Betània (c/ Bonavista 37, Cornellà de Llobregat; prop de L-5: Gavarrà), i en diumenge, a partir del 16 d'octubre, d'11 a 13h, a c/ Princesa 20, 2n, 08003 Barcelona. Per a més informació: tel. 268-32-84.

• **ARXIPRESTAT DE SANT GERVAZI: HORA SANTA MENSUAL.** - Organitzada pels Homes, del Sagrat Cor com a hora santa de consagració, reparació i consol, adreçada a sacerdots, homes i joves, **dijous 30**, de 21.30 a 23.30h, a l'església de la Bonanova (parròquia dels Sant Gervasi i Protasi; entrada per Pl. Bonanova 12); comença amb la celebració de l'eucaristia i hi ha confessions disponibles. **L'endemà, divendres**, de 16.30 a 18h, hora santa adreçada a religioses, dones i noies.

• **FESTA DE SANTA TERESA DE L'INFANT JESÚS.** - Organitzada per Apostolat de la Divina Misericòrdia, **divendres 1 d'octubre**, a les 20h, a la parròquia de Betlem (La Rambla 107, 08002 Barcelona), amb celebració de l'eucaristia presidida pel cardenal Jubany, seguida d'exposició solemne del Santíssim fins a les 22.30h.

• **TROBADA DIOCESANA DE RELIGIOSES, PREPARATÒRIA DEL DOMUND.** - Al col·legi de Jesús-Maria (Pg. Sant Gervasi 15, 08022 Barcelona), **dissabte 2 d'octubre**, a les 16h. Hi serà presentat el material escrit i audiovisual d'anguany.

• **UNIÓ COMARCAL DE LLIGUES DE PERSEVERANÇA.** - Hora san-

ta de la del Baix Llobregat, **diumenge 3**, primer de mes, a les 17.45h, a la cripta de Gaudí (parròquia del Sagrat Cor de Jesús) de la Colònia Güell, assistida per Mn. Ignasi Armengou i Sañas.

• **CURS PER A ANIMADORS DEL CANT.** - Destinat a tots els qui col·laboren en la promoció i l'animació del cant litúrgic, sobretot a les misses. Estudi de repertori, direcció i lectura musical, salmòdia, etc. En dilluns, a partir del **4 d'octubre**, de 19 a 21.30h, a c/ Bruc 30, 3r. Informació: Centre de Pastoral Litúrgica, c/ Rivadeneyra 6, 7è; tel. 302-22-35 (matins dels dies feiners).

• **UNA VISIÓ NOVA DEL MATRIMONI EN UN CAP DE SETMANA.** - Encontre matrimonial d'aprofundiment en la relació d'esposos i en el sagrament, mitjançant la tècnica del diàleg, els propinquats dies 8 (des de 21h), 9 i 10 d'octubre (fins a 18h), a Begues. Hi poden assistir sacerdots, religiosos i religioses, seguint un temari adient, i el fet de ser d'orientació catòlica no exclou pas persones d'altres religions o creences. Contribució voluntària i anònima a les despeses. Informació als telèfons: 232-38-77, 349-75-87 o 213-45-42.

TARRAGONA

• **MEMORIAL JOSEP VIDAL I LLECHA.** - Se'n celebrarà l'acte de concessió el dia **1 d'octubre**, a les 20.15h, al Centre de Lectura de Reus (c/ Major 15). És dotat amb 500.000 Pta, per tal de guardonar persones o grups (campanyes, treballs d'investigació o d'actuació concreta) dedicats a la defensa i el foment de la pau, el desarmament, l'ecologia i la fraternitat universal. Secretaria de l'Associació: Rbla. Nova 120, 2n 1a, 43001 Tarragona; tel. (977) 21-23-03.

GIRONA

• **INSTITUT DE TEOLOGIA DE GIRONA.** - Comença el curs el dia **5 d'octubre**. Les classes són de dimarts a dijous, de 19 a 21.30h. És oberta la inscripció fins al dia 30, de dimarts a dijous, de 18.30 a 21.30h, a la secretaria de l'Institut (edifici del Seminari).

SOLSONA

• **PELEGRINATGE A SANTIAGO I A FÀTIMA.** - És anunciat per als dies **9-15 d'octubre**. Per a informació: Mn. Josep Subirana; al matí, tel. (973) 48-06-19 (Cúria Diocesana), i a la tarda, tel. (973) 48-01-00 (Seminari).

Curs per animadors en la Pastoral Juvenil

2a. Convocatòria Curs 93-94

INTRODUCCIÓ

El pla pastoral diocesà «Identitat, Comunió, Evangelització», assenyalava com a primera conclusió operativa de l'evangelització de la joventut, l'assegurar la dimensió formativa dels joves al si dels moviments diocesans i dels altres grups. Aquesta referència evoca tota una pluralitat de realitats juvenils per les quals era urgent facilitar-los-hi una eina de formació. Els grups demanen la presència d'animadors-res que tinguin la capacitat no solament de connectar amb els joves, sinó també de dinamitzar els seus grups. Animadors que sàpiguin acollir, però també projectar. Animadors que sàpiguin escometre amb maduresa la tasca que se'ls confia.

Formar aquest tipus d'animadors és l'objectiu d'aquest curs que presentem projectat i realitzat des de l'Escola de l'Esplai, però que compta amb un ple suport diocesà.

MONS. JOAN CARRERA I PLANAS, Bisbe Auxiliar de Barcelona

OBJECTIU

Aquest curs pretén ser un servei de formació i una possibilitat d'encontre per aquells animadors o responsables d'animadors que treballen amb joves assumint la responsabilitat de desvetllar i fer madurar la vivència de la fe cristiana d'aquests.

DESTINATARIS

Persones a partir dels 19 anys, amb tasques encomanades dins la pastoral de joves: animadors de grups d'adolescents o joves, coordinadors o dirigents, animadors de grups de post-confirmació, animadors en la fe de centres d'esplai, animadors de centres juvenils...

CONTINGUT

1. Els joves i el Medi (en quina realitat educarem en la Fe)

2. L'Evangelització

3. Educació en la Fe; Evangelització i Pastoral de Joves

VALOR: 12 crèdits.

MODALITAT: dissabtes matí més quatre matins de desembre en període de vacances de Nadal.

DIES:

16, 23 octubre
6, 13, 20, 27 novembre
11, 18, 27/28/29/30 desembre
8, 15, 22, 29 gener
5, 12, 19, 26 febrer
5, 12, 19 març

LLOC:

Escola de l'Esplai-2
Carolines, 10 - Barcelona
(Metro Fontana - Línia 3)

HORARI: de 10 a 14 h.

PREU: 25.000' ptes.

ESCOLA DE L'ESPLAI DE BARCELONA

Numància, 149-151 08029 Barcelona
Telèfon (93) 410 16 02
Dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 15 a 20 h.
Dissabtes de 9 a 14 h.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

JOAN ESCOLA 47020 LINARO 00135 ROMA ITALIA.....	17.732 Ptes
GNA M. DOLORS BORRAS. CARM. MSS. THER. HOSP. ST. JEAN DE DIEU. B.P. 43 THIES SENEGAL.....	21.892 Ptes.
JOSEFA FALCO SOLSONA CAIXA POSTAL 24 MAPUTO XINAVANE MOZAMBIQUE.....	21.892 Ptes.
M. JOSEFA QUERALT TEIXIDO DILKURS CONV. - JULM ROAD 400049 BOMBAY INDIA.....	21.892 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....Tel.....
Direcció.....D.P.....Província.....
Població.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:

☐ taló que adjunto

☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:

Domiciliació: Banc / Caixa.....

Sucursal nº.....

Nº. compte corrent.....

Població.....Província.....

Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.

Població.....Data.....

Signatura:

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

Residència Geriàtrica BON VITURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadades per sempre, i per convalescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

Visita pastoral de Joan Pau II a Lituània, Letònia i Estònia

VATICA

El cardenal Etchegaray visita la República Popular Xina

Estònia fou l'últim dels tres països bàltics que visità el papa Joan Pau II. Davant la discriminació que sofreixen els russos ubicats a Estònia, el Sant Pare repetí el que va dir a Letònia: que la defensa de l'idioma havia d'anar acompanyada del reconeixement de la llengua i de la cultura dels diversos grups socials. Per altra banda se sap que les autoritats estonianes pregaren al Papa que gestionés la sortida dels soldats russos que resten encara en aquest país.

ment de la llengua i de la cultura dels diversos grups socials. Per altra banda se sap que les autoritats estonianes pregaren al Papa que gestionés la sortida dels soldats russos que resten encara en aquest país.

Estònia: El Papa fou reclamat a mediar perquè les tropes russes abandonin el país

TALLIN.— Joan Pau II va prometre de nou implícitament la intervenció de la Santa Seu davant la comunitat internacional per aconseguir la retirada de les tropes soviètiques que encara són a Letònia i Estònia i que constitueixen una amenaça permanent per a la pròpia sobirania dels països bàltics. El Papa també insistí en la necessitat de respectar els drets de la gran minoria russa que viu en aquests països.

El Pontífex recordà a Estònia que el Vaticà havia «defensat sempre activament i de manera inequívoca» la independència d'aquestes nacions i assegurà que «no deixaria de comprometre's davant la comunitat internacional per evitar que les tres repúbliques tornessin a viure la tràgica experiència d'aquestes últimes cinc dècades».

Estònia compta amb una de les comunitats catòliques més reduïdes d'Europa: unes 4.000 persones, entre una població total de 1,6 milions d'habitants, historicament de majoria luterana.

«Conec els sofriments que els habitants d'Estònia han sabut suportar, així com les esperances que tenen per al futur», digué el Papa al Sr. Tiit Matsulevits, nou ambaixador d'Estònia davant la Santa Seu, en l'audiència que se li concedí uns dies abans que Joan Pau II viatges a aquest país. En la fotografia, Matsulevits presenta les cartes que l'acrediten com a ambaixador plenipotenciari

A diferència de Lituània, uns 16.000 soldats russos continuen en territori d'Estònia. Rússia ha condicionat la retirada d'aquestes tropes al respecte dels drets de la població russa que tot sovint es veu privada de la nova naciona-

litat. Gairebé el 38 per cent dels habitants d'Estònia són d'origen rus (a Letònia assoleixen el 44 per cent). El Papa s'ha referit molt sovint durant aquest viatge als problemes de la difícil convivència entre aquestes dues co-

munitats, instant-les a «superar els obstacles de la desconfiança i de prejudici». L'amenaça d'una nova guerra ètnica pesa, no obstant, en l'ambient. Lituans, letons i estonis contemplen amb desconfiança els ciutadans d'origen rus i els acusen de voler la reincorporació a Rússia. Com a conseqüència, els neguen el dret al vot.

El Papa tornà a insistir en la necessitat de tutelar plenament els seus drets i evitar que els idiomes nacionals d'aquests països deixin de ser un «instrument d'identitat» per convertir-se en «una barrera de separació». Les autoritats estonianes imposen a les persones d'origen rus un examen de coneixement de l'idioma local com una de les condicions per adquirir la ciutadania. Joan Pau II insistí que, «en un context pluriètnic», la defensa de l'idioma hauria d'anar acompanyat del «reconeixement i del respecte de la llengua i de la cultura dels diversos grups socials».

A.E.

Sis joves músics russos

ofereixen un concert al Papa

CASTEL GANDOLFO.— El 26 d'agost sis joves músics russos, entre els 11 i 17 anys, integrants de la fundació russa New Names oferiren al Sant Pare una vetllada musical, en la qual interpretaren peces de diversos autors clàssics. Sa Santedat els adreçà unes paraules de gratitud.

«Desitjo expressar la meua estima i gratitud als promotors d'aquesta trobada i als joves que han executat les melodies. Contemplant les vostres grans energies culturals i espirituals, pensem en l'aspecte que adquirirà la societat del futur, si els valors innats de l'ànima juvenil poden expressar-se plenament. Espero que sapiguen ser constructors d'un món obert a les múltiples expressions de l'art, en les quals resplendeix la bellesa de Déu».

C.C.

FILTRANT LA NOTÍCIA

Mals temps per la causa ecumènica

Martín de Zabala és un sacerdot de la diòcesi de Bilbao, la principal ocupació del qual en aquests darrers temps ha estat la unió dels cristians. Fa ja més de 23 anys que està posat en el moviment ecumènic i ha estat el promotor del CIIR, un congrés ecumènic anual per a religiosos de les diferents confessions cristianes que, justament aquests dies, s'ha celebrat a França.

En unes declaracions a la revista *Mensajero* manifesta que corren mals temps per l'ecumenisme.

«En primer lloc —diu— la guerra de l'ex-Iugoslàvia que ha enfrontat catòlics i ortodoxos en el camp de batalla. I també entre la jerarquia eclesiàstica: el patriarca autocèfal de l'ex-Iugoslàvia s'ha queixat repetides vegades de l'actitud de la Santa Seu en el conflicte bèl·lic.

Martín de Zabala assenyala també el problema de Rússia. En caure el comunisme i implantar-se la llibertat religiosa, la gent, sense cap mena d'instrucció, acut al primer que li parla de Déu. L'Església catòlica tenia una petita estructura clandestina en l'antiga URSS i ara ha aparegut també en llocs on històricament no hi havia catòlics. Per l'Església ortodoxa, això ha estat considerat com una intromissió. La mateixa fricció s'ha produït a Ucraïna en pretendre recuperar

els catòlics uniates els seus temples antics, lliurats pel règim comunista a l'Església ortodoxa.

Zabala comenta també el cas d'Anglaterra. «La pròxima admissió al presbiterat de dones ha provocat en una part de l'Església anglicana un esquinçament, una certa ruptura interna de la comunió.»

Pel que fa al papa Joan Pau II, Martín de Zabala opina que és injusta l'acusació d'haver parat el moviment ecumènic. «Al papa actual li ha tocat una època històrica molt complicada en aquest terreny. Malgrat tot, en els seus viatges pastorals pel món, sempre que en el país que visita existeixin comunitats cristianes no catòliques, les rep, així com la seva jerarquia, animant-los a tots al camí de la unitat. La causa ecumènica ha estat una de les seves preocupacions constants».

Finalment, el sacerdot de Bilbao es queixa que per la causa de l'ecumenisme, resem poc, hi dediquem poc temps i molt pocs diners. «I per més desventura —diu— ens falta fe i entusiasme.» A ell personalment no li manca ni fe ni simpatia per la causa. No para. Darrerament a la seva diòcesi ha organitzat molts actes ecumènics i interreligiosos amb els refugiats bosnians que viuen aquí temporalment.

Francesc Gamissans

Nou fills lliurats a la vida religiosa

Félix García López, nou degà de la Universitat Pontificia

SALAMANCA.— La Facultat de Teologia de la Universitat Pontificia d'aquesta ciutat compta amb un nou degà en la persona de Félix García López. Nascut l'any 1943 a Torío (Lleó), Félix García es va llicenciar en teologia a la Universitat Gregoriana de Roma i va obtenir el doctorat en Ciències Bíbliques en el Pontifici Institut Bíblic, i cursà estudis posteriors a l'Escola Bíblica de Jerusalem.

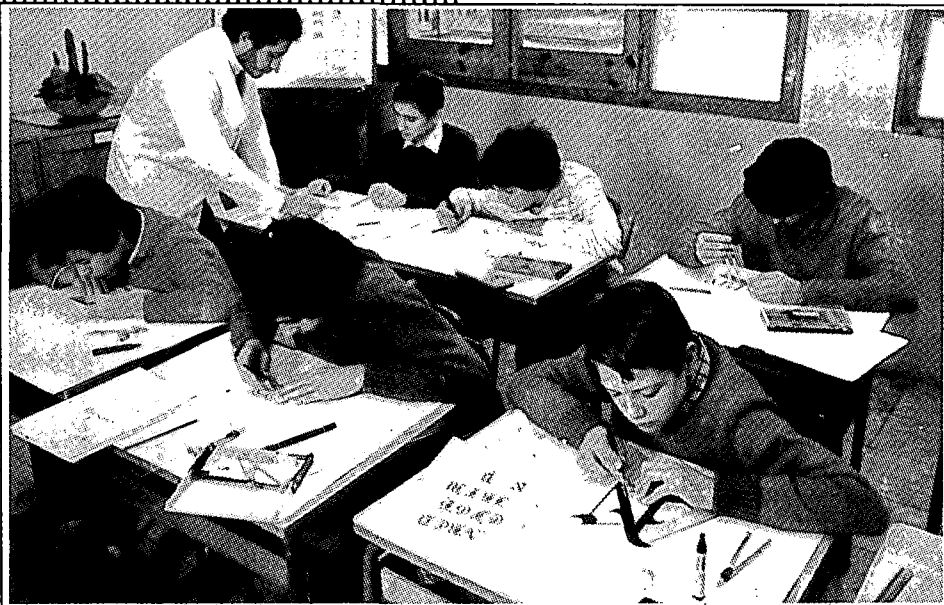
Però el que és més sorprenent d'aquest sacerdot és el seu origen familiar. El papa Pau VI concedí la medalla «Pro Ecclesia et Pontifice» a la seva mare. «¿Qui ha fet més per a l'Església i pel Papa que aquesta mare que ha lliurat nou dels seus fills a la vida religiosa?» Per la seva part el catedràtic de la universitat salmantina afegeix: «En la meua il·lar sempre hi ha hagut un clima religiós propici per les vocacions. No recordo ni un dia en què el meu pare ens permetés retirar-nos a descansar sense haver resat el rosari en família».

● C.C.

Els bisbes bascos demanen un autèntic reconeixement de la llibertat d'ensenyament

«Si l'Estat es fa més intervencionista cal més la intervenció dels ciutadans»

Els bisbes de Bilbao, monsenyor Luis María de Larrea, de San Sebastián, monsenyor José María Setién, i de Vitòria, monsenyor José María Larrauri, han publicat una carta pastoral conjunta, amb motiu de l'inici del curs, en la qual demanen que es produeixi un autèntic reconeixement de la llibertat d'ensenyament.

En la carta, els bisbes advoquen per la participació activa dels cristians en la vida pública, per un autèntic reconeixement de la llibertat d'ensenyament i per la competència i valoració del professorat de religió, perquè els infants, adolescents i joves tinguin una formació humana i religiosa adequada, en coordinar totes les accions educatives.

Destaquen que «el permanent canvi que vivim en les formes de pensar, hàbits de comportament i en els valors que inspiren la vida, afegeixen una especial dificultat en la tasca educativa».

Segons aquests bisbes vivim moments de màxima importància en l'àmbit de l'educació, perquè «de la nostra manera d'actuar dependran els resultats deri-

vats de l'ordenació educativa que s'està configurant, amb les seves possibilitats i les seves limitacions.

Recorden la promulgació de la *Llei de l'Escola Pública Basca*, en la qual s'afirma el caràcter plural i democràtic de l'escola pública i que els pares tenen garantit el dret d'escollir l'ensenyament religiós que desitgin per als seus fills.

Referint-se als Centres de Formació Professional, molts d'inspiració cristiana, assenyalen que «en impedir o fer difícil la seva supervivència és contrari al dret a la llibertat d'ensenyança de nombrosos pares i al principi del seu sa realisme».

Insisteixen en la participació activa dels cristians, individualment i associadament. «No es tracta de reproduir formes supe-

rades d'un nacional-catolicisme històricament passat de moda i insostenible, que alguns tractaran de reprotxar-nos. El problema és l'abstencionisme dels cristians dels llocs des dels quals es configura l'entramat de la vida social».

«En la mesura que l'Estat es fa més intervencionista —agregen el bisbes—, l'exigència de la participació dels ciutadans és més gran. En això hi ha en joc la llibertat de la societat».

Finalment, lamenten que el tema de la planificació escolar «no assoleixi el grau de diàleg i entesa requerits per a un autèntic reconeixement de la llibertat d'ensenyament, pròpia d'una societat lliure i participativa».

● E.P.

Més de 300 participants

Congrés del VIII Centenari del Naixement de Santa Clara

SALAMANCA.— Tot ja està a punt per a la celebració del Congrés Internacional *Les Clarisses a Espanya i Portugal*, que se celebrarà en la Pontificia Universitat de Salamanca del 20 al 25 de setembre, com un dels actes més destacats de les celebracions del VIII Centenari del Naixement de Santa Clara.

Clara Favarone (1193-1254), filla d'una noble família d'Assís, era gairebé deu anys més jove que el seu conciudadà sant Francesc d'Assís. Entusiasmada per la forma de vida evangèlica del Pobressó de Crist, va voler unir-s'hi i, fugint de casa seva, se'n va anar a viure a Sant Damià, un petit convent prop d'Assís. Allí va rebre les seves primeres germanes que juntes formaren una comunitat religiosa amb el nom de *germanes pobres* avui conegudes com a clarisses.

Les clarisses són, actualment, l'orde contemplatiu femení més nombrós en l'Església i a Espanya i Portugal, encara que la mitjana d'edat de les monges és molt alta.

El Congrés serà un bon moment per analitzar des de la història, l'art, la literatura i l'espiritualitat, l'evolució de vuit segles de presència clariana en terres hispàniques. Compta amb més de 100 comunitats dels més prestigiosos perits i professors universitaris sobre el

tema. S'espera una participació de més de 300 congressistes i entre els actes més destacats figuren: la lliçó inaugural a càrrec de Mons. Carles Amigó, arquebisbe de Sevilla, delegat de la Conferència Episcopal Espanyola de Religiosos i ell mateix franciscà; excursions als llocs clarians de Ciudad Rodrigo, Tordesillas i Toro, i una solemne Eucaristia concelebrada en el monestir de les germanes clarisses de Salamanca. (CILCEP).

VIII Jornada de Pastoral Gitana

500 gitanos pelegrinen a Santiago a la recerca de les seves arrels

MADRID.— L'11 i el 12 d'aquest mes de setembre se celebrà la VIII Jornada de Pastoral Gitana a Santiago de Compostel·la, sota el lema *Cap a les nostres arrels*. Han intentat tractar els problemes dels gitanos que hi ha a cada zona d'Espanya. En finalitzar les jornades, a les quals assistiren més de 200 persones, començà el pelegrinatge, amb la unió de 300 persones més al temple catedralici de Santiago.

La salutació d'acollida va anar a càrrec de Rafael Bellido, bisbe de Xerès i responsable de la Pastoral Gitana. A continuació Lucio Arnáiz, oferí l'única ponència de les jornades, titulada «¿Cap a on caminem?». El dissabte 11 de setembre es va dedicar a la posada en comú per zones i reflexions per grups, els quals oferiren per escrit els suggeriments.

Aquest mateix dissabte se celebrà la recepció de pelegrins a la plaça de l'Obradoiro, davant de la catedral de Santiago de Compostel·la en aquest any sant. Hi hagué una salutació i presentació a l'apòstol, realitzat per tres gitanos de diferents zones d'Espanya.

Es va acabar amb una reflexió sobre el sentit del pelegrinatge, emmarcant-lo en la vida nòmada i familiar que ha caracteritzat aquesta raça. Com a comiat se celebrà una gran festa flamenca. (SIC).

Amb una crida a la llibertat i a la solidaritat

Va finalitzar el Simposi de Conferències Episcopals Europees

PRAGA.— El VIII Simposi de Conferències Episcopals Europees va finalitzar a Praga amb una celebració de la Paraula a la catedral gòtica de Sant Guiu. La jornada de clausura va estar centrada en el missatge final que llegí el president del Simposi, Miroslav Vlk.

El text, llegit a la catedral de Praga, cita en tres ocasions la «Gaudium et spes» emblemàtic document del Concili Vaticà II i, en unes altres tres, parla de la relació final del Sínode especial sobre Europa. També es feren repetides referències al papa Joan Pau II.

Consumisme

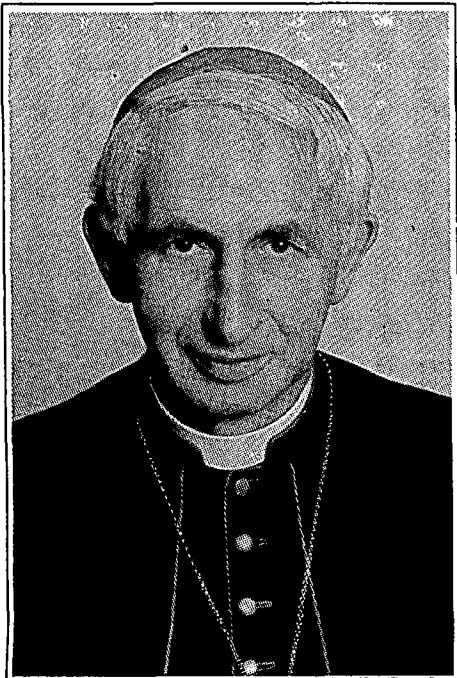
Així mateix, la relació final fonamenta la llibertat i la solidaritat en un marc bíblic i teològic, i la concreta en l'Europa d'avui. Tanmateix, s'hi assegura que la llibertat pot ser «minada en aquesta societat de consum, en no aconseguir els necessaris espais de solidaritat».

S'explica en el document que «a Europa hi ha llibertat però, per aquests motius, hi pot haver poca capacitat per ser lliure».

A parer dels participants en el Simposi, el futur està pendent del desenvolupament d'ambdues realitats: «No hi ha futur sense llibertat i solidaritat; on el pa i el treball no es comparteixen, la llibertat és amenaçada».

Per la llibertat

Per això, l'Església es compromet a treballar en pro de la llibertat i de la solidaritat veritable, aposta per un treball ecumènic, que assumeixi totes les

L'arquebisbe de Westminster (Anglaterra), cardenal George B. Hume, una de les figures més representatives del Simposi

forces cristianes i que ofereix, com a servei al món d'avui, «la formació de les persones capaces de llibertat i solidaritat», afegeix el document.

Per últim, s'afirma que «una de les tasques més importants de l'Església és trencar l'angoixa del món i familiaritzar-lo amb el missatge de Crist ressuscitat». En aquest sentit, el Simposi assegura que cal lluitar per un «sol món i una sola Europa», sense divisions entre rics i pobres.

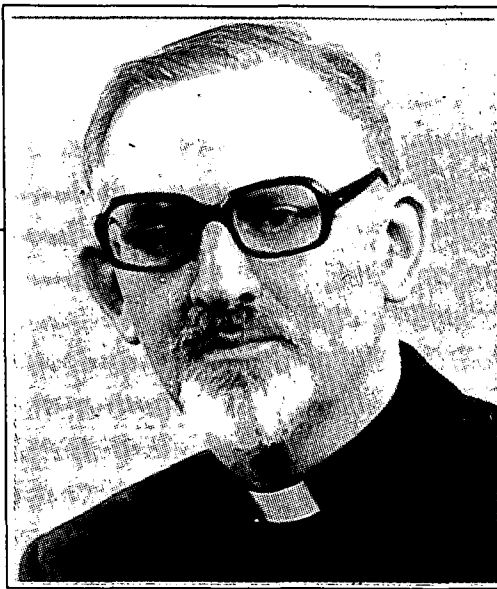
«El futur de l'Església a Europa»

El cardenal britànic, Hume, molt en forma, féu una clara exposició construïda sobre «el futur de l'Església a Europa». Remarcà també que la solidaritat queda com «una

opció per a alguns i no com una obligació per a tots». ¿Quins són els objectius per al Vell Continent? En primer lloc, la pregària i el testimoniatge. Després la justícia i la pau, el desenvolupament econòmic i l'acolliment d'immigrants, per fi, la qüestió del nacionalisme i de la unitat cristiana.

En el registre de noves esperances la unanimitat sembla fer-se sobre la perspectiva d'un Basilea II. La idea d'una nova trobada ecumènica europea, resultat de la del 1989, està pendent. Queda per definir un lloc, una data i un tema, d'acord amb les altres Esglésies. (E.P. i «la Croix»)

El pare Kolvenbach, actual preposít general dels jesuïtes

En una Congregació General convocada pel preposít general, P. Kolvenbach

Els jesuïtes reformaran, per primera vegada en la història, les seves Constitucions

El superior general de la Companyia de Jesús, Peter H. Kolvenbach (en la fotografia) va convocar el passat 9 de setembre una Congregació General de l'Orde, que començarà el 5 de gener de 1995, després de conèixer-se les conclusions del Sínode episcopal de 1994 que estarà dedicat a la vida religiosa. Tindrà com a primer objectiu la revisió completa de la legislació interna de l'ordre i la seva acomodació al nou Dret Canònic.

La Companyia de Jesús és a punt de fer un pas decisiu en la seva dilatada història; per primera vegada les seves Constitucions, les mateixes que elaborà sant Ignasi, seran reformades. Cap modificació no s'havia introduït fins ara i ni tan sols el Concili Vaticà II va moure la Companyia a realitzar-lo. Ara, el seu general, Kolvenbach, ha convocat una Congregació extraordinària per dur a terme la reforma.

La Companyia de Jesús, és la més gran institució eclesial catòlica, amb vint-i-quatre mil membres i una xarxa amplíssima de col·legis, universitats, missions i parròquies per tot el món.

Els assistents a la Congregació General van ser dos-cents, representant les diferents províncies que la Companyia té arreu del món. D'Espanya hi aniran setze, presidits pel provincial, el pare Elías Royón.

La Congregació General no és un òrgan consultiu, sinó deliberatiu, per la qual cosa les seves decisions només estaran subjectes a la ratificació o no pel Vaticà. (SIC)

Ha estat promocionada pels salesians

ROMA.— El Via Lucis és una expressió de pietat del grup de catòlics compromesos que du el nom de «Testimonis de la Resurrecció vers l'any 2000». Fou presentat per Sabino Palumbieri, professor d'antropologia filosòfica a la Universitat Pontifícia Salesiana de Roma.

La seva estructura segueix la línia de les estacions del Via Crucis, amb catorze quadres sobre els moments més importants de Jesucrist ressuscitat.

És una nova expressió de la pietat popular

Aquesta devoció popular, organitzada pels citats Testimonis de la Resurrecció, va tenir lloc a les catacumbes de Sant Calixt el 6 de juny, festa de la Santíssima Trinitat. Hi assistiren representants de les parròquies de Roma, membres del moviment patrocinador i salesians i Filles de Maria Auxiliadora. El P. Palumbieri explicà el sig-

nificat teològic d'aquesta expressió de fe i pietat popular. «El misteri —digué— té dues fases: Mort-Resurrecció i Ascensió-Pentecosta».

Desenvolupament de la seva celebració a les Catacumbes

Encapçalava la processó l'Evangeli amb les narracions de la resurrecció. Darrera anaven el ciri pasqual i una estàtua de Crist ressuscitat. El cardenal Castillo Lara, president de la Comissió per a l'Estat del Vaticà, oficiava la cerimònia, i el pare Sabino Palumbieri comentava les estacions. La processó va començar en el

Passeig dels Màrtirs i durant el recorregut es llegiren els textos dels catorze quadres, seguits d'alguns cants. Al final, el Cardenal va lliurar als participants sengles ciris encesos, símbol de la fe, dient: «Ves i du al món la llum de Jesucrist ressuscitat».

«En acabar el Via Lucis, el meu cor vibrava d'emoció: havia comprès l'amor del Senyor... En concloure l'exercici, el meu cor vessava d'alegria: havia comprès que la meua vida, que la seva vida, mai no acaba», comentaven algunes persones que havien participat en la cerimònia.

El Via Lucis creix en popularitat

El Via Lucis ja és popular a Itàlia i més enllà de l'oceà. Pastors i fidels ho veuen com una continuació del Via Crucis. El mes de setembre de l'any passat, un grup

Un moment del «Via Lucis» a les catacumbes de Sant Calixt, guiat pel salesià, pare Sabino Palumbieri amb el cardenal Castillo Lara

de Testimonis de la Resurrecció organitzà la seva celebració precisament vora el Sant Sepulcre de Jerusalem. És prevista una celebració a Moscou quan ho permetin les autoritats religioses d'allí.

La primera presentació d'aquest nou exercici de pietat popular va tenir lloc a les catacumbes de Sant Calixt de Roma el 27 d'abril de 1990 davant els dos-cents membres del XXIII Capítol general dels Salesians. (ANS)

Viure durant anys en un país africà et marca profundament. Sempre et queda dins del cor una certa nostàlgia. T'enyores. ¿Per què deu ser?

Jo trobo moltes raons. La gent és gairebé sempre senzilla, afectuosa i riallera. La llum neta dels llacs, la simfonia de les nits tropicals, la multitud d'extensions amb vida purament salvatge, l'embranchada de les aigües en l'època de pluges i la frondositat paradisiàcia dels trossos de selva... són coses que no pots oblidar. El bram imponent de l'erupció volcànica del parc Birunga, al Zaire a la frontera rwandesa, em va impactar profundament. La multitud d'ocells exòtics, la immensitat de les sabanes... Sí, al l'Àfrica hi ha molts racons meravellosos.

A mi, però, allò que m'ha impressionat més a fons és la religiositat.

Una petita anècdota

Un vespre de l'any 1989 venia d'una reunió de joves a dues hores lluny de Kigali, la capital de Rwanda. Anava amb furgoneta. La carretera passava per un bosquet d'eucaliptus rodejat de cabanes. Tot d'una vaig veure un bon grup de joves.

Unes noies en un moment de la dansa religiosa en la missa del Papa. Mesura i pietat expressen la religiositat d'un poble i d'un continent

Com que les seves coses m'interessaven, vaig frenar i parar. Se'ls veia molt atents i concentrats.

—¿Què deuen fer? em preguntava.

Baixo i m'hi acosto.

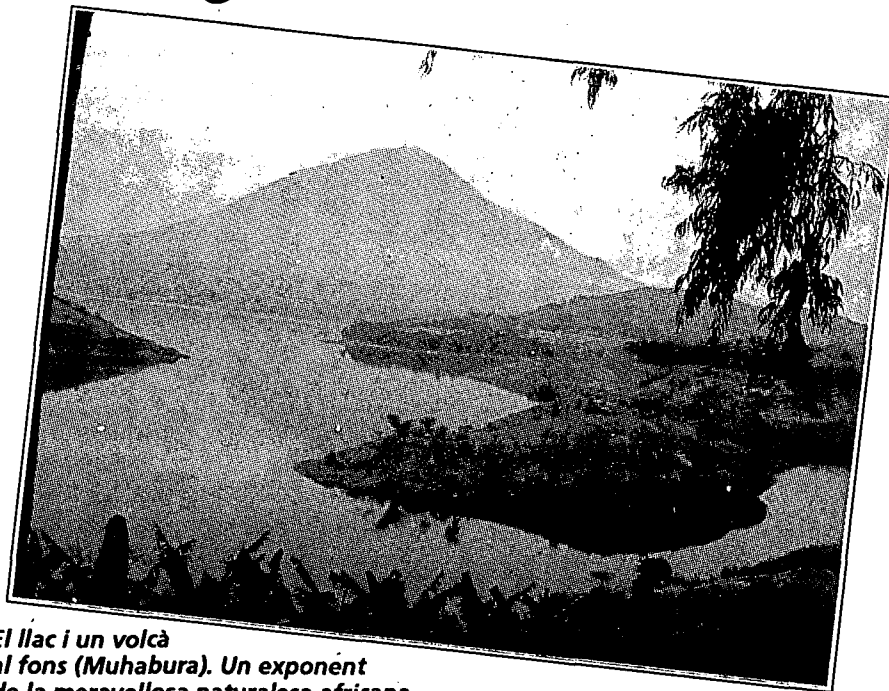
Estaven resant. Tenien una estampeta de la Verge Polonesa clavada al tronc amb una espina i deien el rosari. Amb devoció i sense cap respecte humà. Del bosc n'havien fet basílica.

Això es pot veure molt sovint a l'Àfrica. Són molt resaires. Porten el rosari al coll, anant per places i mercats. El diumenge veus fileres de gent, passant pels caminets dels turons o entre plataners, que van o vénen de missa.

L'ànima del continent

La religiositat és l'ànima d'Àfrica, el pal de pallar que l'aguanta. La gent dedica molt temps a les coses de l'esperit. Siguin manifestacions de fe o pràctiques supersticioses. Abans donaven culte als esperits. A cada turó el seu bruixot, diu un proverbi. A poc a poc les grans religions han anat entrant, primerament per les costes, després terres endins.

Els Fets dels Apòstols (Fets 8,26) ja ens parlen del bateig de l'eunuc, funcionari de Candaca, reina dels etiòps. Sant Marc és

El llac i un volcà al fons (Muhabura). Un exponent de la meravellosa naturalesa africana

considerat l'Apòstol d'Alexandria per aquesta església africana. Al redós d'aquestes terres naixia el monacat molt d'hora, al segle tercer, amb sant Antoni, sant Pacomi i sant Pau el primer ermità. Al segle V, Egipte i Etiòpia esdevenien coptes després del Concili de Calcedonia al 451. A finals del 700 l'Islam avança com un huracà per tot el nord del Continent. Els portuguesos funden les primeres missions a les costes de l'Atlàntic i del Pacífic amb èxit, a finals del s. XV. Després les cales dels vaixells dels esclavistes

de participació de petits, grans i vells. Tothom canta. Sovint es dansa en les celebracions. A tot arreu. Al camp i a la ciutat. Cada dia neixen cultes nous i sectes en les metròpolis modernes d'Àfrica. El Budú s'ha fet famós per tot el món. Els cants espirituals negres són pregàries dels fills d'esclaus deportats a Nord-amèrica.

És la religiositat allò que ha permès de sobreviure a l'Àfrica esclavitzada, assedegada, afamada, deportada, atacada, refugiada, robada i oprimida. Malgrat tantes guerres i calamitats Àfrica no mor.

Àfrica continent religiós

s'omplen de pregàries i s'emporten la seva religiositat cap a les plantacions de canya de sucre del Nou Continent. I suara, al segle passat, les caravanes de missioners alemanys, anglesos, francesos i italians entraven continent enllà. Sempre amb èxit. Els africans tenen l'ànima religiosa. És més: la religiositat ha anat forjant llur esperit fins a poder dir que la religiositat és l'ànima del Continent.

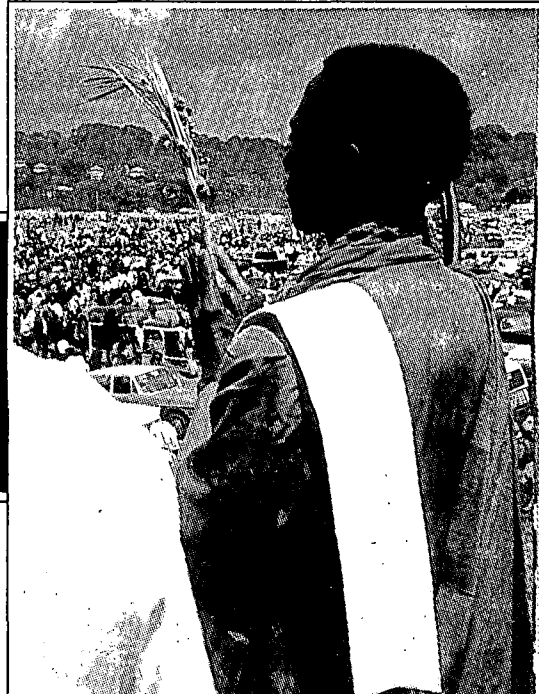
Una missa normal de diumenge sol impactar sempre els europeus per la densitat

Al contrari: augmenta i a ritme vertiginós. A finals del segle passat hi havia un africà per cada deu europeu. Ara hi ha un europeu per cada deu africans. L'esperit i la religiositat li dona ales i motius per viure.

I ara els viatges papals i el sinode africà

Dels grans viatges del nostre Papa missioner—el de Denver (USA) d'aquest agost ha estat el que fa 61— onze els ha fet a l'Àfrica. Jo he pogut participar a dos: el de Kenya i el de Rwanda. Sempre han estat moments d'intensa comunió entre el poble religiós i la fe del Papa, ferma enmig del món com una roca enmig de les cascades. El Papa se sent amplament acollit a l'Àfrica i Àfrica s'entusiasma pel que és «la primera autoritat moral del món», com digué Gorbaxov.

El de Rwanda tingué lloc pel setembre del 90. El país feia goig després de quasi 30 anys de pau. La gent l'acollia a riades amb esguard serè. Hi hagué moltes conversions. Les llistes de catecúmens adults s'allargaren per totes les parròquies. El moment més intens per a mi fou la trobada amb el jovent, al capvespre del diumenge, a l'estadi nacional amahoro (de la pau). Els joves l'acolliren amb entusiasme i el Papa els parlà molt més llarg del que estava previst. Una frase improvisada va tenir molt ressò. Potser perquè era profètica. Responent als joves que expressaven llurs «mil problemes en el país dels mil turons» el Papa els deia «i també el vostre país té mil projectes i mil solucions si les busqueu».

La celebració de les festes litúrgiques, com a l'el diumenge de Rams, sempre mobilitza molta gent

cada dia. Inseguretat, provisionalitat, la pandèmia de la sida... la llista fatídica podria allargar-se.

¿Com s'ho poden fer? ¿Com se'n surten? Ja ho he dit: gràcies a la forta religiositat. Religiositat concretada en la pregària, afegeixo. Deixo la paraula a un jove que es diu Bugingo* que parla de la seva experiència a la presó.

«Crec que he pregat millor a la presó que enlloc. Allà vaig descobrir que pregar és com arrencar el vol. La pregària ens fa viure. Ens ajuda a estimar-nos i a sentir-nos estimats per Déu. Recordo el salm 107, que adaptàvem a la nostra situació de presoners de Kigali:

«Jo preparo el meu cor, oh Imana, Déu! Et vull lloar, a tu, el meu Gran Amic. Desperteu, companys de fatiga. Estigueu preparats tots els desventurats. Vull donar-te les gràcies entre els rwandesos.

El meu himne el canto a la presó. El teu amor és més gran que Kigali. La teva bondat és més alta que qualsevol dels nostres turons».

■ **Mn. Joan Casas**
ex-missioner a l'Àfrica-Rwanda

(*) Citació del llibre: *Bugingo, el noi dels mil turons* (Esinsa-Claret) del mateix Joan Casas

Poema popular d'Àfrica del Sud

Arc iris,
Quan neixes, ets rosa.
Quan et fas gran, ets blanc.
Quan tens por, et tomes verd.
Quan vas al sol, ets vermell.
Quan tens fred, ets blau.
Quan mors, esdevenís violeta.

Quan jo neixco, sóc negre.
Quan creixco, sóc negre.
Quan estic malalt, sóc negre.
Quan tinc por, sóc negre.
Quan vaig pel sol, sóc negre.
Quan tinc fred, sóc negre.
Quan moro, encara sóc negre.

I vosaltres teniu la barra
de dir-me home de color.

Una trajectòria de quatre anys

El Consell Pastoral Diocesà avança

VIC

El dia 16 de setembre de 1989 es va constituir el Consell Diocesà de Pastoral, institució que sota la presidència del bisbe, aplega laics, religiosos, religiosos i preveres amb la finalitat d'investigar i ponderar tot el que refereix a les activitats pastorals de la diòcesi i proposar conclusions pràctiques. En una breu entrevista que el *Full Diocesà* realitza al seu secretari Mn. Vicens Esmerats, aquest informa sobre l'activitat del Consell durant aquests primers quatre anys d'existència. Després d'haver tractat el tema dels joves, actualment el Consell està estudiant el tema *La comunitat cristiana* i el de la *Presència de l'Església en les parròquies rurals*. La impressió sobre el treball realitzat pel Consell és considerada per Mn. Vicens Esmerats com a bona i positiva.

● C.C.

FETS I CRITERIS

La visita del Papa als països bàltics

Sens dubte que el pelegrinatge de Joan Pau II als països bàltics ha estat la visita més desitjada pel papa —desitjada i esperada— des dels anys de la perestroika. Aleshores no havia estat possible perquè aquests països formaven part de la Unió Soviètica.

Finalment, obtingudes la llibertat religiosa i la llibertat cívica, el Papa ha pogut respondre les insistents invitacions de l'episcopat, i així ha fet realitat, com deia ell mateix a l'Angelus del diumenge 29 d'agost, el projecte que, des de feia temps, portava al cor.

Ha estat un esdeveniment històric de màxima importància perquè mai un Papa no havia anat als països bàltics. És fàcil imaginar l'emoció de Joan Pau II en arribar, a les tres de la tarda del dissabte 2 de setembre, a Vilnius, la capital de Lituània. Besà aquella terra que, com cap altra, havia vist com la dignitat, la llibertat, la cultura, la llengua i els drets humans li havien estat brutalment trepitjats per la violència del cinic i inic pacte entre Ribbentrop i Molotov.

Feia només tres anys que aquells països havien sortit del túnel de la dictadura comunista i veien la claror de la llibertat. Als anys vuitanta els fronts populars bàltics, que sortien a la llum del dia amb el nou dinamisme del clima de la perestroika, enviaven un missatge interpellant als països lliures d'aquesta forma: *¿No us adonàreu de la nostra absència?*

És natural que particularment Lituània hagi aconseguit el papa com a un amic molt estimat. Es recordaven de manera molt especial d'ell, ja que l'endemà d'inaugurar el seu pontificat havia declarat públicament que l'Església del silenci ja no

callava perquè parlava amb la veu del Papa.

Pel que fa al viatge, de bon començament Joan Pau II explicà que aquest pelegrinatge apostòlic als països bàltics volia ser un servei d'evangelització per seguir les petjades dels primers missioners que, enviats per les Esglésies d'orient i d'occident, hi havien anunciat l'Evangeli.

Cal ressaltar també la dimensió realment ecumènica del viatge, que ha tingut en compte la realitat de les Esglésies cristianes d'aquests països —en particular la de l'Església ortodoxa i la de l'Església luterana—, cosa que ha fet possible la reunió dels seus representants amb el Papa. En el moment present de l'ecumenisme és significatiu que en aquests països hi hagi hagut una actitud positiva i favorable a la visita del Papa, especialment per part del Patriatcat ortodox de Moscou.

Joan Pau II ha parlat per activa i per passiva de quina és la visió que l'Església té de la societat moderna, que ha crescut en el reconeixement dels drets humans, els quals afavoreixen la convivència pacífica i garanteixen a les minories ètniques, religioses o culturals el respecte dels seus drets.

Ha donat prova de conèixer tant els seus sofriments passats com les seves actuals esperances, i ha expressat el temor que es pugui frenar l'evolució actual dels esdeveniments per mor de la presència, encara, de forces armades estrangeres.

Aquesta visita, impensable fa pocs anys, ha enfortit les arrels humanes i cristianes de Lituània, d'Estònia i de Letònia.

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Mare de Déu de la Cinta en la seva valuosa capella d'estil neoclàssic (segle XVIII).

Festes patronals de la Mare de Déu de la Cinta

Multitudinària assistència a la seu

TORTOSA

Literalment plena de gom a gom, com mai, estava la Catedral el primer diumenge de setembre. Fidels de Tortosa ciutat i comarca participaren en la Missa pontifical que presidí el bisbe Lluís Martínez i Sistach.

Estem ja en el cor viu de la religiositat popular i en concret de la mariana. El relicari que guarda el sagrat cingol o cinta i una imatge barroca de plata polaritzen la devoció que arriba al seu zenit en la ja famosa entrada a la tarda. En retornar la processó a la catedral, la devoció augmenta *in crescendo* i just el moment d'entrar és un esclat de llums, música, aplaudiments, cants... Els forasters es queden bocabadats i contagiats d'emoció.

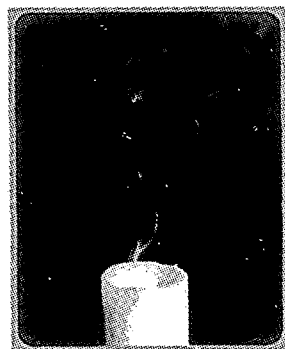
Continua la devoció canalitzada en el novenari que conserva l'estructura i la llengua des de fa dos cents anys. Els sermons foren confiats al degà del capítol de la seu de València, Mn. Ramon Arnau, que predicà en valencià sobre els sagraments i els tres últims dies ho feu Mn. Josep Insa, consiliari diocesà del Moviment de Joves cristians que explicà la temàtica de la corresponsabilitat eclesial.

■ J. Blanc i Bahima

Editorial Claret

Roger de Llúria, 5 - 08010 Barcelona - Tel.: (93) 301 08 87

* Comite Episcopal per a la defensa de la vida
L'EUTANÀSIA
100 qüestions i respostes sobre la defensa de la vida humana i l'actitud dels catòlics

Editorial Claret

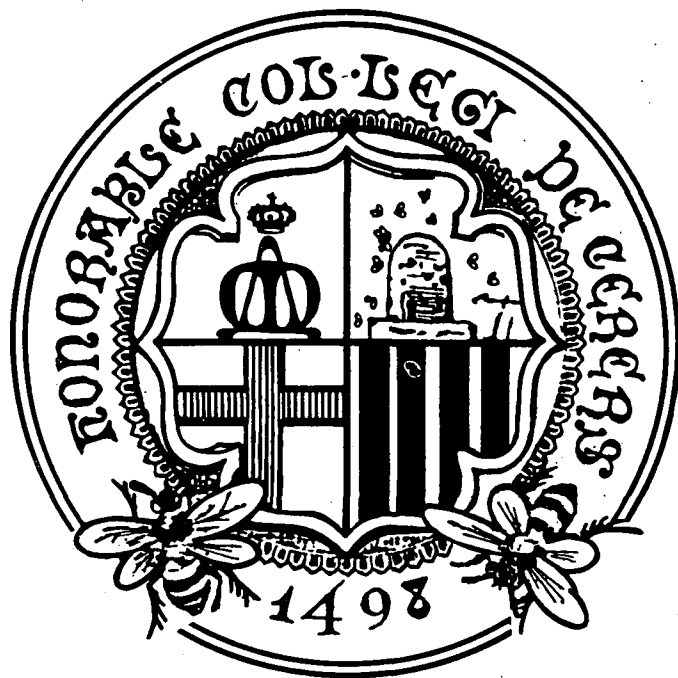
L'EUTANÀSIA

100 qüestions i respostes sobre la defensa de la vida humana i l'actitud dels catòlics

Comitè per a la defensa de la vida.
Conferència Episcopal Espanyola

Col·lecció Documents del Magisteri 20, 96 pàgs.

Aquest document aborda l'eutanàsia sense eludir ni ocultar els arguments dels seus partidaris; sense ometre els punts de vista més conflictius; sense silenciar els temes més polèmics, ja que creiem que la societat —els catòlics i els que no ho són— pot i ha de dedicar un temps raonable a reflexionar i a formular-se un judici sobre aquesta qüestió de tanta rellevància. Metges, filòsofs, farmacèutics, infermeres, teòlegs, juristes, moralistes, han escrit, reescrit, discutit i redactat finalment aquest text sobre l'eutanàsia durant llargs mesos de treball, tot pretenent obtenir un producte final fidel al doble objectiu d'aquesta col·lecció de treballs: rigor tècnic i científic en el tractament i claredat i senzillesa en l'exposició.

HONORABLE COL·LEGI DE CERERS

El Col·legi de Cerers de Catalunya informa que havent-se produït darrerament una campanya desorientadora sobre els llantions que cremen en les nostres esglésies, i havent detectat informacions equívokes, manifesta:

Els ciris que tradicionalment cremaven, fa anys, com a devoció i ofrena dels fidels a les Esglésies, estaven formats per una columna de cera (mineral, vegetal o animal) i un blè amb una important capil·laritat que produïa una flama generosa necessària per combustionar la totalitat de la cera sense que es produís el desagradable goteig. Quan la quantitat de ciris cremant junts era molt important, la densitat de l'aire, degut a la temperatura, es reduïa de tal manera que l'oxigen necessari per realitzar la combustió quedava molt empobrit, produint-se desprendiments de sòlids.

Sensibilitzats per aquest problema, ja fa molts anys es van crear els llantions. En ells, gràcies a una funda exterior protectora que fa de contenidor es va poder reduir dràsticament la mida de la flama, que necessita una quantitat molt inferior d'oxigen. Així s'eviten totalment les emanacions sòlides en la combustió de les llànties quan en cremen moltes de juntes. Podent-se afirmar taxativament que els llantions no fan fum.

Així doncs, l'ennegritment que es produeix en els nostres monuments, no es pot atribuir al fum de les llànties. A més, si tenim en compte que aquells s'ennegreixen més ràpidament en l'exterior que en l'interior podem afirmar que és a causa de la pol·lució ambiental.

El que si pot passar, és que aquesta pol·lució, concentrada sempre en un punt gràcies a una ascendència tèrmica, produeixi un ennegriment desigual dins d'un recinte, tal com un radiador de calefacció a casa nostra pot enfosquir la paret sense que es pugui afirmar que el radiador faci fum ni contami. Per això ens semblaria ridícul prohibir la calefacció en les nostres Esglésies.

És per tot això, que si reduïm la pol·lució interior provocant renovacions d'aire filtrat, evitariem d'una manera evident l'enfosquiment, allargant en gran manera el temps de les sempre necessàries restauracions.

Pensem que els nostres temples i monuments han de ser vius i que tenen un ús més important que el simple valor estètic i que els nostres béns culturals estan formats tant per monuments com per tradicions seculars.

Cal tenir en compte que l'ofrena de llantions per part dels fidels és una font molt important d'ingressos per l'Església, que pot servir per a la mateixa conservació del patrimoni. D'altra banda l'intent de substitució de la flama viva dels llantions per ginyes elèctrics ha fracassat, ja que el simbolisme i espiritualitat de la flama és difícilment substituïble.

Amb motiu del 775è aniversari de la fundació de l'Orde

Trobada intermercedària sota el lema «775 anys per la llibertat»

BARCELONA

Sota el lema «775 anys per la llibertat» l'orde de la Mercè ha celebrat, una Trobada Intermercedària a Barcelona amb motiu del 775 aniversari de la seva fundació, que se celebrà el passat 10 d'agost.

200 membres de la família mercedària, de les vuit congregacions de l'orde, han participat en aquesta trobada que tenia com objectiu «commemorar l'aniversari i projectar el futur de l'orde, compromès amb els pobres i marginats», segons explicà el pare Joaquín Millán.

Nova Evangelització

El provincial de la Immaculada Concepció, el pare Valentín Moliner fou l'encarregat d'obrir la trobada amb unes paraules de benvinguda a la basílica de la

P. Emilio Aguirre, general dels mercedaris

Mercè. En aquest mateix marc va tenir lloc la celebració Eucarística presidida pel general de l'orde, el pare Emilio Aguirre.

Després de l'Eucaristia, hi hagué la primera sessió d'estudi, en el Saló de la Mercè de la catedral de Barcelona, en què el pare Javier Pikaza dissertà sobre

L'obra redemptora de Pere Nolasc —fundador de l'orde— i la Nova Evangelització. A la tarda, en la segona sessió, va intervenir el director de l'arxiu diocesà, Josep M. Martí Bonet, sobre Els grans col·laboradors de la Fundació de Sant Pere Nolasc, el rei Jaume I i el bisbe Berenguer de Palou.

Presència de Mons. Carles

Va concloure la primera jornada d'aquesta trobada amb un concert d'orgue a càrrec de l'organista de la catedral, Domènec Cols i Puig, a la catedral.

El diumenge es realitzà el rés de Laudes a la catedral. Després, l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M. Carles, va presidir l'Eucaristia en honor a santa Maria de Cervelló.

● C.C.

El Dr. Antoni Matabosch, Mn. Josep Urdeix i Llum Delàs, nous delegats

Els nous i antics delegats diocesans juntament amb l'Arquebisbe Dr. Ricard Maria Carles, i els cinc bisbes auxiliars en una trobada conjunta celebrada fa pocs dies

ESCOLA DE LITÚRGIA

Curs de formació

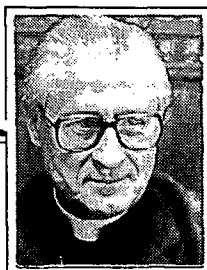
- Cada dijous, des del 7 d'octubre, a les 7 del vespre, al Seminari (Diputació 231).
- Tema d'enguany: LITÚRGIA DE LES HORES A LES COMUNITATS RELIGIOSES I PARROQUIALS (espiritualitat, teologia, pastoral).
- Obert a tots els cristians (laics, religiosos, clergues) interessats per aquesta temàtica.
- J. Aldazábal, president del CPL, iniciarà aquest curs presentant els aspectes espirituals i de contingut.

Informació: CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA, C/ Rivadeneyra, 6-7 (tel 302 22 35), matins feiners.

Barcelona: canvis a tres delegacions més

El passat dia 17, l'Arquebisbe de Barcelona, Dr. Ricard M. Carles, nomenà al Dr. Antoni Matabosch, delegat general per al Laicat; Mn. Josep Urdeix, delegat de pastoral Sacramental i Litúrgia; i a la Gna. Llum Delàs, delegada de pastoral Universitària. Aquests nomenaments prossegueixen la renovació dels serveis d'àmbit diocesà i s'afegeixen als que ja es van fer públics el mes de juliol.

● C.C.

CARTA DOMINICAL

Bellesa i transcendència

Es pot donar per adquirida la intuïció que la veritat apropa a Déu. D'una forma similar, sembla inqüestionable que la bondat porta cap a Déu. I, en conseqüència, que l'error —i més encara la mentida—, igual que la maldat, allunyen de Déu. En canvi, no em sembla tan extensa, o profunda, la convicció que la bellesa apropa a Déu i que el que és antiestètic, la recerca, contemplació o creació voluntàries de la lletjor —cosa no pas infreqüent ara, i que es presenta com a «art»— allunyen de Déu.

Que no siguem tan conscients d'aquesta tercera negativitat com ho som de les dues primeres, no treu gravetat al fenomen, sinó que l'agreuja. Talment com la no-consciència que l'error o el mal allunyen de Déu agreuja la situació dels qui el pateixen.

He triat dues afirmacions de George Steiner a Presències reals —sense presumció de voler fer amb elles un resum de la seva obra, però sí per indicar per on va el seu pensament—. La primera expressa la intuïció a què he fet referència abans: «Cap escriptor, compositor o escriptor seriós no ha dubtat mai, ni en moments d'esteticisme estratègic, que la seva obra versava sobre el bé i el mal, sobre l'increment o la minva d'humanitat en l'home i a la ciutat.» La segona és de Yeats, però se la fa seva, i es refereix a la unió entre la transcendència i l'estètica: «Cap home no pot crear com ho van fer Shakespeare, Homer o Sòfocles, si no creu, amb tota la seva sang i el seu coratge, que l'ànima de l'home és immortal.» És conscient que aquestes afirmacions, no les acceptaran gaires en el clima de pensament i de sentiment imperant en la nostra cultura, però insisteix en un fet negatiu i en les seves conseqüències. «Políticament, potser moralment, poca cosa, ben poc en aquest segle XX, un dels més cruels i dilapidadors d'esperança de la història humana, dona peu a res que no sigui un lúcid oblit de Déu.» Això comporta moltes conseqüències negatives. «És en aquesta absència on fem el nostre combat d'ombres o, com es diu amb encert en alemany, «esgrimim l'espasa contra el mirall». El que afirmo és la intuïció segons la qual la presència de Déu ja no és una suposició sostenible i «on la seva absència ja no és un pes sentit» i, de fet, aclaparador, ja no es poden assolir certes dimensions del pensament i de la creativitat. I canviaria l'axioma de Yeats per dir: Cap home no pot llegir plenament, no pot respondre d'una forma responsable al que és estètic, si «el seu coratge i la seva sang» es troben en harmonia amb la racionalitat escèptica, si es troben a gust en la immanència.»

Per acabar, voldria remarcar, d'una banda, que fins en el llenguatge quotidià apel·lem a la bellesa a l'hora de qualificar accions d'una gran bondat, i no diem pas que siguin bones, sinó maques. D'altra banda, als inicis d'una creació que ve de la transcendència i que ens obre a ella, el comentari de Déu a la seva obra és que tota era bona, però hi posà un grau tan elevat de bondat, que va resultar, per això, bonica.

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Saber dimitir

Entre les moltes coses que poden desacreditar un règim democràtic hi ha això que s'anomena transfuguisme i que ara aquí, després allà, provoca canvis de governs o ajuntaments. Jo no sé perquè aquest joc té validesa, des del moment que és un joc brut, del qual el primer perjudicat és l'elector que sent frustrada la seva intenció de vot.

¿Per què un senyor que va ser votat formant part de la llista d'un partit i a mitja legislatura se li acut canviar de camisa ha de continuar formant part de l'Ajuntament o del Parlament? El que ha de fer és dimitir perquè ja no representa els electors que li atorgaren el vot. I si el cas és que se l'expulsa, per la raó que sigui, del partit pel que fou elegit, ha de dimitir.

I si es planteja una disconformitat amb el propi partit que considera insalvable a consciència, que faci com aquest diputat al Parlament de Catalunya, que per aquesta causa ha dimitit, perquè ha cregut que, honradament, no podia continuar representant els seus electors.

Tant de bo sempre fos així!

■ Oriol Camps

La XIII Escola d'Estiu per a catequistes enguany ha estat impregnada de Congrés, al bell mig de la seva celebració, altre lema no s'hi adeia que Nous temps, noves respostes. Com de costum a Barcelona, del 19 al 24 de juliol. El tema comú s'ha referit concretament a mirar amb realisme i des de la fe el món on ens movem, on es mouen els catequitzants

I Congrés de Catequesi de Catalunya i les Illes

Nous temps, noves respostes: comença el bloc de treball III

A punt de complir-se un any de la inauguració del I Congrés de Catequesi de Catalunya i Balears amb la celebració a Montserrat el 17 d'octubre de 1992, de la qual Catalunya Cristiana es va fer ressó, potser és hora de fer la crònica de tot el que, fins al moment present, s'ha anat tirant endavant.

Aquesta breu memòria pot servir de repàs als catequistes, particularment implicats en el seu desenvolupament, i d'informació a les comunitats cristianes, en especial les parroquials. Perquè la catequesi no és una distracció per a uns quants sinó una tasca pastoral prioritària, amb amples repercussions en la vida de l'Església, la qualitat i profunditat de les quals dependrà justament: del concepte que es tingui de la catequesi; de la seva pròpia organització; del grau de responsabilitat dels seus responsables, valgui la reiteració; del saber conèixer harmonicament i integradament les diverses tasques pastorals; i de la preparació dels subjectes, singularment dels catequistes. I tot plegat amb el color i el saber d'una catequesi inculturada, fidel a Déu, pel cantó del missatge i als

homes d'ara i aquí per la banda dels receptors.

La proposta inicial

Convé recordar que el Secretariat Interdiocesà de Catequesi va fer la proposta del Congrés als bisbes: de la CET (Conferència Episcopal Tarraconense) l'estiu del 91 i, havent-li donat el vist-i-plau, vam tirar endavant la seva preparació. Va ser a Poblet, el 6 de maig, just quan s'anunciava el propòsit de celebrar un Concili català, que els bisbes signaven una breu invitació adreçada a «capellans, religiosos, religioses i catequistes», exhortant a la col·laboració i participació al Congrés, i que es va fer pública a través d'aquest setmanari i dels fulls diocesans. El mes de maig repartíem a dojo el díptic anunciant-ne la celebració: els motius que portaven a convocarlo, les etapes, i els objectius a assolir.

¿Per què un Congrés de catequesi?

Si és veritat que ens trobem en un «període nou de la història» i som conscients que vivim uns

temps de canvis profunds i accelerats; si és cert que aquesta situació demana a l'Església una «evangelització nova en el seu dinamisme, en els seus mètodes, en la seva expressió» (Joan Pau II); si creiem que «com més capaç sigui l'Església de donar prioritat a la catequesi, més trobarà una consolidació de la seva vida interna com a comunitat de creients i de la seva activitat externa com a missionera» (Catechesi tradendae, 15); si tot això és així, aleshores, ras i curt, el SIC interpreta la necessitat de l'Església de Catalunya i les Balears de replantejar-se a fons el ministeri catequètic amb una acció de sensibilització, reflexió, diàleg i aportació de tots els agents de la catequesi, i amb un èmfasi especial respecte dels catequistes. El seu gruix numèric, la seva experiència i intuïcions, la seva necessitat també d'un major aprofundiment sobre la tasca que l'Església els confia, fa que aquesta acció és concret en la idea d'un Congrés especial, de llarga durada, amb etapes diferenciades. Congrés doncs, que no acaba res, més aviat haurà d'esdevenir nova arrencada des d'una contemplació activa, des d'un escrutar d'on venim, on som i cap on cal anar.

No inventem la catequesi, la seva és una ruta tan llarga que ve de les arrels cristianes. Per alguna cosa els cristians forem anomenats els del «camí». I així amb l'encoratjament dels pastors, marcàvem unes etapes en la concreció d'aquest Congrés. Des de les motivacions i cap a les finalitats s'esqueia un lema definidor: *Nous temps, noves respostes*. És cert que és realista i ambiciós. Però ¿qui negaria la bondat del realisme? i, ¿per què no apuntar-se a la utopia, malgrat tot, i sobretot si aquesta és possible?

El Congrés i el Concili

És clar, observant les dates, que la pensada de realitzar un Congrés i fins la seva preparació, és anterior a l'anunci i convocatòria del Concili català. Altrament no són realitats excloents, per quant el Concili, com ha estat dit públicament pel mateix primat de la Tarraconense, Mons. Ramon Torrella per altres bisbes, amb el Congrés el Concili comença a caminar en un àmbit específic de la vida de l'Església, i doncs, amb la participació dels seus membres. Així és recollit explícitament en el mateix Qüestionari per a escollir la temàtica del Concili, com hauran comprovat tots els qui l'hauran contestat.

Les etapes del Congrés

Hi ha l'etapa preparatòria, SIC endins, del setembre/91 a maig/92. D'aquí a octubre/92 la de l'anàlisi i el treball amb la sessió inaugural a Montserrat. A partir d'aquí, els tres temps marcats pel treball dels catequistes i mossens.

El treball dels Blocs

Bloc I: La catequesi. Bloc II: El catequista. Bloc III: En quin món fem la catequesi. Blocs materialitzats en tres quaderns corresponents, a base de textos, pautes, qüestionari, fotografies al·lusives, pregàries, per a ser treballats preferentment en grup, en parròquies, centres catequètics, etc. La invitació a participar directament en els treballs del Congrés va adreçada a tots els catequistes. Es divulga amb díptics —ben suggerents els ninots de Nando—, es lliuren els quaderns, a tots els catequistes inscrits i reunits en grups. La subvenció de la CET i l'aportació de les delegacions diocesanes de catequesi i del mateix SIC fa possible l'entrega gratuïta de tot aquest material. El gener-febrer d'aquest any arriba

Què intenta el Congrés

♦ Marcar uns objectius, unes línies operatives, unes prioritats de pastoral catequètica a l'Església de Catalunya i Balears.

♦ Ser un revulsiu que provoqui els canvis necessaris perquè la pastoral, i especialment la catequesi, porti eficaçment els creients a la maduresa de la fe, una fe coneguda, viscuda, celebrada i testimoniada.

♦ Implicar les parròquies i comunitats en la tasca de renovar la catequesi en la presentació dels seus continguts, en els mètodes i en els llenguatges, en la seva organització i funcionament d'acord amb les directrius del Magisteri de l'Església.

En al SIC les respostes del Bloc I, l'objecte del treball del primer mestre del curs passat. Des de ny, amb una pròrroga que estira fins al 15 d'octubre, i ben les respostes del Bloc II. En aquest moment el SIC està nt la tramesa a les delegacions cesanes de catequesi, del Bloc per tal que, recollits per les rrròquies els materials corresponents, puguin iniciar el curs tequètic dedicant a aquest ter Bloc totes les energies fins al sembre. De gener a abril/94 serà tapa d'estudi i síntesi, —de nstatacions, qüestions majors i cions concretes— i en què mbé tractarem de mantenir terès i l'aportació dels cateistes. Durant el primer trimestre l 94 és important que d'altres tancies, de la pastoral, teologia, , hi tinguin la seva participació. doenda, serà a Barcelona, el

15 de maig de 1994, que és la data escollida pels bisbes de Catalunya. En aquest acte seran proclamades les conclusions.

El postcongrés prendrà un relleu particular en cada diòcesi perquè, ben assumides aquestes conclusions pels bisbes respectius, és a tocar de la realitat més propera que la renovació catequètica pot ser més que un desig guardat dins del paper, en les lleixes de qualsevol biblioteca eclesial.

La feina feta

D'entrada una puntualització: feina feta amb un alt grau de participació i d'interès. Són més de nou mil els catequistes inscrits, amb un total de 814 qüestionaris que ordinàriament corresponen a grups, llevat d'algun d'individual.

Interès que no ha nascut de la

facilitat. Raonadament i un cop discutida, s'optà per la temàtica més costeruda en el primer quadern, presentant als catequistes una colla de textos del Magisteri, escollits, seleccionats i ordenats, però sense daurar la pindola. Hi ha hagut remarques crítiques, és cert, però hem volgut confiar en els catequistes, en la seva capacitat per digerir, sense reduir, un llenguatge que és el dels textos que els responsables de la catequesi utilitzen com a punt de referència. Hem comptat també que en el rector o responsable de la parròquia, els catequistes hi trobarien aquell ajut proper, indispensable des d'una tasca conjunta i que no es pot estar d'aquest acompanyament. El quadern de treball, es pot dir ara, en lloc de desinflar els catequistes els ha esperonat. Els ha ajudat a formular, revisar, i compartir amb una mirada alhora més extensa i més aprofundida. És una deducció explícita a voltes, implícita, sovint, des del mateix aire de les respostes.

El buidat del Bloc I, *La catequesi*, s'ha fet a la seu del SIC amb la col·laboració d'un grup de catequistes. Això pel que fa a codificar una sèrie de respostes tipus. Però com que el qüestionari és per donar respostes obertes, s'ha fet indispensable i haig de dir ben interessant, la lectura de tots els qüestionaris per normalment n'el seu contingut i extreure'n les constatacions. També a les delegacions respectives, els delegats han mirat detalladament la pròpia realitat.

■ **María Teresa Llach**

Cop d'ull a les respostes sobre la catequesi

Constatacions. **A) En ordre a la catequesi com a tal:** Es demana aclarir el concepte de catequesi; manca d'evangelització prèvia dels catequitzants; buit de cultura religiosa; catequesi d'adults, assignatura pendent; la catequesi hauria d'influir en la vida real.

B) En ordre a l'organització de la catequesi: Urgència de fer un projecte (pla) global de catequesi; disfunció entre catequesi i sagraments; petició perquè hi hagi alguns catequistes alliberats a temps parcial i remunerats degudament; renovació de materials catequètics.

C) En ordre a la família: Manca de formació-informació religiosa en la família; cal vetllar el despertar religiós dels infants; afavorir els contactes catequesi-família i sobretot la seva qualitat; valoració positiva de la catequesi familiar, sense imposar-la allà on hi hagi garanties de seguiment adequat.

Fins aquí un tast, per força simplificat. Per dessota de cada constatació hi ha una riquesa de matisos, coincidències, suggeriments nous. I això referit al Bloc I.

Del Bloc II, atesa la pròrroga donada, però amb la quasi totalitat de respostes arribades al SIC i encetada ja la seva lectura, sorprèn, potser no és el mot adient coneixent els catequistes, com entren de ple en el tema *El catequista*. Quines ganes tenen de dir coses, dir coses, no banalitats, com filen prim a l'hora de fer la reflexió aprofundida sobre la identitat, la espiritualitat i la formació que requereix el catequista. Quan en llegir les respostes del qüestionari a l'hora de fer-ne la síntesi penso en les paraules del Senyor, «que res no es perdi» per fidelitat a l'esforç dels catequistes, correlativament i per fidelitat a l'Esperit que remou constantment la seva Església, com desitjo també, que res no es perdi d'aquestes veus i des d'aquesta tasca evangelitzadora que és la catequesi, per als batejats. «Que es faci». I aquí ens cal ser-hi tots i cadascú des del seu lloc i la seva responsabilitat, els bisbes en la seva diòcesi, (i les delegacions, entomant l'acció definida) els rectors en la seva parròquia, i la sra. Maria, l'Enric o la Joana, amb el grup de catequitzants de la parròquia o del centre que els acompanya i els fa confiança.

I si aquest repàs va particularment adreçat als catequistes, des d'aquestes ratlles no em puc estar d'encoratjar-los a ells i als responsables a treballar el Bloc III, *En quin món fem la catequesi*, amb no menys rigor amb que ho han fet amb els altres i segurament amb més facilitat perquè el llenguatge i el tema són bons per a treure'n l'entrallat des de l'experiència de cada dia, ran de casa nostra. Aquest Bloc consta, després d'una introducció, de tres capítols: 1) La realitat socio-cultural, dels pobles, barris, ciutats de Catalunya i Balears; 2) La realitat socio-religiosa; 3) Vivència de la fe i compromís cristià.

■ **M.T.L.**

I per primera vegada, a Vic, del 2 al 7 d'agost. El Congrés ha portat una embranzida: 700 inscrits en total, en 27 cursets. Si el Congrés és un repte a anar endavant, (la nova generació de catequistes o aprenents, gens migrada—més d'un centenar—, és una esperança i una afirmació de novetat) ho fem però, des de les arrels (l'Eucaristia, deliberadament a Ripoll, n'és el Signe i un signe)

La històrica estreta de mà entre el cap del govern israelià, Rabin, i el líder de l'OAP, Arafat, que inicia la pau al Pròxim Orient

Els palestins de Jericó esclaten d'alegria i donen massivament la benvinguda a la pau

Arafat i el rabí de Tunis, Mubashir Herz, se saluden contents per la pau que s'ha firmat a Washington

14, dimarts

Washington: s'ha iniciat la pau al Pròxim Orient

Es fa difícil resumir en poc espai l'acte de la firma del primer acord entre israelians i palestins, entre dos conceptes fins ara irreductibles, però que la realitat ha fet rectificar per avançar per un camí normal que, si és sincerament seguit, farà la prosperitat de tots dos pobles. Deixant a banda tot el que els amficions hagin pogut dir i oferir, és més important el que han dit i es proposen els dos actors principals. Rabin ha dit: «Donem avui una oportunitat a la pau. Hi haurà un dia que direm adéu a les armes.» I Arafat: «La batalla de la pau és la més difícil de les batalles i requereix tots els esforços per fer que sigui justa i duradora... Ara vindran les realitats d'aplicació de l'acord que requeriran un gran tacte i un gran esforç per ambdues parts. La pau, difícil d'aconseguir, també és difícil d'aplicar i, sobretot, de mantenir.

Belgrad: racionament de productes bàsics

Sèrbia no pot amagar la greu manca de productes bàsics a les botigues, i les autoritats de la capital sèrbia han començat a distribuir cupons entre la població per poder adquirir sucre, farina i oli de cuina. Tot això, segons la Creu Roja iugoslava, és a causa de les sancions imposades per les Nacions Unides, que han deixat el 90 per cent de serbis i montenegrins sense poder satisfer les seves necessitats bàsiques. Però les sancions no aconsegueixen aturar la guerra que s'ha revifat violentament a Croàcia...

Nova York: el problema de Somàlia

Novament ahir, el sud de Mogadiscio va ser escenari de combats de violència sense precedents des que l'ONU va arribar a Somàlia. En una emboscada de guerrillers partidaris d'Aidid, tres soldats americans foren ferits, i el contraatac pot haver causat 37 morts i 62 ferits.

15, dimecres

Washington: després de l'històric 13 de setembre

El trencament del gel que ha representat la firma del primer acord palestino-israelià pot comparar-se, en certa manera, a la caiguda del mur de Berlín. L'acord sobre l'autonomia de Gaza i Jericó ha obert immediatament les portes a noves negociacions i a nous reconeixements. Els extremitistes d'un costat i de l'altre hauran de reconèixer aquest fet, i replantejar la seva actitud. Així, mentre el líder palestí, Arafat, a Washington, aconseguia del Senat nord-americà la promesa d'aixecar la prohibició d'invertir als territoris ocupats, el premier israelià, Rabin, visitava per sorpresa el rei Hassan II i establia les bases del reconeixement de l'Estat d'Israel per part del Marroc i, per tant, l'establiment de relacions diplomàtiques. Segons Rabin, la seva visita al monarca marroquí era deguda al desig de remercier-li els esforços que durant vint anys havia desplegat per acostar les posicions àrabo-israelianes, i qualificà Hassan II de «pioner d'aquest esdeveniment històric... Finalment, per coronar la jornada, s'anuncia que Jordània i Israel han firmat un acord d'ordre del dia per a les negociacions que han de portar al mutu reconeixement i a l'establiment de plenes relacions diplomàtiques.

Ginebra: la crisi dels Balcans

El motí entre les forces del líder serbi de Bòsnia, Radovan Karadzic, s'estén a altres guarnicions de l'exèrcit serbo-bosnià, i els sublevats exigeixen la dimissió del govern, eleccions generals i que es castigui «els aprofitats de la guerra». Sembla que ni Karadzic ni el general Mladic no poden calmar els ànims dels sublevats... Per altra banda continuen a Ginebra les negociacions entre el president de Croàcia, Tudjman, i el bosnià Izetbegovic els quals, de moment, han firmat una nova treva...

16, dijous

Jerusalem: el procés de pau per al Pròxim Orient

Després de la firma a Washington de l'acord judeo-palestí, de retorn a les seves respectives bases, sembla que els líders firmants cerquin una mica de repòs per a ells, i que els ànims, tant els favorables com els que no ho són, es calmin. Concretament, el primer ministre israelià, Rabin, ha mostrat poca pressa per arribar a acords amb Síria, i ha afirmat que primerament s'ha de «digerir» l'acord amb l'OAP. Per la seva banda, Arafat, de retorn a Tunis, s'ha limitat a dir que els palestins tenen en el president dels Estats Units, Bill Clinton, «un amic»...

Belgrad: tornada de Milan Panic a la palestra sèrbia

Inesperadament, l'ex-cap del govern de Sèrbia, Milan Panic, ha tornat a Belgrad i en una roda de premsa ha anunciat que vol mobilitzar i aplegar totes les forces de l'oposició per aturar l'avenç dels ultranacionalistes capitanejats per Vojislav Seselj, que emparant-se en les conseqüències del bloqueig internacional guanyen molts punts en l'opinió popular. Panic no s'explica la por dels serbis al canvi ni la seva docilitat... Tot plegat, un episodi més en la crisi dels Balcans.

Moscú: marxa enrere de Ieltsin

Seguint les recomanacions del Consell Presidencial, Boris Ieltsin ha fet marxa enrere en la convocatòria d'eleccions per a la vinent tardor, alhora que ha reconegut que les diferències amb el Parlament han de «superar-se de manera pacífica i civilitzada». Els conservadors podrien voler aprofitar aquesta mostra de feblesa del president Ieltsin per apoderar-se del control del país...

17, divendres

Ginebra: la crisi dels Balcans

Pel dimarts, 21, estan convocats a l'aeroport de Sarajevo els representants de les tres repúbliques bosnianes, per una reunió que podria representar el final de la guerra que fa un any i mig assota el país. Falta resoldre alguns esculls territorials, però sembla que aquesta vegada la pau pot fer-se realitat a Bòsnia... Mentrestant les Forces de Protecció de les Nacions Unides (Forpronu) van denunciar ahir la matança comesa dimarts passat al poble de Kriz, a sis quilòmetres de Prozor, amb el tràgic balanç de 35 morts...

Jerusalem: després del 13 de setembre a Washington

Israel ha començat l'any nou jueu amb absoluta tranquil·litat als carrers. Un important destacament de forces de seguretat es va desplegar a Gaza i Cisjordània en evitació de possibles incidents. Per altra banda, Síria ha demanat als Estats Units que pressionin Israel perquè es retiri del Golan, i en certa manera ha mostrat el seu disgust que primer s'hagi arribat a l'acord palestino-israelià. Quant a Jordània, l'acord li ha valgut que el president USA, Clinton, hagi desbloquejat 30 milions de dòlars d'ajuda que li havien estat assignats abans de la guerra del Golf...

Varsòvia: diumenge vinent, eleccions generals

El proper diumenge, 19, hi haurà eleccions generals a Polònia. Es tem el possible triomf electoral de l'Aliança d'Esquerra Democràtica, liderada per antics comunistes, i això ha despertat el fantasma d'un retorn al passat... La dreta acusa Walesa d'afavorir aquesta possible victòria dels ex-comunistes, i el líder de l'Aliança del Centre (democratacristians) Jaroslaw Kyzynski ha reclamat eleccions presidencials dins un termini de sis mesos...

BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA

> Suècia ha decidit aixecar les sancions econòmiques a Sud-àfrica, encara que, de moment, manté la prohibició d'invertir en aquell país, atenent la crida feta pel líder negre sud-africà, Nelson Mandela.

> El govern xinès ha alliberat Wei Jingsheng, un dels presoners polítics més antics, des del 1979, acusat d'incitar la contrarevolució. Es diu que l'alliberament és per millorar la imatge xinesa sobre els drets humans, i de cara als Jocs Olímpics del 2000.

> Augmenta el suport jueu als acords firmats a Washington entre Israel i l'OAP. Segons les últimes enquestes entre un 61 i un 65 per cent de la població ha mostrat el seu assentiment.

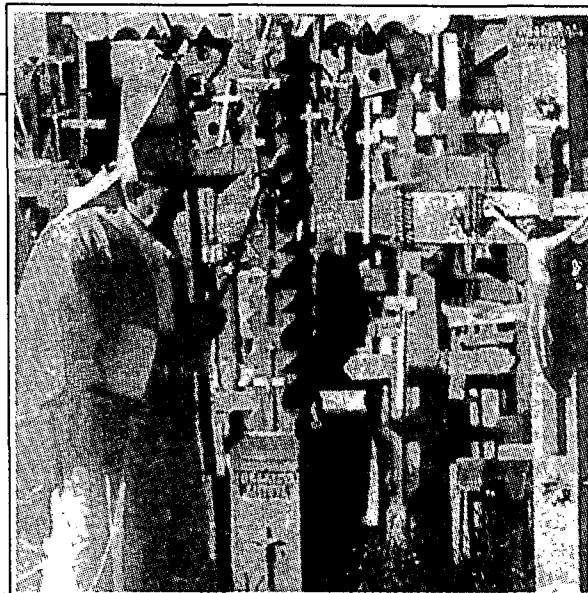
> Els tres pirates de l'aire que segrestaren un Tupolev 134 amb 45 passatgers, s'han lliurat sense violència a les autoritats noruegues, donant per acabada la seva acció...

Un emmascarat de l'organització integrista Hamas, contrari als acords de pau, es manifesta pels carrers de Gaza

Un pintor intenta plasmar l'estat de com ha quedat la Biblioteca Nacional de Sarajevo després dels bombardeigs serbis

Durant el seu recent viatge a Lituània, Joan Pau II va visitar el Turó de les Creus, recordatori de la repressió soviètica

18, dissabte

Londres: alarma electoral

L'elecció d'un regidor en un municipi de l'est de Londres, que ha correspost a un membre del Partit Nacional Britànic (versió anglesa dels partits ultradretans europeus) preocupa seriosament. El premier John Major s'ha apressat a dir que la política propugnada per l'anomenat Partit Nacional Britànic no té lloc en la societat de les illes, on es responsabilitza aquesta formació dels atacs xenòfobs que s'han produït els darrers mesos, i que han fet que un jove asiàtic resti en coma en un hospital londinenc. El més greu és que ideologies extremes com la del PNB trobin acolliment entre els anglesos...

Varsòvia: les eleccions generals de demà

L'ambient que domina Polònia davant les eleccions generals que se celebraran demà és de molta apatia, ja que el pessimisme s'ha apoderat dels polonesos que, en la seva majoria, creuen que guanyi qui guanyi, no millorarà la situació econòmica i social del país...

Belgrad: la llarga crisi dels Balcans

Els copresidents de la Conferència sobre l'ex-Iugoslàvia, Owen i Stoltenberg, esperen que els líders de Bòsnia firmin dimarts vinent, a Sarajevo, la pau... Però continuen els combats entre croats i musulmans malgrat la ratificació de l'alto-el-foc. I el líder serbi, Karadzic va atrafegat d'un punt a l'altre per dominar la rebel·lió de les seves tropes... I el president Milosevic reclama l'aixecament de les sancions imposades per les Nacions Unides contra Sèrbia així que es firmi la pau...

19, diumenge

Moscou: hi haurà eleccions presidencials avançades

El president Ieltsin va cedir ahir a les pressions dels representants regionals i republicans, i va accedir celebrar eleccions presidencials avançades. El portaveu presidencial, Viatcheslav Kostikov va precisar que Ieltsin ha posat com a condició per escusar el seu mandat que les eleccions presidencials avançades se celebrin sis mesos després d'unes legislatives, per tal «d'assegurar l'estabilitat i garantir la continuïtat de poder».

Moscou: la pugna Geòrgia-Abkhàzia

El conflicte entre Geòrgia i la secessionista Abkhàzia continua implacable, fent perdre els nervis dels mateixos russos que, segons manifestacions del seu ministre de Defensa, Pavel Graciov, «ni el líder abkhaz ni el georgià volen la pau... Però el president georgià, Xevardnadze, ha demanat al govern rus que tanqui la seva frontera amb Abkhàzia perquè creu que és l'única manera d'acabar amb el conflicte».

Sarajevo: els inútils alto-el-focs

L'alto-el-foc pactat entre les diverses faccions rivals a Bòsnia i Hercegovina va entrar en vigor a les 12 del migdia d'ahir, i pocs minuts després va ser violat a diverses zones com Mostar, Vitez, Gorní Vakut i Nova Bila. I continuen els enfrontaments entre musulmans i croats a Mostar i a Gorní Vakut. Per altra banda, els Estats Units han insinuat que si seriosament i finalment es firma la pau, les sancions imposades per les Nacions Unides contra Sèrbia, podrien ser aixecades...

20, dilluns

Varsòvia: els ex-comunistes guanyen les eleccions

Les primeres dades de l'escrutini electoral donen la victòria als ex-comunistes aplegats a l'Aliança d'Esquerra Democràtica, i al Partit Agrari que també s'havia vinculat a l'antic règim comunista. Ara, les dues formacions es proclamen socialdemòcrates. En tercer lloc va la Unió Democràtica, liderada per la primera ministra Hanna Suchocka, i sembla que el sindicat Solidaritat ha estat poc menys que esborrat del mapa polític. Caldrà veure els resultats definitius per poder definir la nova orientació política polonesa.

Sarajevo: ¿es firmarà, demà, la pau?

Segons informen els Cascos Blaus, els combats a la Bòsnia central han minvat d'intensitat després de l'alto-el-foc firmat dissabte. Els mediadors Owen i Stoltenberg treballen intensament preparant la reunió de demà a l'aeroport de Sarajevo en què s'espera que es firmi la pau... Però persisteixen els dubtes, ja que el president bosnià, Izetbegovic no s'ha mostrat gaire disposat a acudir a la reunió si no li ofereixen garanties que seran ateses les seves demandes... I el líder croat a Bòsnia, Bovan, va posar objeccions a anar a la reunió de l'aeroport de Sarajevo si no tenia la seguretat que hi acudiria el president bosnià...

Nicòsia: després del 13 de setembre a Washington

Continua l'activitat diplomàtica de Iàsser Arafat, que va explicar a la Lliga Àrab que lluitarà per crear un «Estat independent palestí». Segons el secretari de l'organització, Abdel Meguid, la Lliga Àrab dóna suport a l'acord Israel-OAP. També el primer ministre israelià, Rabin, va traslladar-se a Egipte per visitar el president Mubàrak i agrair-li el seu suport a l'acord, i mirar d'apropar Israel a la resta d'Estat del Pròxim Orient.

Esperança de pau

Des que el novembre de 1947 les Nacions Unides dividiren Palestina en dos estats independents, àrab i jueu, i proclamaren un any després l'estat d'Israel, palestins i israelians han viscut i han mort enfrontats. Després de 46 anys de tensions, odis, invasions, terrorisme, guerres i deportacions s'han obert, al capdavant, les portes a la pau. El proppassat 13 de setembre Israel i l'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OAP) van signar a Washington una declaració d'autonomia palestina per a Gaza i la ciutat de Jericó, a Cisjordània, territoris àrabs ocupats pels israelians arran de la guerra dels Sis Dies el 1967. Dies abans de la firma, Israel i l'OAP es reconegueren mútuament de manera oficial.

Tant o més important que la signatura del pacte, fou l'encaixada de mans, fins ara impensable, entre el primer ministre israelià, Yitzhak Rabin, i el cap de l'OAP, Iàsser Arafat. És el primer pas de jueus i palestins a la recerca d'un consens que pugui permetre a ambdós pobles conviure en pau i en harmonia a la mateixa terra. «Arribarà un dia en què tots direm adéu a les armes» manifestà en el seu discurs el «premier» Rabin. Per la seva banda, Arafat va afirmar a la Casa Blanca que «la batalla de la pau és la batalla més enrevessada de la nostra vida».

Aquest acord històric ha estat acollit entre l'esperança i el reguard per part de palestins i colons israelians. L'integrisme polític i religiós és el principal perill per l'assoliment del pacte: La violència i els enfrontaments armats no s'aturaran de cop i volta. La vigília de l'acord d'autonomia per a Gaza —on el 1987 sorgí la «intifada» o insurrecció dels palestins contra l'ocupació israeliana— i Jericó s'amarà de sang amb l'assassinat de vuit persones i nombrosos ferits a Jerusalem i a Gaza. Una cosa és signar la pau i una altra, ben diferent, viure en pau.

■ Miquel Àngel Codina

NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA

➤ Ahir es va confirmar la plena independència de Polònia en abandonar el seu territori l'últim grup de l'exèrcit rus que encara romaní al país. Així han acabat cinquanta-quatre anys d'ocupació russa.

➤ Els Estats Units d'Amèrica han proposat reunir una conferència per recollir fons econòmics destinats a Gaza i Jericó per tal que la pau signada el 13 de setembre pugui realitzar-se plenament i obri el camí de la pau a tot el Pròxim Orient.

➤ Els negociadors del Vaticà i Israel han arribat a un acord per establir «ben aviat» relacions diplomàtiques, hi han obert una via per una històrica visita del papa Joan Pau II a l'Estat jueu.

Cas «Joan Alsina»

Joan Alsina entre els obrers portuaris de San Antonio, 1972.

Placa recordatòria en el mateix lloc on fou assassinat el pare Alsina i que s'ha convertit en indret de romiatge.

La veritat té la seva hora

El propassat 11 de setembre va fer 20 anys que el general Augusto Pinochet comandà el cop d'Estat que enderrocà el govern legítim de Xile, presidit per Salvador Allende. Milers de persones van ser assassinades pels colpistes i, un cop mortes, calumniades. Una d'aquelles víctimes va ser el pare Joan Alsina, sacerdot obrer i català, compromès amb el procés

d'alliberament del poble de Xile, on va arribar l'any 1968. El propassat diumenge, dia 19, al Fòrum «Justícia per als empobrits» celebrat a Barcelona, s'ha recordat la seva figura. Us oferim a continuació el testimoniatge de Miquel Jordà, una de les persones que més ha lluitat per esclarir el crim i per netejar el bon nom del pare Joan Alsina.

El passat 10 de febrer de 1993, el tercer Juzgado del Crimen de Santiago va emetre un veredict sobre la querella que el P. Miquel Jordà en nom de la família Alsina interposà en vista a esclarir la mort del P. Joan Alsina.

Durant gairebé 20 anys ha circulat a Xile i a Espanya que Joan Alsina «va morir en un enfrontament militar». Ara els tribunals xilens reconeixen, que es va tractar «d'un homicidi qualificat en la persona del pare Joan Alsina, sacerdot diocesà, de nacionalitat espanyola, perpetrat el 19 de setembre de 1973». Reconeixen que aquest sacerdot «fou tret del lloc de la seva detenció per efectius militars i que fou traslladat fins al pont Bulnes, i a les 23 hores d'aquell mateix dia fou metrallat en una execució duta a terme al marge de tota normativa legal imperant». Arega el veredict que «el delict fou perpetrat amb traïdoria i premeditació, ja que fou comès actuant els malfactors sobre segur atès l'estat d'indefensió en què es trobava la víctima». I que com a autors del delict, —tal com s'havia assenyalat en la investigació— apareixen els noms de «Mario Carávez Silva, capità de l'exèrcit, i com a soldat executor, Nelson Vicente Banados Pinto, els quals actuaven sota el comandament del seu superior Donato López Almarza, del regiment d'infanteria núm. 3 d'Ungay».

La família de Joan, com també els sacerdots que el coneixíem, no vam creure mai la versió militar, però per a molts aquesta va acabar per imposar-se perquè era l'única que hi havia. Ara feliçment la calúnnia es desmorona i comença a conèixer-se el que realment va esdevenir.

La calúnnia

El 1973 els militars, a més d'afusellar Joan, aixecaren contra ell una gran calúnnia. Digueren que «havia mort en un enfrontament». Ho van dir a Mons. Ignacio Ortúzar i al P. Joan Vila els quals van anar a retirar el cadàver del dipòsit. Ho digueren després oficialment a l'Església de Xile en la persona de Mons. Raúl Silva H. I ho digueren també a l'ambaixada d'Espanya a Xile perquè la calúnnia passés a l'estranger, i no tremolaren ni tant sols quan van fer

arribar la calúnnia fins als atribolats pares de Joan Alsina els quals a més de plorar la mort del seu fill van haver de suportar els grans titulars de la premsa franquista, aliada aleshores del govern militar xilè, que l'acusava de terrorista, violent i d'ex-sacerdot.

Els pares de Joan, mentrestant, deien: «No pot ser que el nostre fill hagi mort en un enfrontament. Som els pares d'un missioner i no els pares d'un terrorista. Nosaltres coneixem en Joan i sabem que ell era incapaç de disparar contra ningú. Confiam en Déu que un dia tot s'aclarirà».

S'aclareix definitivament el crim i la calúnnia

El valor d'aquest veredict és que amb ell s'aclareixen definitivament els fets, i se'ns permet desvirtuar davant l'opinió pública la calúnnia que es va estendre com una

taca d'oli per Xile i Espanya.

Amb el veredict que s'ha produït s'espera, aleshores, restituir la veritat sobre la mort d'aquest sacerdot davant l'opinió pública de Xile i d'Espanya. Errar és humà, perdonar és diví. No es vol humiliar ningú, però la justícia té el seu preu. Ha arribat el moment de reparar la calúnnia i de proclamar als quatre vents que Joan Alsina no va morir matant sinó que fou vilment assassinat. I no solament això sinó que la seva mort fou una mort exemplar i digna d'un màrtir dels primers temps de l'Església. D'altra banda, el nou Catecisme catòlic a la pàg. 548 diu: «Tota falta comesa contra la justícia i la veritat comporta el deure de reparació, malgrat que l'autor hagi estat perdonat». Això és el que tots desitgem, que es repari aquest error amb la mateixa força amb què es propagà. La calúnnia militar va tenir funestes conseqüències per

Carta a la família del P. Joan Alsina i a l'Església de Girona

La Conferència de Religiosos i Religioses de Xile, reunida en Assemblea Plenària a Padre Hurtado (22-26 de març de 1993), ha pres coneixement del veredict judicial del tercer juzgado del Crimen. Aquest veredict ratifica que efectivament el P. Joan Alsina fou traïdorament assassinat en el nostre país el 19 de setembre de 1973, i que després del seu afusellament fou calunniat pel govern de les forces armades xilenes, que van dir que havia mort en un enfrontament militar.

A gairebé vint anys d'haver-se produït els fets s'ha declarat plenament que Joan Alsina no fou un franc tirador ni un violent. Fou un sacerdot que cercava aconseguir una nova presència de l'Església enmig dels pobres, va obrir camins d'evangelització i de compromís amb els obrers i treballadors de l'àrea de la salut, i s'encarà a la mort amb el valor dels primers màrtirs cristians perdonant amb ells el seu propi botxí.

En conseqüència, CONFERE manifesta a la família del pare Joan Alsina i a l'Església de Girona, davant el dolor que els ocasionà la distorsió d'aquesta notícia, el desig de reparar en part tan covarda injúria. Per això, proclamem obertament que el seu fill va donar la vida com un fidel deixeble de Crist i que el seu testimoni continua donant suport i el compromís de molts que el conegueren.

A més, CONFERE vol denunciar la maldat i la hipocresia que van portar a calunniar no solament Joan Alsina, sinó tants altres que com ell foren assassinats i vilipendiats de forma similar.

Fraternalment agraïts en el Senyor Jesús, mort i ressuscitat.

Assemblea Plenària de Conferre

Joan perquè molts acabaren per creure-s'ho. El que s'imposa ara és rehabilitar el P. Joan Alsina i reparar l'error. Ara ja no és Miquel Jordà com a persona privada que diu que Joan no va morir en un enfrontament. Ara són els tribunals xilens que reconeixen que la meua investigació era correcta i el veredict judicial ho acredita.

Finalment la magistrada, Dobra Lusic, recorda que aquest és el primer veredict en el qual la justícia ordinària xilena en democràcia aconsegueix aclarir totalment un cas de violació dels Drets Humans, ja que fins avui tots els casos eren traspassats als tribunals militars i allí quedaven arxivats. El cas Joan Alsina, digué la magistrada, és el primer cas en què, en democràcia, es va poder investigar i establir judicialment la participació d'efectius militars.

Quan al veredict mateix puc precisar que l'advocat querellant, Nelson Caucoto, no està d'acord en sobreseure i deixar-lo amnistiat definitivament. Caucoto diu que apel·larà a la Cort Suprema perquè es faci justícia i se sancioni aquest crim com correspon ja que segons ell aquest és un crim de *lesa humanitat* i que com a tal no pot emparar-se sota la llei d'amnistia. Diu que la investigació ha de seguir més amunt i hi ha d'haver una sanció proporcionada. Per tot el que consta que Carávez no va actuar sol sinó que alhora era manat pel seu superior immediat, el comandant Donato López Almarza i aquest també depenia d'altres.

Per la meua part i en nom de la família de Joan, que ja ha perdonat els malfactors, el que proposo és el total esclariment dels fets deixant la resta en mans de Déu.

Els amics d'en Joan el que volem és que se'l rehabiliti i se l'hi torni l'honor, que se sàpiga en tot el món com van mentir els militars xilens ja que, com diu la declaració dels Drets Humans: «tota persona, tant en vida com després de la mort, té dret que es respecti la seva fama i el seu honor». Per nosaltres, Joan és un màrtir de la solidaritat que anima les persones i comunitats a la transformació cristiana d'aquest món. Joan és el màrtir de Medellín i de l'opció pels pobres. Desitgem, que tot això es conegui a tot Espanya i molt especialment a Catalunya. Que se'l reconegui en la diòcesi de Girona i a Castelló d'Empúries on ell va néixer. I que la seva família pugui demostrar, finalment, una imatge neta i veraç del seu fill sacerdot que va anar a Xile a donar la vida pels pobres del continent. Joan és el primer màrtir de l'opció pels pobres a Xile. Gràcies a tots els que ens ajuden a cridar aquesta veritat.

■ Miquel Jordà

Una experiència eclesial: nous rectors a les parròquies

Litúrgia

El començament d'un nou curs i l'acabament de l'estiu porten sovint, aquestes setmanes, a la presència de nous sacerdots en les parròquies, i més concretament a la inauguració del ministeri parroquial de nous rectors. Això es fa, lloablement, amb una celebració presidida pel Bisbe, en la qual se significa i es fa una experiència important del sentit propi de la parròquia i del ministeri dels preveres que la tenen al seu càrrec.

¿Què és una parròquia?

El Concili Vaticà II, en la Constitució sobre la Litúrgia, va donar una definició molt ajustada sobre la parròquia:

«Com que el bisbe no pot presidir en la seva Església personalment tot el ramat, ni sempre ni a tot arreu, ha d'establir per necessitat unes comunitats de fidels, entre les quals sobresurten eminentment les parròquies, estructurades territorialment sota un pastor que representa el bisbe, perquè manifestin d'aquesta manera l'Església visible escampada per tot el món» (n. 42).

El Codi de Dret Canònic promulgat pel papa Joan Pau II l'any 1983, defineix la parròquia d'una manera molt semblant, potser amb menys ampliacions teològiques:

«La parròquia és una determinada comunitat de fidels constituïda de forma estable en l'Església particular; la cura pastoral d'aquesta comunitat, sota l'au-

■ Pere Tena

toritat del bisbe diocesà, s'encarrega a un rector com a pastor propi» (canon 515,1).

En aquestes dues definicions hi ha uns trets fonamentals clars: 1) la parròquia és una comunitat de fidels a l'interior d'una Església particular (diòcesi), i és, en conseqüència, una part d'aquesta unitat eclesial, essencialment vinculada a ella; 2) la parròquia és una realitat institucional, constituïda oficialment pel pastor de la diòcesi, com una oferta de proximitat als fidels mateixos i als homes de la presència i de les mediacions de l'Església (la predicació de la Paraula de Déu, la celebració de la missa dels altres sacraments, la conducció pel camí de la vida cristiana); 3) l'assignació i la presència activa d'un pastor propi, membre del presbiteri diocesà, que actua en dependència i amb l'autoritat del bisbe, al qual representa i del qual, en conseqüència depèn per la legitimitat de la seva acció.

El rector de la parròquia

El ministeri presbiterial és essencial per a la comunitat parroquial. La raó profunda és aquesta: una comunitat de fidels necessita la celebració de l'Eucaristia. «Cap comunitat cristiana s'edifica si no té la seva arrel i el seu pern en la celebració de la santíssima Eucaristia, per la qual ha de començar, en conseqüència, l'educació

en l'esperit comunitari» (Decret Presbyterorum ordinis, n. 6). Aquesta és la raó per la qual el Codi preveu que, àdhuc en els casos en què una comunitat de fidels no pot tenir en permanència la presència d'un prevere que l'atengui, cal sempre assignar-la a un que vetlli per ella i en tingui la responsabilitat pastoral. (canon 517.2)

D'altra banda, com a representant del bisbe, el rector de la parròquia ha de respondre amb responsabilitat específica davant d'ell de la seva acció pastoral. Per això el Codi preveu també que, àdhuc en els casos on s'exerceix la cura pastoral d'una manera compartida entre diversos preveres, n'hi hagi sempre un que respongui davant del bisbe (canon 517,1 i 519).

Qualsevol prevere d'una diòcesi, sigui quina sigui la seva missió pastoral, i per tant també el rector d'una parròquia, és membre d'un presbiteri, solidari amb els altres de la missió episcopal, de la qual és, per naturalesa sacramental, un «col·laborador nat». Això explica la coherència de la col·laboració entre els preveres, i la unitat d'acció pastoral en la diòcesi.

L'experiència de l'inici del ministeri parroquial

Quan un rector inicia el seu ministeri en una parròquia d'una forma litúrgica, totes aquestes dimensions queden traduïdes

visiblement d'una manera ben expressiva.

En primer lloc, perquè se celebra l'Eucaristia. Així s'experimenta on està finalment el sentit de la comunitat cristiana. El rector de la parròquia celebra amb la comunitat assignada, i per la comunitat assignada, en el seu altar.

Però aquesta Eucaristia i tota la celebració la presideix el Bisbe de la diòcesi (en últim terme, i menys significativament, un delegat seu). El Bisbe no està en aquella comunitat com un convidat d'honor, sinó com el pastor propi; d'ell és la primera responsabilitat pastoral i l'autoritat del rector és, ell qui la hi dona. Per això el rector nou fa el jurament de fidelitat, i respon a les preguntes sobre la dedicació que caldrà que faci al ministeri.

És el Bisbe, també, el qui progressivament confia, d'alguna manera, els diversos elements que configuren l'acció ministerial, al nou rector. Així els fidels reunits poden captar clarament el sentit del ministeri pastoral en l'Església. Ells mateixos, amb aquesta celebració, fan experiència del què són: una comunitat de fidels a l'interior d'una comunitat més gran, l'Església particular, que tenen a l'abast els mitjans per viure com a cristians i que són alhora responsables de testimoniar la presència de la salvació de Déu en aquell lloc.

■ Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge XXVI durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

Ez 18:25-28

Lectura de la profecia d'Ezequiel

El Senyor diu: «Vosaltres penseu: No va ben encaminada, la manera d'obrar del Senyor. Poble d'Israel, escolta bé això que et dic: ¿No és la vostra manera d'obrar, i no la meua, la que va desencaminada? Si el just deixa d'obrar el bé, comet el mal i mor, morirà per culpa seva. Però si el pecador es converteix, deixa de fer el mal i obra amb justícia i bondat, salvarà la seva vida. No més que reconegui el mal que havia fet i es converteixi, viurà i se salvarà de la mort».

Salm responsorial

24 (R.:6a)

Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes, que aprengui els vostres camins.
Encamineu-me en la vostra veritat, instruiu-me, perquè vos sou el Déu que em salveu; i cada moment espero en vos.

R. Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat.

Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat i de l'amor que heu guardat des de sempre.
No us recordeu dels pecats que he comès de jove, compadiu-vos de mi, vos que estimeu tant. R.

El Senyor, bondados i recte, ensenya el bon camí als pecadors.
Encamina els humils per sendes de justícia, els ensenya el seu camí. R.

Lectura segona

Fl 2:1-11

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis

Germans, per tot el que trobeu en Crist, de fortaleza d'ànima, d'amor que consola, de dons de l'Esperit, d'afecte entranyable i de compassió, us suplico que em doneu plenament el goig de veure-us units per uns mateixos sentiments i per una mateixa estimació dels uns pels altres, unànimes i ben avinguts. No feu res per rivalitat ni per vanagloria. Mireu els altres amb humilitat i considereu-los superiors a vosaltres mateixos. Que ningú no es guiï pels propis interessos, sinó que miri pels altres.

Tingueu els mateixos sentiments que heu vist en Jesucrist: [ell, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau. Havent-se fet semblant als homes, i començant de captar-se com un home qualsevol, s'abaixà i es féu obedient fins a acceptar la mort i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom, perquè tothom, al cel, a la terra i sota la terra, doblegui el genoll al nom de

Jesús, i tots els llavis reconeguin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.]

Al·leluia

Jo 10:27

Les meves ovelles reconeixen la meua veu, diu el Senyor: també jo les reconec i elles em segueixen.

Evangelí

Mt 21:28-32

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué als grans sacerdots i als notables del poble: «¿Què us en sembla? Un home que tenia dos fills, va dir al primer: Fill meu, vés a treballar a la vinya, avui. Ell respongué: No hi vull anar. Però després, se'n penedí i hi anà. El pare digué això mateix al segon i aquest li respongué: Hi vaig de seguida, pare. Però no hi anà. ¿Quin d'aquests dos va fer el que el pare volia?». Li responen: «El primer».

Jesús els diu: «Us dic amb tota veritat que els publicans i les dones de mala vida us passen al davant cap al Regne de Déu, perquè ha vingut Joan amb la missió d'ensenyar-vos un bon camí, però vosaltres no l'heu cregut, mentre que els publicans i les dones de mala vida sí que l'han cregut. I vosaltres, ni després de veure això, encara no us en penediu ni voleu creure'l».

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(cicle dominical: A; ferial: I)

SETMANA 26 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 2a)

SETEMBRE:

26. Diumenge 23 durant l'any: *verd*. Lectures: Ez 18:25-28 (Salm 24) / Fl 2:1-11 / Mt 21:28-32.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sants Cosme i Damí (sants Metges), màrtirs (germans bessons, patrons dels metges i els farmacèutics); sant Nil, abat; santa Justina, verge i màrtir. Festes majors: l'Albi, Cervera, Duesaigües, Esponellà, Fogars de Montclús, Llanars, Llessui, les Planes d'Hostoles, el Prat de Llobregat, els Prats de Rei, Pujalt, Queixans, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Julià de Ramis, Sant Miquel de Campmajor, Sant Pere de Torelló, Taús, Vandellòs i Vidrà.

27. Dilluns. Memòria de sant Vicenç de Paül, prevere (fundador dels Paüls: CM, i cofundador de les Filles de la Caritat: FC, paüles): *blanc*. Lectures del dia: Za 8:1-8 (Salm 101) / Lc 9:46-50.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Caius o Gai, bisbe; sants Adolf i Joan, màrtirs (germans). Festes majors: Alpens, Artesa de Segre, la Baronia de Rialb, Canet d'Adri, Lles, la Nou de Gaià, Sarrià, Sils i Tredòs.

28. Dimarts. Del dia: *verd*. Lectures: Za 8:20-23 (Salm 86) / Lc 9:51-56.

MEMÒRIES LLIURES: sant Venceslau (duc de Bohèmia) (*blanc*); o bé: sant Llorenç Ruiz (pare de família filipí) i companys, màrtirs (a Nagasaki) (*vermell*).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Simó Rojas, prevere (trinitari, de Valladolid); santa Eustòqui (filla de santa Paula).

29. Dimecres. Festa dels sants arcàngels Miquel, Gabriel i Rafael (o Rafel): *blanc*. Lectures: Dn 7:9-10.13-14, o bé Ap 12:7-12a (Salm 137) / Jo 1:47-51.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Fratern, bisbe; santa Gudèlia.

Festes majors: l'Albiol, Alcanar, Alforja, Almatret, Almoher, Bell-lloc d'Urgell, Belltall, Camarasa, Castellar de N'Hug, Cavallera, Cervià de les Garrigues, Ciutadilla, Colera, Forés, Garrigàs, Granyena de les Garrigues, Isòbol, Lleida, el Lloar, Margalef, les Masies de Roda, Molins de Rei, Mont-roig del Camp, els Omellons, Orpí, Os de Balaguer, Palau-sacosta, Pradell, Riudellots de la Selva, Rupit, Sant Martí de Llémena, Sant Miquel de Fluvià, la Sentiu de Sió, Setcases, Tivenys, Torroja del Priorat, Valfogona de Balaguer, Vallromanes, Vallverd, Ventalló, Vespella i Vila-sana.

30. Dijous. Memòria de sant Jeroni, prevere i doctor de l'Església (dalmata, mort a Betlem, patró dels llibreters): *blanc*. Lectures del dia: Ne 8:1-4a.5-6.7b-12 (Salm 18) / Lc 10:1-12. CELEBRACIONS PARTICULARS: Santa Sofia, viuda.

OCTUBRE:

1. Divendres. Memòria de santa Teresa de l'Infant Jesús, verge (carmelita a Lisieux, patrona de les missions): *blanc*. Lectures del dia: Ba 1:15-22 (Salm 78) / Lc 10:13-16. CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Remigi, bisbe (de Reims).

2. Dissabte. Memòria dels sants Àngels de la Guarda: *blanc*. Lectura del dia: Ba 4:5-12.27-29 (Salm 68) / pròpia: Mt 18:1-5.10. Vespres de demà.

Bisbat de Lleida: memòria (ciutat: solemnitat) de la Mare de Déu de l'Acadèmia (patrona de la ciutat) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Sadurní, ermità (a Sòria); beat Berenguer de Peralta, bisbe (electe de Lleida).

Festes majors: Corçà.

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Ez 18:25-28)

Contra el fatalisme, responsabilitat

■ Josep M. Aragonès

Responsabilitat personal

El capítol 18 d'Ezequiel és un dels més importants del llibre. És un petit tractat sobre la responsabilitat personal, que cal llegir amb el capítol 33 —una perícopa del qual fou proclamada el diumenge 23 de durant l'any, aquest mateix cicle—. El profeta s'encara a una objecció que la tercera generació dels exiliats feien com un retret a Jahveh: Si l'ensulsiada del regne de Judà i l'exili que el seguí va ser causat pel pecat dels antics reis i el poble de llavors, com un càstig de Jahveh als nostres pares, no és just que nosaltres n'hàgim de pagar encara les conseqüències. ¿O és que el simple fet de formar part del poble d'Israel ens fa perpètuament reus del mal que han fet uns altres? Un fill no portarà la seva part en la culpa del pare, ni un pare la seva part en la culpa del fill: al just serà imputada la seva justícia, i a l'impíu la seva impietat (v. 20), diu Jahveh, sortint al pas del retret cínica que li feia el poble: Els pares han menjat raiims verds, i s'han esmussat les dents dels fills (v. 2b), que és l'equivalent del nostre adagi: «Dels pecats dels pares, els fills en van geperuts». En la situació desesperada d'aquests exiliats de tercera generació, que paguen uns disbarats i infidelitats que no cauen sota la seva responsabilitat personal, lluny de la pàtria que no han conegut mai, sense temple ni institucions, vivint de nostàlgies heretades, el retret que el poble fa a Jahveh mostra el fons d'unà moral col·lectiva que tomba en el fatalisme. Ezequiel trenca el cercle asfixiant i proclama el principi de la responsabilitat personal. Cadascú ha de carregar amb les conseqüències de la pròpia conducta. De fet afirma la possibilitat de trencar el camí malestruc que s'hagi pogut emprendre. O el que és el mateix, la possibilitat vertadera de conversió. Jo no sento pas gust per la mort de l'impíu, oracle del Senyor Jahveh. Convertiu-vos i viviu! (v. 32). L'exposició de la revelació ha donat un pas endavant molt important.

Contra el fatalisme

Arrencat d'un principi cert de la teologia veterotestamentària —la solidaritat del poble en l'acció col·lectiva— els israelites descobreixen que el mal produeix sempre conseqüències històriques que perjudiquen pecadors i innocents, i acaben llançant-se als braços del fatalisme. Ara, vénen a dir, paguem els crims i pecats dels nostres avantpassats. Què hi farem, som fills d'aquest poble i ens ha tocat la negra! Així es despreocupaven de la pròpia responsabilitat i sobretot intentaven justificar la seva permanència en el mal. Aquesta manera de pensar no ha desaparegut, per desgràcia, del nostre món. Encara avui hi ha força gent —i no sols els oficialment incults— que tira al dret pel camí còmode, per més que suïcida, del fatalisme. Sóc així, m'han fet així, no tinc solució. Són els partidaris del «no hi ha res a fer», que és una manera com una altra de terrorisme. Això mena el poble a

una moral de vençuts molt abans de plantejar la batalla. El pessimisme institucional acaba per immobilitzar els esperits més decidits. Certament que tots plegats som fills d'unes circumstàncies concretes, que ens marquen. No venim del no-res. Hem sorgit d'un entorn on hi ha i hi ha hagut de tot: vicis, pecat, defeccions, traïdories, mal en definitiva; però també hi ha hagut —i hi ha, molt més del que es creu— virtut, heroisme, fidelitat, amor, bondat, esperit de superació. Estem condicionats, és cert. Però ho estem, no sols pel mal, sinó també pel bé que s'ha fet abans de nosaltres, i que nosaltres també seguim fent. Però, per damunt de tot, resta i sura la llibertat humana. Difícil d'endagar, però possible de ser tinguda sempre com una realitat activa, generadora de responsabilitats conscients. La història ens condiona, però al nostre torn podem canviar el curs de la història. La misericòrdia de Déu travessa sense parar i sense fi la història. Vet aquí la invitació bíblica a assumir les pròpies responsabilitats, tot corregint els defectes heretats o creats per nosaltres mateixos. Aquesta doctrina de la pròpia responsabilitat, o de la possibilitat de conversió, és el cop de gràcia contra el fatalisme esterilitzador. Cadascú ha de respondre pel que ha fet o pel que ha deixat de fer i com ho ha fet. I en aquest camp s'hi troba també l'acció del redreçament d'allò que és tort.

Sempre es pot començar de nou

Quan el temps de l'exili tocava a la fi i arribava el moment del retorn, era l'hora de posar en pràctica la pedagogia del començar de nou. El passat amb el seu mal quedava enrere, era història passada. Davant dels exiliats s'obria un món nou, que exigia encarar el futur amb confiança i amb audàcia. La gran temptació que es presentava a aquella gent era la del fatalisme esterilitzant. ¿Què podem esperar de nosaltres si som així? ¿Què podem fer en el futur si Déu ens ha fet com som? Vosaltres penseu: No va ben encaminada la manera d'obrar del Senyor. Poble d'Israel, escolta bé això que et dic: ¿No és la vostra manera d'obrar, i no la meua, la que va desencaminada? (v. 25). Aquí rau el plantejament recte del problema. Podem canviar. I si no ho fem, la responsabilitat i la culpa serà nostra. Tothom és capaç de començar de nou, d'arribar a construir bé la seva personalitat. Sols falta decisió i constància en la fidelitat. Si el qui és bo, deixa la bondat, de res li serviran les bones obres passades. Si qui és dolent, deixa la maldat, no li seran recordades més les seves obres malvades. Només que reconegui el mal que havia fet i es converteixi, viurà i se salvarà de la mort (v. 28). Val la pena que l'ensenyament d'aquesta lectura d'Ezequiel el tinguem ben present en la nostra vida. Hi ha realitats que ens condicionen, però si volem podem sobreposar-nos a tots aquests condicionaments. Ningú no neix bon i dolent: cadascú se'n fa segons li abelleixi. Déu, però, és sempre a punt d'ajudar tothom a seguir endavant pel camí del bé, ni que sigui amb barroeria, com el fill gran de l'evangeli d'avui. Perquè, no ho oblidem, també els publicans i les dones de mala vida poden donar lliçons de bondat als tradicionalment bons i massa confiats en la seva bondat (Mt 21:31b-32).

■ Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit

Teologia de la Mercè. Significació per a Catalunya

Íntimament, essencialment, la teologia de la Mercè rau en una funció altíssima de maternitat divina, adreçada a perpetuar i adaptar a les vives necessitats d'aquella època allò que en tal funció —a semblança de l'obra redemptora de Jesús, Fill de Déu— hi ha de més humà i de més delicat i de més essencial; o sigui, posar els fills dels homes en camí de la llibertat que de dret els pertoca com a tals i, sobretot, com a fills de Déu.

Maria, corredemptora del llinatge humà, associada per voler diví a tots els caires de la redempció —igual que Eva ho fou a tot allò que ateny a la perpetuació de la humana nissaga—, pren forma visible i es digna a aparèixer alhora a tres grans devots seus, per inspirar-los una obra que en aquell temps era de la major importància social i cristiana: la d'arrencar els fills de Jesucrist de la captivitat material, on, pel contacte amb altres doctrines, i, sobretot, per la barbàrie cruelíssima amb què eren tractats durant llur

captiveri, corrien risc d'afegir, a la pèrdua de la llibertat jurídica i ciutadana, la de la gràcia i de la fe en Jesucrist.

El fet d'haver-se dignat Nostra Dona Santa Maria a descendir a Barcelona no pas a la fàiso d'amazona espiritual, o sia, com a capitana esforçada de cap llinatge de tropa, sinó com a suauíssima redemptora de captius; d'haver ensenyat a acomplir tal redempció, no precisament matant moros, sinó comerciant amb ells civilment, amb dignitat, i en tot cas, si això calgués, donant-se els seus fills de la Mercè en rescat dels qui gemegaven en les presons de moreria; de constituir el descens de Maria santíssima una de les glòries religioses més insignes de tot el món —i no cal dir que la més gran de Barcelona, testa de la nacionalitat nostrada i obligada informadora de tota la vida de Catalunya—; el caràcter mateix de sant Pere Nolasc, en part francès, en part català, com ho fou també el rei Jaume —si bé en tots ells preponderant molt

el darrer caràcter—; ser alhora, Pere Nolasc i Ramon de Penyafort, esplèndids representatius de la caritat i del seny jurídic, conduïts a les altures sublimes de la santedat; tot això, conjuntament amb altres caires de la nostra psicologia ètnica i de la nostra vida religiosa, tradicional i autèntica, justifica de sobres que elles s'hagin posat sota el mantell divinal de Nostra Dona per excel·lència, de la senyora i majora de Barcelona, i que l'espiritualitat que surt d'ells —ideal de redempció, amplíssima i profunda en tots els ordres, en l'econòmic, en el polític i en el religiós— l'haguem denominada amb la dita insubstituïble d'«Ideal de la Mercè».

Del llibre *Nostra Senyora de la Mercè, del pare Miquel d'Esplugues*

Conversa sobre l'amor, la dona i l'home, el sexe, els diners, el matrimoni i la vida de parella

Segurament tots els joves hem tastat l'amor, o si més no, ens hi hem exposat —potser aquest estiu. La qüestió és que estem en contacte amb una força irresistible que des de fa molt de temps algú ja ha pensat per a cada un.

Evidentment que l'amor cristià, el matrimoni i les parelles no són una repressió, sinó un «sí» a compartir l'essència de Déu i de l'home. Això és el que viuen i expliquen el Marcos Velasco i la Rocío Fuste, de 39 i 36 anys, casats des d'en fa 15, i amb quatre fills.

Són residents a Toluco (Mèxic), i combinen la feina d'enginyer electrònic i psicopedagoga amb la direcció de les «plàtiques» pre-matrimonials de la seva diòcesi des del Moviment Familiar Cristià. També formen part de la comunitat carismàtica *Jesús Sana* i col·laboren amb l'oficina de coordinació d'escoles d'evangelització, Evangelització 2000.

—**Vocació sacerdotal, vocació religiosa. ¿També vocació matrimonial?**

—**Rocío:** Sí, sí es pot parlar d'una vocació matrimonial perquè és una crida especial que té la persona per poder prendre aquest sacrament.

—**¿Quina és la característica principal del matrimoni cristià?**

—**R:** L'amor. L'amor i el servei.

—**¿Com se sap si s'està enamorat?**

—**M:** S'ha d'emfasitzar que no és sols un sentiment, sinó que és una profunda decisió, que s'ha de prendre amb el cor, però també molt amb la intel·ligència per veure compatibilitats de caràcters, d'afeccions, de nivell de vida.

—**R:** És clar, nosaltres pensem que al començament és una atracció física, o una atracció de gust, d'estar amb l'altra persona, però això no ho podem agafar i dir definitivament que res més no importa.

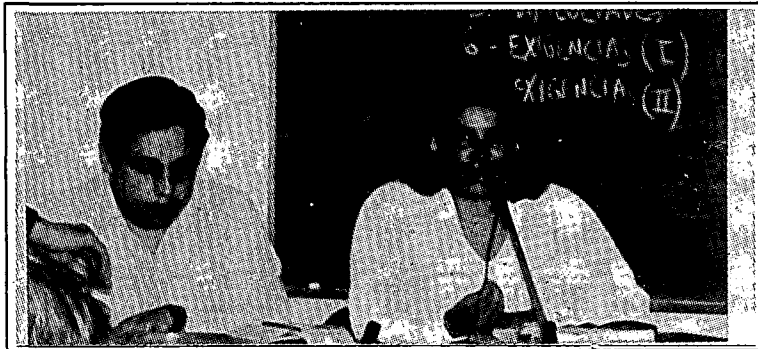
—**¿Què és amor madur?**

—**R:** És el de Jesucrist, que ho dona tot, sense esperar res.

—**M:** Centrat sempre en el donar, perquè hi ha més alegria en donar que en rebre, i Déu estima a qui dona amb alegria.

—**R:** És molt important el fet que si tots dos tenen capacitat de donar, ambdós poden entendre l'objectiu del matrimoni: fer feliç l'altre.

—**Home versus dona. Complementa-**

Marcos Velasco i Rocío Fuste, durant un curs per a matrimonis l'agost passat a Barcelona

Compromesos a fer-se feliços

rietat i diferències.

—**M:** Quan ja s'està en un estat de gràcia és: «em nego a mi mateix per donar-me en favor teu»; és un altre nivell on ja és real el fer-nos feliços reciprocament.

—**R:** Mira, socialment moltes vegades s'ha caigut en l'extrem de posar en contra els gèneres. Però resulta que no podem estar en contra perquè un i altre som complementaris.

—**Estic sortint amb una noia i vull aprofundir la relació de cara al matrimoni. ¿Com fer-ho?**

—**R:** El nuviatge és un temps de gràcia que et dona el Senyor per treballar i veure si la persona amb qui estàs sortint és la que Déu ha pensat per tu. No és sols un temps per sortir al cafè, parlar, veure televisió o anar a la disco; no, no. És un temps per veure si els nostres gustos, afeccions, nivell de vida són adequats, i sobretot si les nostres metes i ideals són els mateixos.

—**¿I si m'equivoco de parella?**

—**M:** El nuviatge és aprendre a escollir el millor, el més apte per a tu. Així doncs no s'ha de considerar que un nuviatge fracassa si s'acaba. No tots els nuviatges han d'acabar en el matrimoni, però sí que tots t'han de fer madurar en l'amor.

—**Sexe: ¿quan, per què i com?**

—**M:** Mira, jo sento que el sexe és un do meravellós del Senyor, és l'expressió màxima de l'amor d'una parella, i precisament per això has de conservar-la per quan tu vagis a prendre la teva decisió d'estimar.

Quan Déu diu no a relacions pre-matrimonials, t'està convidant a un «Sí» meravellós que és tenir aquesta sexualitat en el teu matrimoni.

Normalment, tots dos en el matrimoni poden fruir-ne sense haver de cercar models a fora, ja que Déu ha posat al nostre cor el desig, les facultats i la sexualitat per fer-ne ús.

—**Vull trobar algú. ¿Però mentre no ho aconseguixo, què?**

—**R:** No anem a dir que cal trobar una parella perquè sí. És una crida especial. Déu et va donant l'oportunitat d'anar veient què és el millor per a tu. No has de desesperar, al contrari, en aquest moment s'ha de fruir de la família, dels amics, de la teva comunitat... de tot.

Enamorar-se és quelcom molt especial que mai no ha de ser motivat pel que veus, et diuen o sents, sinó que ha de ser quelcom molt intern que el Senyor et dona.

—**Volem casar-nos però no tenim pis, diners...**

—**M:** Serà suficient si permet viure en el nivell de vida que vosaltres voleu, tenint en

compte que no s'ha d'exagerar. A més a més, mentre es va formant el necessari per rebre els nens que Déu et doni, hi pot haver un control de la paternitat per mètodes, òbviament, autoritzats per l'Església —és a dir, els naturals.

—**¿Quants fills tindrem?**

—**R:** Això també és qüestió de cada parella. El que s'ha de veure és quina capacitat tinc per poder educar i guiar els fills.

—**M:** No es pot demanar aquí que sigui un determinat nombre, sinó que ha de ser el que mantingui l'harmonia en la parella. Quan es desequilibra és el moment que ja no pots tenir-los, ¿veritat?

—**Tu i les meves coses.**

—**M:** Allò desitjable és que Déu et proveeixi d'un treball que no t'absorbeixi més que les hores de feina, i tota la resta ha de ser per a la teva família, en un aspecte o en un altre, però sempre ha de ser el teu matrimoni el valor fonamental.

—**R:** Quan un està molt atabalat per les coses externes de la vida, ha de reflexionar, que és un canal de gràcia que no es pot en cap moment «taponear», perquè si no la gràcia del Senyor ja no arriba al teu cònjuge.

—**El lloc de Déu en la parella, i en cada membre.**

—**R:** La relació que tens és fonamental! És allò que t'està nodrint. Si tu no t'alimentes del Senyor, ets com un arbre sense arrels, i aleshores s'assequa.

—**M:** Sí. A més, fer-ho tot en el Senyor no és limitatiu, sinó que permet l'expansió a totes les àrees del món i de la vida per transformar la societat per crear la *civilització de l'amor*.

—**¿Al final d'aquesta vida què queda del matrimoni?**

—**R:** Jo no vaig a contestar això. Ho contestarà una frase que va dir sant Joan de la Creu: «Quan et moris t'examinaran pel que has estimat en aquest món».

—**En resum: ¿val la pena casar-se?**

—**R:** Sí, val la pena!

—**M:** Si et sents cridat al matrimoni i prens el risc de voler estimar, amb valentia i ajudat per Déu, pots trobar la plenitud de l'objectiu de l'home: estimar.

■ Guillem Farré

Catalunya Cristiana

València 244, 2n.
08007 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA nasqué ara fa 15 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem, i no en podem prescindir.

CATALUNYA CRISTIANA actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

CATALUNYA CRISTIANA se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya, i mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom Adreça
Població D.P. Província Tel

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import anual (52 números) de 9.100 ptes.
semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària
(en aquest cas empleueu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

Data.....

Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència.....
Adreça.....

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

Entitat Oficina Compte

Data.....

Signatura del titular del compte/líbreta

El programa Erasmus permet la mobilitat d'estudiants gràcies als ajuts financers que atorga per a la realització de cursos en altres universitats

Becats pel programa comunitari Erasmus

1.700 joves catalans estudiaran en universitats europees

Un total de 1.687 estudiants de les quatre universitats públiques de Barcelona estudiaran el proper curs en centres d'altres països europeus becats pel programa comunitari Erasmus, la qual cosa suposa un increment del 48 per cent pel que fa al 1992.

L'augment d'estudiants que sortiran a l'estranger en el marc del programa Erasmus, el de més gran tradició i participació d'Europa, es deu a un increment general en l'oferta de totes les universitats de la capital catalana i, en especial, de la de Barcelona (UB), que dobla aquest any les seves places.

Del total de 1.687 que es beneficiaran d'una d'aquestes beques, 1.011 pertanyen a la Universitat de Barcelona (UB), 370 a l'Autònoma (UAB), 225 a la politècnica de Catalunya (UPC) i 81 a la Pompeu Fabra (UPF).

La Universitat de Barcelona, la primera d'Europa en nombre d'estudiants acollits al programa Erasmus, oferirà un total de 6.464 mesos d'estada a l'estranger, el que suposa una mitjana de 6,3 mesos per estudiant.

Una quantitat una mica superior d'alumnes de centres superiors de la resta d'Europa (1.800) faran una part o la totalitat del curs acadèmic en aquestes universitats.

Les universitats s'esforcen cada any a millorar el servei que ofereixen als estudiants que trien Barcelona per cursar part dels seus estudis i els faciliten des de l'allotjament a preu assequible fins a classes de català i de cultura catalana.

Entre les novetats del proper curs, la UB comptarà amb un servei de tutoria per part d'un altre estudiant barceloní que ajudarà a l'estranger a integrar-se en la comunitat educativa durant els seus primers dies a la ciutat.

Des del passat mes de setembre, aquesta universitat compta amb una residència amb 252 places, coneguda com «Edifici Erasmus» i ubicada a Badalona, on s'allotgen els estudiants estrangers a un preu mensual que oscil·la entre les 14.500 i les 23.100 pessetes, depenent de si l'habitació és doble o individual i el nombre d'alumnes amb els quals comparteix el pis.

Per la seva banda, la UAB també compta amb un servei d'acolliment de l'estudiant i li facilita allotjament, tant a la Vil·la d'Estudiants del seu campus, on aquest curs se'ls reservaran 150 places, o bé en pisos compartits amb altres alumnes a Cerdanyola —localitat propera a la universitat.

L'import de les beques Erasmus per als proper curs es mantindrà en unes 30.000 pessetes al mes, amb les quals l'estudiant ha de sufragar el seu allotjament, la seva alimentació i les despeses derivades de la compra del material acadèmic.

Segons va explicar el coordinador del programa Erasmus a la UAB, Joan Anton Carbonell, aquesta universitat està estudiant la possibilitat de pagar el proper curs als seus alumnes en ecus en comptes de pessetes, per evitar els efectes negatius de les devaluacions de la moneda espanyola.

El programa Erasmus, el més important a nivell europeu de la mobilitat dels estudiants, atorga ajuts financers per a la realització de cursos en altres universitats i permet la convalidació dels estudis realitzats a l'estranger en el centre de procedència.

● M.J.E.

Modernitat i institucions

La tercera edició del Seminari *L'Aportació dels Cristians al Projecte Nacional* ha estat caracteritzada enguany pel to de la normalitat. Una activitat de debat i reflexió cristianes que forma part ja de l'extens programa de la Universitat Catalana d'Estiu, de Prada de Conflent.

No sorprèn ningú veure o poder conversar, en el desenvolupament quotidià d'aquesta activitat estiuenca, amb els participants a una reunió científica i professional —en aquest apartat del Programa s'inclou el Seminari— insòlit en aquell marc només fa uns anys.

Amb la voluntat de trobar el paper que ha de jugar l'Església en la reconstrucció nacional dels Països Catalans a cada país, s'han desenvolupat quatre ponències que han versat sobre el tema tan actual com necessari de considerar en el temps que la força de la postmodernitat sembla imperar en els àmbits socials més amplis. Carles Armengol, pedagog i director de l'Escola d'Esplai tractà sobre *El fenomen de l'associacionisme informal en la nostra societat*. El Vicari General de la diòcesi de Menorca, Sebastià Faltavull, versà sobre *L'Església en la crisi de les institucions*. La tercera ponència, a càrrec de Genís Samper, secretari de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC), fou *Institucions d'una Església urbana* i Agustí Pons, periodista, pronuncià la darrera ponència *Un transvasament de funcions: de les institucions als mitjans*.

La feina, centrada en quatre sessions matinals del 23 al 26 d'agost inclusivament, ha permès aprofundir i debatre el tema proposat, que per la qualitat del contingut de les ponències i comunicacions va satisfer plenament l'objectiu general d'aquest aplec de clergues i seglars de tot l'àmbit lingüístic i cultural català.

Una feina de reflexió, com hem dit, que no es vol que resti només circumscrita a l'activitat mateixa i en benefici exclusiu dels aplegats. Com ha esdevingut en els dos anys anteriors, hi ha el propòsit que les exposicions fetes siguin publicades també en un proper volum de *Qüestions de Vida Cristiana* per a una divulgació més àmplia.

Cal remarcar l'organització acurada que sempre és d'agrair en una activitat, per bé que universitària, celebrada en ple mes d'agost, temps de lleure.

De fet, els aspectes formals, que tenen la seva importància en la funció d'una feina ben feta, han estat en consonància amb el tarannà general de tota l'activitat acadèmica d'aquesta Universitat d'Estiu, que ha arribat a les seves nocces de plata.

Els materials, lliurats i aplegats en una carpeta lliurada a cada participant, han arrodonit aquest aspecte: Programa general de la XXV Universitat Catalana d'Estiu, programa del Seminari, fulls d'informació. També documents d'estudi i de lectura. La ponència, *La societat catalana, valors i contravalors. Perspectives i tendències*, de Mn. Modest Prats, al Congrés de Teologia de Barcelona, i un aplec d'articles d'alguns participants en forma de revista que conté una entrevista a Alain Tunkielkraut, d'un interès no gens corrent. El nom de la publicació: *Projecte Nacional*. A la contraportada una il·lustració «ad casum» amb la llegenda «Déu salvi el nostre poble». Tota una voluntat de relligar els valors transcendents en la terra dels i per als homes.

■ Francesc Gualba i Martí

CURS DE CREIXEMENT PERSONAL

És un procés de recerca interior per descobrir quins mecanismes, quines defenses, quines manipulacions, conscients o inconscients, utilitzem en la relació amb nosaltres mateixos i amb els altres. En descobrir-ho podrem desenvolupar noves actituds i noves formes de relació que ens ajudaran a viure una vida més autèntica, més plena de sentit, més feliç.

Dirigit per Anna M. Pujol, A.T.S., formada en l'àrea del Comportament Humà i Relacions Interpersonals. Estudis de Teologia a la Facultat de Teologia de Catalunya.

DIES: Una sessió setmanal, d'octubre a juny.
SESSIONS INFORMATIVES: Els dies 22 i 30 de setembre, a les 11, 17 i 19 hores.

CENTRE DE CREIXEMENT PERSONAL
Gran Via, 690, pral. 2a. 08010 BARCELONA
Tel. 265 02 47 de 10 a 13 h.

Malalties que provoquen trastorns en la coordinació de moviments

Fundada una associació per lluitar contra les atàxies hereditàries

Recentment s'ha creat l'Associació Catalana d'Atàxies Hereditàries amb l'objectiu d'ajudar els afectats per aquest grup de malalties. No se'n coneix la causa i no hi ha un tractament curatiu eficaç.

Les atàxies són un grup de malalties caracteritzades per la degeneració de funcions del sistema nerviós que produeix trastorns en la coordinació de moviments. També es veuen afectats la medul·la, el cervell i de vegades òrgans dels sentits com la vista i la oïda.

Les atàxies més freqüents són les de Friedreich, les quals tenen origen genètic; és a dir, es trans-

meten per via hereditària.

En general es caracteritzen per un inici en l'etapa infantil o adolescent, per tenir un caràcter lentament progressiu i per presentar manifestacions peculiars; que comporten tota una sèrie de problemes personals, familiars i socials.

Els símptomes de l'atàxia prenen forma de manca d'agilitat, d'equilibri, tendència a caure, pèrdua de destresa i moviments tremolosos de mans, cap i ulls. L'articulació de les paraules és lenta, explosiva i s'anomena disartria. També poden desenvolupar-se deformacions ortopèdiques als peus, pèrdua de visió i

audició i complicacions cardíques.

En aquests moments, encara no s'ha determinat la causa d'aquestes malalties, ni existeix un tractament curatiu eficaç, encara que sí que podria existir de caràcter simptomàtic adreçat a aconseguir una millor qualitat de vida.

L'Associació està dirigida a malalts, familiars i tota persona interessada o que desitgi col·laborar: s'ha constituït recentment i té seu a l'Avgda. Gran Via de les Corts Catalanes, 562, pral. 2a., 08011 de Barcelona i el seu telèfon és el (93) 451 55 50.

■ F.P.

Els espanyols consideren que el nombre ideal de fills a la família ha de ser la ja tradicional «parelleta», encara que una proporció molt elevada es decanta pel fill únic. En aquest aspecte, Espanya segueix la tònica de països com Alemanya, Luxemburg, Bèlgica o Portugal, en què els matrimonis aposten pels dos fills, encara que un nombre important prefereix un únic fill. Només a Grècia i a Holanda els matrimonis consideraven que el nombre ideal de fills per parella havia de ser tres, segons dades publi-

nució de l'índex de la natalitat i el canvi demogràfic no s'ha degut a un augment en el nombre de dones que no ha tingut fills, sinó a la dràstica disminució de la mitjana de fills per dona. Molt poques dones en tenen ja més de tres, en la majoria dels països industrialitzats, excepte a Irlanda.

Entre les llars europees amb infants, la proporció de fills únics arriba, en alguns països, al 50% per cent. Les investigacions realitzades en aquest tema arriben a la conclusió que, en un començament, els pares tenien una idea diferent sobre la dimensió de la seva família, «només després del

La proporció de fills únics arriba, en alguns països al 50 per cent

◆ **Els espanyols consideren que el nombre ideal de fills per parella ha de ser de dos**

◆ **L'edat de maternitat de les espanyoles és de les més altes de la CE, amb una mitjana de 29 anys**

s'entristeix, i fins i tot plora, però continua veient-ho.

Un estudi realitzat a Noruega (1989) assenyalava que els infants demanen més dibuixos animats a la televisió, més programes especials i més pel·lícules relacionades amb la naturalesa. Els pares, per la seva banda, demanaven menys violència,

Informe sobre la infància

Dràstica disminució de la mitjana de fills per dona a Europa

cades pel Ministeri d'Afers Socials en l'estudi *La infantesa a Europa*.

Aquestes dades assenyalen que la tendència demogràfica en el nostre país segueix una tendència existent a tot Europa a causa de la incorporació de la dona al món professional, augment de la despesa familiar motivat pels fills, i el «procés de democratització de les famílies, que ha portat l'home a quedar més exposat a les necessitats dels fills, no solament econòmiques, sinó en temps de dedicació i estil de vida».

Referint-se només al nostre país, l'estudi que cita dades de l'Eurobaròmetre de la Comissió de les Comunitats Europees, assenyalava que entre les facilitats socials que els matrimonis tenen en compte per determinar el nombre de fills, hi ha «la durada dels permisos matern o patern posteriors al naixement dels fills».

També es valoren uns altres aspectes com «la incertesa del futur econòmic, la disponibilitat d'allotjament adequat, «la possibilitat de treball de la dona fora de casa» i «l'existència de solucions per a la cura dels fills». Això influeix perquè l'edat de la mare espanyola sigui cada cop més elevada en el naixement de tots els seus fills (28,74 anys).

No obstant, Espanya figura encara entre la minoria de països europeus, incloent alguns no comunitaris, on la població infantil entre 0 i 14 anys representa més del 10% del total d'habitants (1990). Dos països europeus, Suècia i Alemanya (abans de la unificació), tenen ja més vells que infants.

canvi en el seu nivell i qualitat de vida després del naixement del seu primer fill canvien d'opinió», assenyalava l'estudi.

La mitjana d'edat de les dones en el naixement tant del primer dels fills com del conjunt de fills, en general, ha anat en augment des de mitjans dels setanta. Actualment hi ha cada vegada més mares que tenen el seu primer fill

◆ **Els infants espanyols juguen poc, malgrat que els encanta divertir-se amb els seus pares i amics**

◆ **Veuen la violència a través de les imatges de televisió i reaccionen davant d'elles**

passats els 30 anys, quan la mitjana d'edat en la dècada del 70 era de 24,4 anys.

Espanya continua essent, en aquest cas, un dels països de la Comunitat Europea en què la mare té una edat més elevada en el naixement del conjunt de tots els seus fills, que se situa en els 28,74 anys. Grècia és el país amb les mares més joves (26,92) i Irlanda amb les més grans (29,72).

Els infants espanyols, molt sans

En comparació amb la majoria dels països, la salut dels nens i nenes espanyols és «molt bona».

Un dels millors indicadors de l'estat de salut d'un país, segons l'OMS, és la seva taxa de mortalitat infantil. El 1984, la mortalitat infantil espanyola estava en 9,87, dues dècimes per sota de la mitjana europea, i les darreres dades de l'INE ens situen en 7,83 (la mitjana de morts de la CE està en el 8,6 per cent).

Tanmateix, l'estudi adverteix de «certes conductes perilloses per a la salut», particularment el consum de tabac, alcohol, davant dels quals «l'opinió pública espanyola té gran tolerància» i de drogues.

Els infants europeus i, en especial els espanyols, juguen poc, malgrat que asseguren que els encanta jugar amb els seus pares i amics. Tanmateix, el 60 per cent dels infants espanyols no juga habitualment amb els seus progenitors, i d'aquesta proporció un 30 per cent reconeix que no ho fa «perquè els seus pares estan molt preocupats i no tenen temps».

Tanmateix, el joc és la seva activitat preferida, que queda relegada per la televisió, davant la manca de companys per divertir-se. En igualtat de condicions, compartir el temps amb els amics i el grup entre iguals desbanca uns altres passatemps, segons un estudi realitzat per l'Institut de Creativitat i Innovacions Educatives de la Universitat de València.

Així, el 69 per cent dels infants prefereixen jugar amb els seus amics a veure un programa preferit (29 per cent), els agrada més jugar amb jocs de taula (trivial i monopoli) (74 per cent) o fer esport (72 per cent), abans que asseure's davant la televisió, en una proporció molt elevada.

Les dades palesen que els infants desitgen i necessiten «les

relacions amb iguals». «La realitat, no obstant, és que posseeixen poques oportunitats. El temps dedicat a jugar al carrer amb els veïns i amics en l'espai proper a l'habitatge és escàs. El temps de joc obre pas a uns altres temps amb uns altres agents socialitzadors: els mitjans de comunicació i la televisió, fonamentalment».

Veuen la violència

Els infants es veuen afectats pel que veuen a la petita pantalla. L'estudi de la Universitat de València assenyalava que davant les escenes de violència un 48,3 per cent dels menors reconeix que «em preocupa pel que passa, però continuo mirant», un 21,3 per cent tanca els ulls esperant que passi l'escena, un 14,6 per cent deixa de veure el programa i un 13,9 per cent admet que

menys programes per a adults en hores en què els infants estan veient la televisió i que passin notícies a hores més tardanes.

Joguines no tradicionals

Amb les joguines tradicionals, el videojoc és un dels entreteniments preferits pels infants, amb un 61,7 per cent. Tanmateix, enguany s'observa un cert descens pel que fa a l'any anterior. Així, en el cas dels barons, el percentatge és de 72,3 per cent, davant el 78,4 de 1992. Pel que fa a les nenes, el videojoc apareix en segon lloc de preferència, amb un 53,2 per cent, davant el 58 obtingut el 1992, que aleshores el situava en primer lloc, plaça ocupada ara pels jocs de misteri.

● A.E.P.

Per a les comunitats cristianes de Catalunya
IMPORTANT NOVELTAT EDITORIAL

PREGUEM EL SENYOR

PREGÀRIES DELS FIDELS

Formularis preparats per Mn. Pere Farnés

Moltes de les pregàries d'aquest llibre provenen de formularis emprats per cristians que ens han precedit en una mateixa fe i en un idèntic amor a Jesucrist. Resulta expressiu que també hi figurin altres compostes de bell nou, perquè la tradició orant de l'Església abasta tots els temps. Tant de bo que aquestes pregàries constitueixin un instrument eficaç perquè les comunitats cristianes de Catalunya puguin accomplir cada dia millor el seu ofici del poble sacerdotal i no cessin de pregar pel nostre món.

(De la presentació de Mons. Ricard Mª Carles, Arquebisbe de Barcelona)

De venda a llibreries

Format: 17 x 24 cms. 479 pàgines - Imprès a dues tintes. Preu: 3.500 ptes.

EDITORIAL REGINA, S. A.

Mallorca, 87 - 89 - 08029 Barcelona

No més de tres fills

L'estudi de les Comunitats Europees assenyalava que la dismi-

És una iniciativa del prior dels dominics de Girona

Creen la primera Associació Cristiana de Divorciats

El pare prior dels dominics de Girona, Jordà Gallego, ha fundat la primera Associació Cristiana de Separats i Divorciats (ACRISDI) per acollir i ajudar les persones que s'han apartat de la doctrina catòlica en dissoldre els seus matrimonis.

Segons informa el full dominical del bisbat de Girona, aquesta associació, pionera a Espanya, compta amb el beneplàcit de la jerarquia eclesiàstica espanyola.

L'associació es regirà per les orientacions del papa Joan Pau II, que l'any passat animà als pastors de l'Església a acollir a les persones que viuen en situacions irregulars des del punt de vista religiós i, en primer lloc, als divorciats que s'han tomat a casar.

Segons els estatuts de l'ACRISDI, encara pendents d'aprovació definitiva, la finalitat

de l'associació és «acollir, compartir i ajudar els socis en els seus problemes des de la perspectiva de la fe».

L'associació fundada pel dominic Jordà Gallego, que de moment només té obert un centre a Barcelona i la previsió, properament, d'obrir-ne un altre a Girona, compta amb la col·laboració d'un equip d'advocats i psicòlegs que ofereixen la seva ajuda a separats i divorciats.

L'ACRISDI ha iniciat el seu camí organitzant diverses activitats lúdico-culturals i cada mes celebra una xerrada col·loqui a Barcelona, on el pare Gallego ja hi havia treballat anteriorment en equips de matrimonis, on les parelles explicaven i compartien els seus problemes i experiències.

■ M.P.

¿Qui és la Mercè?

¿És veritablement la Mare de Déu de la Mercè? ¿O és una desgraciada marfanta o una dama de moda però de molt mal gust? Per a molts barcelonins que en aquests finals de setembre es llancen al carrer a fer xerinxola no és ni l'una ni l'altra. No saben qui és ni els preocupa saber-ho.

De la mateixa manera que, per Nadal, grans multituds participen d'una esbojarrada cursa cap a la diversió, cap a la disbauxa, cap a la despesa exagerada, en fi, cap al consum desenfrenat sense reservar ni un instant per a la meditació, sense un mínim homenatge, o si més no un petit record, per al Nen Jesús a l'establia.

De la mateixa manera que, fa pocs dies, milers de persones han dedicat tota una setmana a la festa major de Gràcia amb sorolloses celebracions, més o menys paganes, fins a ben avançada la matinada, sense ni tenir esment que l'origen de tot aquell sarau partia de la devoció i homenatge a l'Assumpció de la Verge Maria.

De la mateixa manera que, a continuació, a Sants, es va dedicar tot una setmana a la Festa Major amb una sèrie d'actes en diversos carrers que rivalitzaven en una lluita de decibels salvatges perquè ningú no pogués dormir amb normalitat, es presumia d'haver aconseguit una programació ben completa i diversa en la qual, però, no hi havia ni el més petit espai reservat a Sant Bartomeu, patró del barri.

Doncs, sí, de la mateixa manera, el que havia començat per ser un conjunt d'actes religiosos i populars amb motiu de la festivitat de la Mare de Déu de la Mercè, a Barcelona s'ha arribat a la situació actual, ja fa alguns anys, en què el calendari del programa s'allarga i es completa amb actes i més actes que més que populars els trobo vulgars i alguna vegada fins ordinaris i no gens dignes de figurar en una celebració en honor de la Mare de Déu.

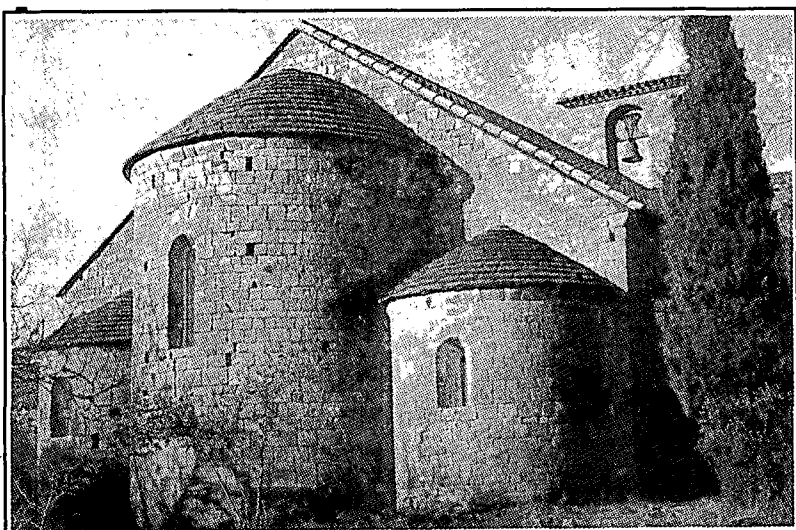
I això és així, tant, que fins la comissió organitzadora, més o menys oficial, més o menys vinculada a les autoritats municipals, ja no parlen de la Mare de Déu ni de la Festa Major de Barcelona sinó de les «festes de la Mercè», i alguns anys han editat un programa que, com a mínim, ben bé es pot qualificar d'exemple de mal gust.

L'home del carrer es pot preguntar, intrigat, que de quina Mercè es tracta, però el barceloní de soca-rel, el devot de la seva excelsa patrona, s'ha de preguntar, decebut, si la Mare de Déu pot acceptar, agrair i beneir tantes animalades com s'estan programant en aquestes festes «de la Mercè», d'uns quants anys ençà.

■ Antoni Munné i Tomàs

LXXXIX Viatge Cultural

17 d'octubre de 1993

Sant Sepulcre de Palera

VISITAREM
Besalú
Lligordà
Beuda
Santa Pau

Vista panoràmica de la ciutat de Besalú amb el seu magnífic pont a primer terme

Preu: 3.500 ptes., comprenent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truquen al tel.: 215 27 84 Sra. Roser. La sortida serà a les 7'30 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

DINAREM

Fonda Siqués «Cal Parent»

Avinguda Lluís Companys, 68
BESALÚ

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical

AVÍS La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

CINEMA

Stalingrado

Director: Joseph Vilsmaier. **Intèrprets:** Dominique Horwitz, Thomas Kretschmann, Jochen Nickel.

Stalingrado és una de les més grans superproduccions alemanyes. Es tracta d'un al·legat anti bel·licista i autocrític, que recorda en el seu 50 aniversari una de les batalles més sagnants de la història. El màxim responsable del film és Joseph Vilsmaier, que dirigeix, produeix i signa el guió i la fotografia. En el seu treball s'aprecia un gran afany —no sempre aconseguit— de fer cinema espectacle, sense abandonar les difícils coordenades que caracteritzen el cinema dramàtic europeu.

El guió s'apropa a la gran història mitjançant aquests petits personatges que la protagonitzen. Aquest cop són quatre joves alemanys, un oficial i tres soldats —tots ells herois a El Alamein—, que tenen un tràgic destí en les gèlides estepes russes. Els seus enfonsats ideals, els seus drames i egoïsmes, la seva companyonia, la seva lluita desesperada per sobreviure, donen hàlit humà a la successió de seqüències bèl·liques.

Joseph Vilsmaier, inicialment, porta a terme una posada en escena molt espectacular, en la línia del millor cinema bèl·lic, el qual compta amb el suport de la intensa banda sonora de Norbert J. Schneider i per uns esglaiadors efectes de so. La seva càmera es mou amb una gran força vital i duresa amagada, explosions i cossos desfets, intentant mostrar l'absurd de la guerra amb tota la seva descarnada càrrega

d'inhumanitat. Aquesta devastació física —a vegades, molt desagradable— anirà afectant els personatges, tots ells molt ben interpretats. A poc a poc, hauran de patir en la seva pròpia carn, els efectes de l'empobriment, la bogeria, la por, la mort, que els conduirà a una irremeiable devastació moral.

La coordinació d'aquests elements no és gaire satisfactòria: manca estructura, sobren reiteracions sense lògica, a vegades baixa el ritme narratiu i s'acaba caient en l'angoixosa manca de síntesi tan característica del cinema alemany. De tota manera, hi ha seqüències molt ben resoltes, així com lleus tocs d'humanitat, que alleugeren el progressiu to tràgic de la història.

No hi ha maniqueïsmes en la seva dura crítica a la guerra, malgrat que manquen personatges amb més solidesa moral. Vilsmaier posa la mà a la nafra de l'ésser humà, que sens dubte, brilla en una situació tan dantesca com la narrada. Però el seu fatalisme al voltant de la condició humana, juntament amb l'espessor de la seva realització, fan que resulti difícil acceptar plenament tant la resolució del film, com el seu plantejament de fons.

■ J.J. Martín
(Aceptensa)

Crònica televisiva

Provocar un somriure, una rialla o una riallada en el televident és el propòsit fonamental d'un munt de programes. *No te rías que es peor* a TVE-1, *Moltes gràcies* a TV3 i *La chistera* a Tele 5 en són uns quants. Explicar acudits de tots els colors o fer paròdies de personatges populars són alguns dels tòpics d'aquesta mena d'espais. Malgrat tot, intenten acomplir la seva comesa el millor possible. Fer-nos passar una estona entretinguda, agradable, oblidant els angoixosos maldecaps quotidians.

Tothom explica acudits, uns més que d'altres, amb molta o gens ni mica de gràcia, però hi ha tota una colla de professionals

Riallades a dojo

que els contenen d'una manera força particular. Des de l'estil inconfusible d'Eugeni fins als acudits escatològics del senyor Barragan, n'hi ha, certament, on escollir.

Les imitacions són el nostre pa de cada dia. Jesús Hermida, Carmen Sevilla o Jesús Gil són parodiats fins el sadollament. Ningú no nega el mèrit d'artistes com Martes y Trece o Los Morancos però uns humoristes com cal no poden basar tota la seva trajectòria artística en aquest tipus d'activitat. Mestre de l'humor com Gila, la plorada Mary Santpere o l'enyorat duo Tip y Coll mai no van realitzar paròdies de personatges coneguts. Tampoc caigueren en la carrincloneria en les seves actuacions. Rèiem amb ells, no d'ells. Aquesta és la línia abismal que separa els grans artistes dels artistes... no tan grans.

Un altre exemple de bon humor és l'executat per Lina Morgan que, amb l'experiència que donen els anys, ha creat el seu propi personatge, el d'una pobletana esbojarrada a la recerca de nuvi, treball i llar a la gran ciutat. Quan les seves obres teatrals, com és el cas de *Vaya par de gemelas* o *Si al amor*, han estat emeses per televisió, els índexs d'audiència han tret fum. Un èxit majúscul.

Tots els humoristes es mereixen, de ben segur, el nostre agraïment per fer que en el nostre semblant es dibuixi un somriure. El millor dels regals que ens poden oferir.

■ Miquel Àngel Codina
Periodista

De viatge

A uns deu quilòmetres de Logronyo, camí de Soria, desviant-se de la carretera principal, es troba un petit poble, origen de totes les imatges de *Santiago malamoros* que, junt amb la de *Santiago pelegrí*, ens acompanyen en les esglésies i façanes fins a Compostel·la.

La llegenda diu que en aquest lloc el Rei d'Astúries, Ramir I, va obtenir ajuda de l'apòstol en el seu quefer de recobrar les terres cristianes arrabassades per les invasions àrabs. Això tenia lloc cap a l'any 844.

El nucli rural és petit i com en qualsevol altre lloc, no té res de singular. Només una làpida en l'església recorda l'esdeveniment. Un espectacular castell domina l'horitzó i quan es puja a dalt de tot, es veu un bonic paisatge de la Rioja, i hom es pregunta com seria l'estructura del baluard militar, doncs més que un castell sembla una exposició de muralla. Però no m'he entretingut a estudiar-lo. La panoràmica ja em satisfà prou.

En tornar del poble, sempre he parat en una petita plana, em sembla que corresponia a les antigues eres, on segons la tradició va tenir lloc la batalla. Una senzilla església moderna de línies que recorden l'arquitectura de *Le Corbusier* dona contingut espiritual al lloc.

La vida d'un nucli cristià és la santedat, adobada pels profetes, patentitzada pels màrtirs i perpetuada

per les llegendes. Les llegendes són evidència de riquesa espiritual popular. I les llegendes religioses testimonien també la idiosincràsia cristiana d'un poble.

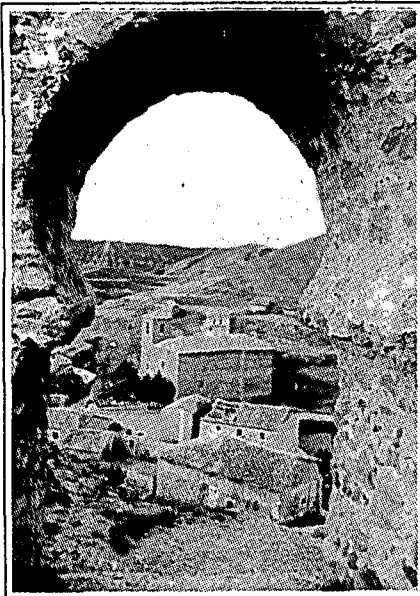
Quan hom veu imatges de *Santiago-malamoros* pensa que aquells modals han estat superats, que avui el poble es fa a si mateix democràticament,

mitjançant mítings i pancartes, estatuts i constitucions. Què lluny som d'aquells temps de l'espasa en una mà i la invocació sagrada als llavis! (No fa gaire una carta d'un lector d'aquesta revista, demanava la supressió d'aquestes imatges, però ¿no fóra un subterfugi per voler ignorar la «neteja ètnica» dels nostres temps? ¿No seran pitjor els d'ara amb els negocis d'armaments, bo per uns, ruïnós per altres, i roï per tots? ¿I no cal dir de les violacions femenines com sistema tàctic de malèvoles intencions?).

La guerra que llavors era de conquesta, potser de conqueriment de territoris injustament arrabassats, semblava monestirs i restablía comunitats cristianes, però es feia amb armes artesanes, molt diferents a les actuals fàbriques d'armaments, a les armes projectades i dirigides mitjançant sistemes informàtics que són una xacra de la nostra societat sense valors de l'esperit.

L'excursió a Clavijo és bonica, interessant i de profit espiritual.

■ P-J Ynaraja, capellà de la Llobeta

Clavijo

Jornades internacionals de Cant Coral a Barcelona

Els passats dies 13, 14, 15 i 16 de setembre es varen celebrar a Barcelona les "XXVIII Jornades Internacionals de Cant Coral a Barcelona", organitzades per la Federació Catalana d'Entitats Corals. Hi participaren les corals següents:

Coro Normalista de Puebla (Mèxic); Coro de la Universitat de Santo Tomàs de Manila (Filipinas), Lege Artis de Sant Petersburg (Rússia).

Aquestes corals, juntament amb cantaires catalans, varen preparar l'obra *Orgue Psaumes* de Jules Van Nuffel. Aquesta obra es va interpretar en el concert de cloenda, el dia 17 de setembre, a l'església del Pi de Barcelona, sota la direcció de Johan Duijck. Les Corals varen fer concerts a Sant Joan Despí, Vallirana, Sant Boi de Llobregat i Manresa.

LA SARDANA I LA DANSA

Distincions

SANT VICENÇ DE CASTELLET.— L'esbart local Esbart Dansaire Santvicentí ha estat guardonat amb el *Premi Europa per l'Art 1993*, que concedeix la Fundació F.V.S., d'Hamburg, com a reconeixement per la tasca que realitza aquest grup per a la difusió i enaltiment del folklore. El dia 11 de setembre, a l'Ajuntament de la ciutat, es va rebre els comissionats portadors del premi, i a la vetlla, a la plaça 11 de setembre, l'Esbart va oferir un recital de ballet folklòric, acompanyat per la cobla La Principal del Llobregat, en el curs del qual es va lliurar el premi.

SANT JOAN DE LES ABADESSES.— A aquesta ciutat s'han celebrat una sèrie d'actes populars per motiu del centenari de *La vaca cega*, la poesia de Joan Maragall plenament representativa del verb del gran poeta. El dia 11 de setembre, al Palau de l'Abadia de la Barona Vila de Sant Joan de les Abadeses, es va fer la presentació del mata-segells especial, commemoratiu de l'efemèride, que va presidir l'alcalde de Barcelona, senyor Pasqual Maragall, nét del poeta, i l'alcalde santjoanenc, el senyor Gerard Costa i Albrich.

OLOT.— Els dies 18 i 19 de setembre, els sardanistes olotins varen preparar uns actes commemoratius del nomenament de la població com a Ciutat Pubilla de la Sardana, de la qual es compleixen els vint-i-cinc anys. Sardanes, concert, exposició, projeccions, cercavila, ofrenes i el dinar de germanor foren els actes programats, amb els quals Olot va rememorar i gaudir novament la joia d'aquella distinció.

■ Josep Ventura

EMISSIONS DE TELEVISIÓ

TV1

Dimarts 02.55 *Testimonio: Meditación sobre un tema religioso (católico).*

TV2

Dissabte 11.30 *Últimas preguntas. ¿Quiere la Iglesia la promoción de los jóvenes o los quiere sumisos?*

Diumenge 08.45 *Espacio interreligioso.*
10.30 *La Misa: amb la participació de la Coral Estel, de Gironella (Berguedà, bisbat de Solsona), sota la direcció de Maria Comas (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).*

11.30 *Pueblo de Dios.*

CANAL 33

Signes dels temps: per reestructuració no hi ha programa fins a l'octubre.

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv 24/09 *Creure, avui: Catequesi i l'obra religiosa de Jordi Puiggalí (director: Ramon Safont-Tria)*

DI 27/09 *Creure, avui: (repetició)*

EMISSIONS DE RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge

09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

10.00 *La música religiosa: O quam tu pulchra es. In lectulo meo. Versa est, de Grandi; Misa en Mb, de Janacek; Meine Seel erhetbet den Herren, de Praetorius; Bendita Sabedoria, de Villa-Lobos.*

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

15.05 *Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe* (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 963)

Diumenge

09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.

10.00 *Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la santa Seu.*

RÀDIO 1 (RNE,OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

13.05 *Solidaris* (coproducció amb Caritas Barcelona) sobre activitats de caràcter social, dutes a terme per persones i entitats sense afany de lucre de tot Catalunya (direcció: Montse Sintès, Àlex Masllorens i Domènec Subirà).

Dimarts

15.00 *Frontera: programa sòcio-religiós que tracta els temes puntuals de més actualidad davant el fet religiós* (director: Saturnino Rodríguez i Abel Hernández).

RÀDIO 4 (RNE/Catalunya, FM 100.8)

Diumenge

13.05 *Solidaris* (en simultani amb Ràdio 1)

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte

08.05 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.*

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

14.00 *Avui és el teu dia: informacions,comentaris i entrevistes.*

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO BARCELONA (OM 828)

Diumenge

21.05 *O bjectiu, l'home: el cas de la setmana; la «carta dominical» de l'arquebisbe Carles, de Barcelona i l'entrevista amb el provincial dels mercedaris, P. Valentín Moliner, sobre els 775 anys de la Fundació de l'orde de la Mare de Déu de la Mercè a Barcelona, fundada per Pere Nolasc, Ramon de penyafort i el rei Jaume I (Director: Josep-Maria Alimbau).*

RÀDIO BERGA (FM 95.7)

Diumenge

09.00 *Missatge d'esperança: informació religiosa i conversa setmanal del bisbe Deig, de Solsona* (director: Albert Obradors).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians: amb la "conversa setmanal del bisbe Deig, de Solsona*

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Diumenge

19.30 *Obrim camins: programa de valors humans i cristians* (director: Octavi Sánchez)

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia: entrevista de caràcter humanístico-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.*

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat)

Dissabte

13.50 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella*

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat)

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona*

RÀDIO SABADELL (OM 882)

09.45 *Testimoni: recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca.* (director: Juanjo Yunquera).

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.05h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Onda Cero: Ràdio Tarragona (FM 91.0) dissabte 13.05h

Ràdio Nova (FM 93.5) dissabte 09.15h.

AVUI ÉS EL TEU DIA: a Ràdio 5.

CAFÉ I PASTES: a Tarragona Ràdio.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona;
Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: temes relacionats amb el món cristià i social; seccions: La paraula del bisbe (missatge setmanal), *Rutes de la fe* (santuaris, esglésies i ermites), *Entrevista* (tema actual), *Els sants oblidats* (sants de la setmana) *La veu dels joves* (destinat als joves), *Noticiari* i *Comentari de l'evangeli: presentador: Àngel Rodríguez.*

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (OM 1269) diumenge 9.45 i 14.05h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) diumenge 12.15h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.30h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) diumenge 10.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.30h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Compània de Cassà (FM 92.8) diumenge 9.30h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h

Ràdio Grup (Girona, FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Malgrat de Mar (FM 92.7) per confirmar

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.15h.

Ràdio Pineda de Mar (FM 107.9) diumenge 08.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.0) diumenge 9.05h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6)

diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.*

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

22.10 *Noticiario*

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes: informacions, comentaris i entrevistes.*

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat)

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.30h.

Ràdio la Vall de Mar (FM 107.6) per confirmar

LA PARAULA DEL BISBE: missatge setmanal del bisbe Camprodon (es publica al "Full Parroquial").

L'emeten:

Ràdio Calella (FM 92.2) diumenge 11.05h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 8.55h.

Ràdio Platja d'Aro (FM 106.6) dissabte 8.30h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.50h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FEI VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full "Vida diocesana").

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Armetlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30 h.

Ràdio Gadesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet (FM107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00

Ràdio Ulldesona (FM 95) diumenge 09.05h.

Ràdio Vinaròs Nueva (FM 92.8) dissabte 22.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE VIC

(pendent de recepció)

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

VARIS

NOVA RESIDÈNCIA 3a. Edat amb jardí i terrasses, hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència mèdico-sanitària, permanents o temporal. Ref. Tel. 450 39 30.

S'OFEREIX Sr. culte de 54 anys per dur comptabilitat o administració a particulars. Do de gentes per encarregat de comerç. També acompanyaria Sr. gran. Ref. i exp. Tel. 212 54 75 Sr. Alfonso de 14 a 17 h. o de 21 a 24 h.

LLOGO bonica habitació a Sra. Informes. 1r setembre. Tel. 457 53 63 nits.

FAIG CLASSES solf. i piano a locals i part. Tel. 311 83 34.

ES VEN piano creuat de part. a part. Preu a convenir. Interessats truqueu al tel. 315 47 40 de 22 a 23 h.

SÓC AUXILIAR de clínica, tinc amplis coneixements en la cura d'ancians. Desitjo tenir cura en el meu domicili d'una o dues ancianes les 24 h. Dono informes. C/. Irlarte, 3, 2n. 2a. Timbre vermell. 08035 Barcelona.

INTERESSA Saber de la disponibilitat d'algun confessionari. Telefoneu si us plau al número 418 05 79

SRTA. RESPONSABLE i educada per acompanyar senyora, nens o petites feines a hores matins. Tel. 490 05 57. De 9 a 10 nit.

S'OFEREIX Sra. 44 anys per atendre i acompanyar persona sola anciana o malalta, tardes. Experiència i seriositat, amb referències. Tel. 212 54 75

SRA. 50 anys s'ofereix com a modista i també per tenir cura de persones grans i malats; i nola de 18 anys s'ofereix com a mecanògrafa. Referències. Tel. 570 87 67

CONFECIÓ camises i peces religioses, només per a sacerdots. Admeto també les teles. Ràpid i econòmic. Tardes de 15 a 22 h. Dono informes. C/. Irlarte, 3 2n. 2a. Timbre vermell. 08035 Barcelona.

ES NECESSITA Sra/Srta. amb domini de l'anglès escrit per a treballs parcials de secretariat, sobretot traduccions, en una oficina de representacions industrials a Barcelona. Trucar a hores d'oficina. Tel. 265 32 19.

TRADUCCIONS del francès al català i del castellà al català. Pulcritud i correcció. Mª Àngels. Truqueu a partir del 15/9/93. Tel. 215 16 49.

MÚSICA dono lliçons d'organeta elèctrica, piano i solfèig. Com a espai o per presentar-se a exàmens oficials. Esquerra de l'Eixample. Mª Àngels. Truqueu a partir del 15/9/93. Tel. 215 16 49.

S'OFEREIX nola amb referències per companyia, nits, condicions a convenir. Zona Eixample central. Tel. 473 68 72, de 9'30 matí a 5 tarda.

RESIDÈNCIA geriàtrica, ambient familiar, 12 places, jardí, assistència mèdica a Gràcia. Tel. 219 86 00.

LLOGO habitació a persona responsable. Tel. 311 83 34.

ES NECESSITA persona jove per dirigir el Departament de Comptabilitat d'una Fundació. Es valoraran estudis i experiència. Telefonar Sra. Marta 430 16 06

ES NECESSITA matrimoni per portar des de Barcelona, Sant Cugat o Sabadell una Casa de Colònies. Es valorarà l'haver participat en un Centre d'Espai o Agrupament. Telefonar Sra. Marta 430 16 06.

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un gir postal de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2^a. 08007 Barcelona.

NOM
ADREÇA
POBLACIÓ TEL
PREU LÍNEA SETMANES

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar, multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Ajunteu gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA c/. València, 244. 2^a. 08007 Barcelona

AJUDEM EL POBLE DE BÒSNIA

Recollida de fons per comprar «paquets d'alimentació i medecines» per família; valor de cada paquet: 2.500 ptes.

c/c Ajudem el Poble de Bòsnia. 2100-3200-2201147436
Caixa de Pensions de Barcelona, «La Caixa»

Entitats coordinadores

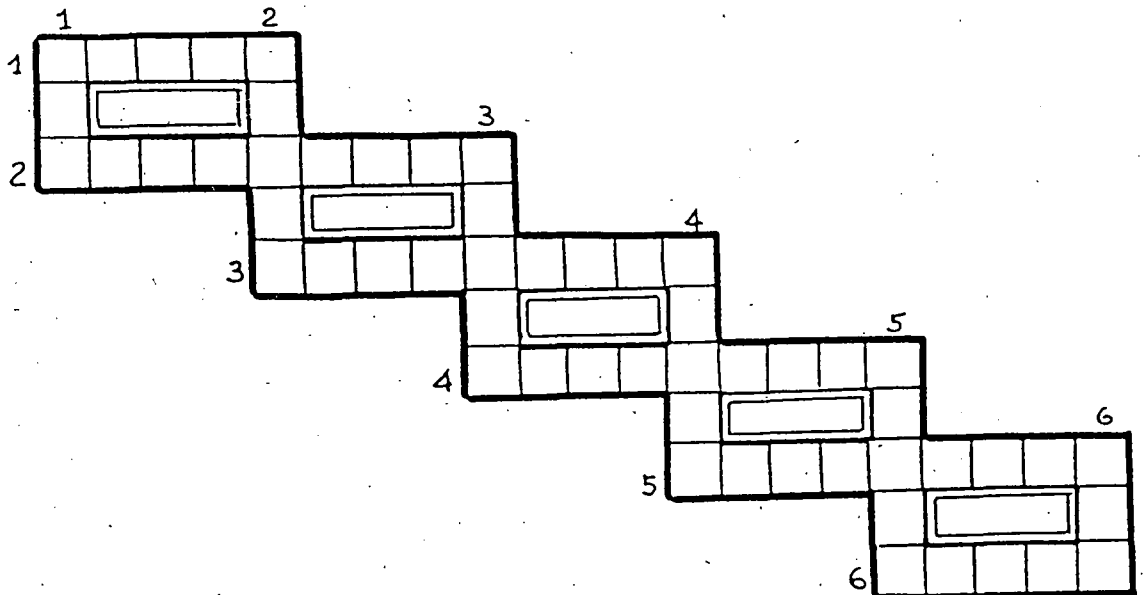
CIEMEN
Pau Claris, 106, 1r 1a
08009 Barcelona
Tel. 302 01 44
Fax 412 08 90

Justícia i Pau
Rivadeneyra, 6, 10a
08002 Barcelona
Tel. 317 61 77
Fax 412 53 84

ENCREUATS

per Rosa Collell

L'ESCALA

Horitzontals i verticals, amb la corresponent definició i cada cruïlla coincidir amb la mateixa lletra: horitzontal i vertical.

HORITZONTALS:

- 1- Pantà del Pallars Sobirà.-
- 2- Relatiu a la pròstata.-
- 3- Que va o es mou endarrera.-
- 4- Part de l'aerologia que estudia les regions més altes de l'atmosfera.-
- 5- Deixar sense efecte un contracte.-
- 6- Allò que hom ajunta a una cosa de manera que aquella depengui d'aquesta.-

VERTICALS:

- 1- Cert peix blanc molt estimat.-
- 2- Constructor de bótes.-
- 3- La gallina que cova els ous.-
- 4- Monedes, cèntims.-
- 5- Fem. té el desig immoderat d'alguna cosa.-
- 6- En llatí, rei.-

Solució

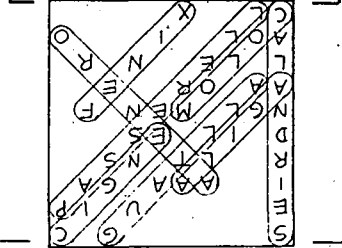
Horitzontals: 1- Rialb.- 2- Prostàtic.- 3- Retrograd.- 4- Aeronòmia.- 5- Rescindir.- 6- Annex.-
Verticals: 1- Rap.- 2- Boter.- 3- Cloca.- 4- Diner.- 5- Àvida.- 6- Rex.-

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

AVUI PASSEJAREM PER BARCELONA. BUSCAREM 6 CARRERS, UNA PLAÇA I UN PASSATGE... QUE SÓN ANIMALS

S O L O M E I G A C
E S I C I S U C I P
I L G A A A O G A O
R A A L T L N S R I
D E I L I E S E O I
N G L H M E N J F O
A A I O R M F E H X
L O L E E N Q R O
A O L L U I S I S Q
C L J I X O I S I U

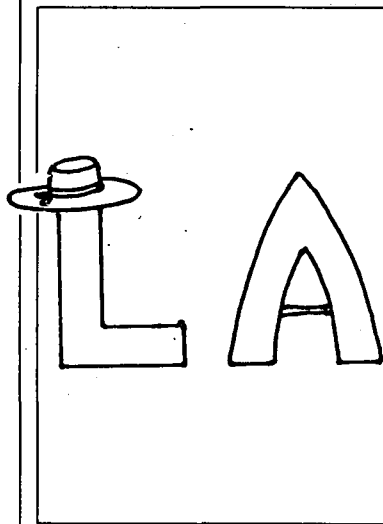

(plaça) Fenix (au mitològica egípcia).
- Aliga - Cigne - (passatge) Colom - Passerell - Guallia - Oreneta - Calandres

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

¿VAN PROU MUDADES?

Solució al 730

un per, dona, VI, des un per dona vides

FILATÈLIA

per Enric Graupera

SANT ENRIC D'UPSALA

Segell finlandès de l'any 1955. Sant Enric, anglès de naixement, va predicar l'Evangeli a Suècia i rebé la consagració de bisbe d'Upsala el 1152. Fou tan gran el seu zel per la propagació de l'Evangeli que, afavorit per Enric IX, rei de Suècia, arribà a Finlàndia on trobà la corona del martiri en rebre la mort d'un malfactor a qui el sant l'exhortava a la conversió. Les seves despulls es conservaren a Upsala fins que els heretges del s. XVI les van dispersar. Se'l representa amb un corb perquè aquesta au fou motiu que es trobessin les seves relíquies en el llac de Kijulo on fou assassinat.

ESCACS

per Jaume Mora

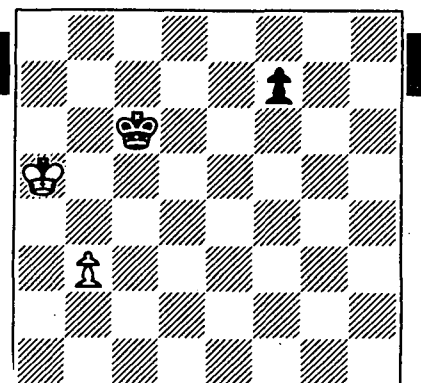
DIAGRAMA 500

Negres juguen i guanyen

Una posició amb un material mínim però d'una energia màxima. Hom hi commemora el mig miler de diagrames.

Solució al diagrama 499

1... D6D+, 2 TxD C8R mat.

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"

OBRA DEL CLERGAT NADIU

AL TERCER MÓN, prop de 82.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També s'ajuda els noviciants femenins i masculins de Missions.

Enguany els nostres donatius van dirigits especialment als seminaris majors: "Bon Pastor" de Bengela (Angola); "Esperit Sant" d'Antioquia (Colòmbia); "Sant Josep" de Rangoon (Birmània) i "Nostra Senyora de Kandy" (Sri Lanka).

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del TERCER MÓN.

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita tres anys d'estudi.
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS: Dirigiu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/. Bisbe, 5

17004 Girona
C/. Albareda, 15

43003 Tarragona
Pla del Palau, 2

25280 Solsona
Bisbat

25002 Lleida
Plaça de Sant Josep, 2. 1er. 2a.

25007 Seu d'Urgell
Bisbat

08500 Vic
C/. Santa Maria, 1

43500 Tortosa
Bisbat

Suplement infantil de Catalunya Cristiana

N.º 689

Coherència difícil

Sempre ho he dit, i ho continuo pensant, que són dues coses diferents. Per una banda hi ha el missatge evangèlic que Jesús ens va deixar: molt radical i clar, sense ambigüitats. I per l'altra, la nostra pròpia vida; molt aigualida i «light».

El nostre cristianisme no ens demana d'aprendre unes teories determinades, sinó una pràctica seriosa. La humanitat de Déu mateix ens hi obliga.

Llavors... ¿per què ens és tan difícil ser coherents, és a dir, equilibrar allò que diem que creiem amb allò que realment fem?

Només hi trobo una resposta. I és, potser, que no ens ho acabem de creure. No som cristians de debò.

Però fixem-nos en Jesús. Els evangelis ens comenten d'ell: «La gent s'estranyava de la seva manera d'ensenyar, perquè parlava amb autoritat» (Lc 4:31-37). Una autoritat que no era pas una imposició, sinó que es veia senzillament que el que deia s'ho creia i ho vivia. És a dir, una persona coherent.

I ben segur que viure aquesta coherència ens dóna la veritable felicitat. Aquella que ens fa respirar amb tranquil·litat, lliures de neguits. Ens omple la vida i ens aboca als altres, tot negant-nos a nosaltres mateixos. No defallim. Endavant!

EN PITU CALSAPEU

Busquem l'evangelí de diumenge: Evangeli segons sant Mateu, capítol 21, versets del 28 al 32 (Mt 21:18-32).

Reflexionem: 1. Jesús es referia diumenge passat, parlant de la «vinya» del Regne del cel, als moments diversos en què som cridats tots i cada u, sense excloure ningú, i a la generositat de la paga que en rebrem, que no té res de negoci o de fruit especulatiu del propi esforç ni d'inversió prèvia de cap mena.

2. Avui, Jesús es refereix a la resposta de cada un dels cridats al Regne del cel. Hi ha qui diu que sí, que hi va; però no passa de les paraules, i se'n va a la seva. I hi ha, en canvi, qui s'hi nega, no hi vol anar; però després se'n penedeix i acaba anant-hi. Aquest, penedit d'haver rebutjat la crida, acaba fent «el que el pare volia».

3. Hi ha també els qui, com que no ho saben, no se senten cridats. I encara que sigui gent de vida totalment desencaminada, un cop descobreixen quin és el bon camí, es penedeixen d'haver anat desviats de Déu, d'haver-ne prescindit, i poden passar al davant dels qui, vantant-se d'haver estat cridats, no volen deixar, en el fons, d'anar a la seva.

■ El catequista

El llac

Estàvem en un càmping en una vall pirinenca meravellosa, mig als peus, mig a la falda d'unes grans muntanyes.

Haviem jugat molt; teníem gana i estàvem mig ajassats damunt l'herbei.

Mentre la mare preparava el sopar, el pare va preguntar-nos: Esteu d'acord a anar a dormir d'hora i demà fer una excursió al «llac silenciós»?

Síiiii..., vàrem respondre tots.

Va ser molt bonic...

—Llac, com, vares néixer?

—Les muntanyes varen recollir aigua, molta aigua, fins a omplir aquest bressol on ara visc.

—De què vius?

—D'aigua, m'alimento d'aigua.

—Què hi fas aquí dalt tan sol?

—No n'estic gens de sol; les muntanyes m'estimen i s'emmirallen en les meves aigües, el sol m'escalfa, el vent, ben sovint, ve a jugar amb mi; dins meu hi ha una gran munió de peixos juganers i ràpids, entremaliats però

bons. Els isards, els cavalls, els braus, les vaques i el gos del pastor vénen a visitar-me i jo els convido a beure de la meua aigua; juguen i s'enriolen veient la seva imatge reflectida en l'aigua clara; els cavalls, com per desfer-la, piquen i piquen l'aigua amb les potes del davant i esquitxen a tothom. M'agrada veure'ls contents.

—Per què et diuen «silenciós»?

—Mira ben bé no ho sé. Moltes persones quan arriben aquí diuen: Quin silenci! Només se sent la música del vent i la cançó de l'aigua. Veus, tu i jo, sense dir res, ja fa estona que parlem en silenci, ¿veritat?

—Sí.

La mare em despertà: Eixerit, que són les nou del matí! Havia dormit pla i com un soc. L'excursió havia estat llarga. Vàreig llevar-me. Tot el dia vaig estar com consirós, emocionat.

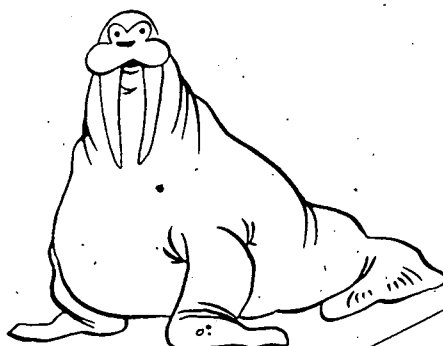
Els de casa deien: està cansat. Però jo, ¿com podia dir-los que portava un nou amic al cor, i que l'amic era el llac?

L'Eixerit

Passatemps

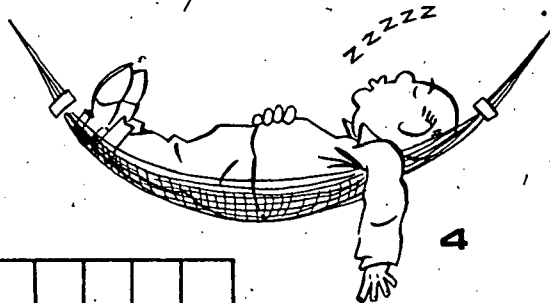
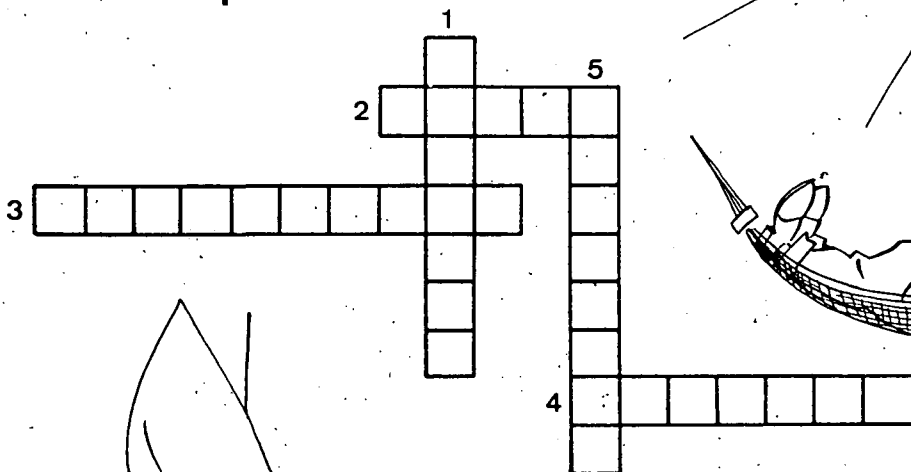
1

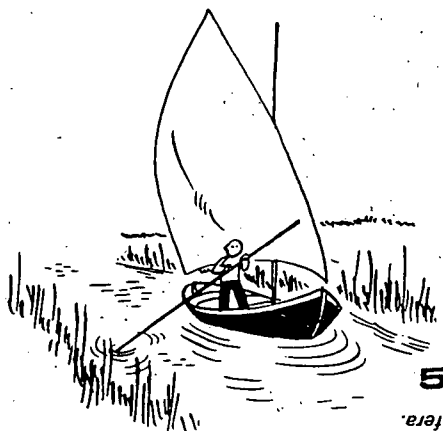
2

3

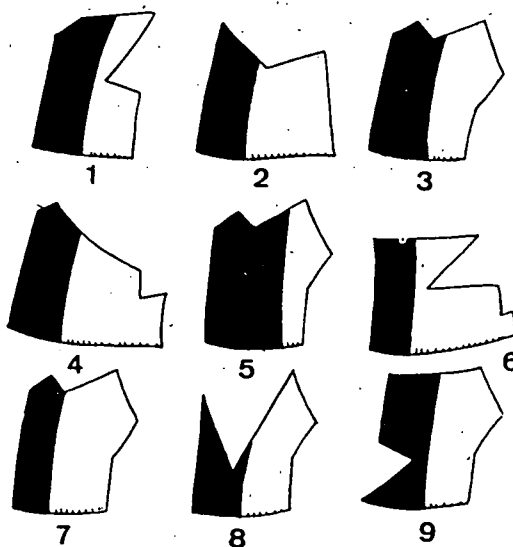
4

5

- 1.— Persona dedicada a l'estudi de la botànica.
- 2.— Mamífer marí de grans dimensions.
- 3.— Fer claror amb un llum.
- 4.— Descansar.
- 5.— Llac o llacuna d'aigua de mar en les platges baixes.

Sol.: 1.— Botànic. 2.— Morsa. 3.— Enllumenar. 4.— Reposar. 5.— Albufera.

N.º 2.— Quin d'aquets trossos és el que hi manca en l'estendart que porta aquest soldat?

Sol.: El 3.

BABAR i els seus amics de vacances

BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

Ara, tota la família visita el port.

A Artur li agradaria pujar dalt del ,

però Pom i Alexandre s'estimen més jugar

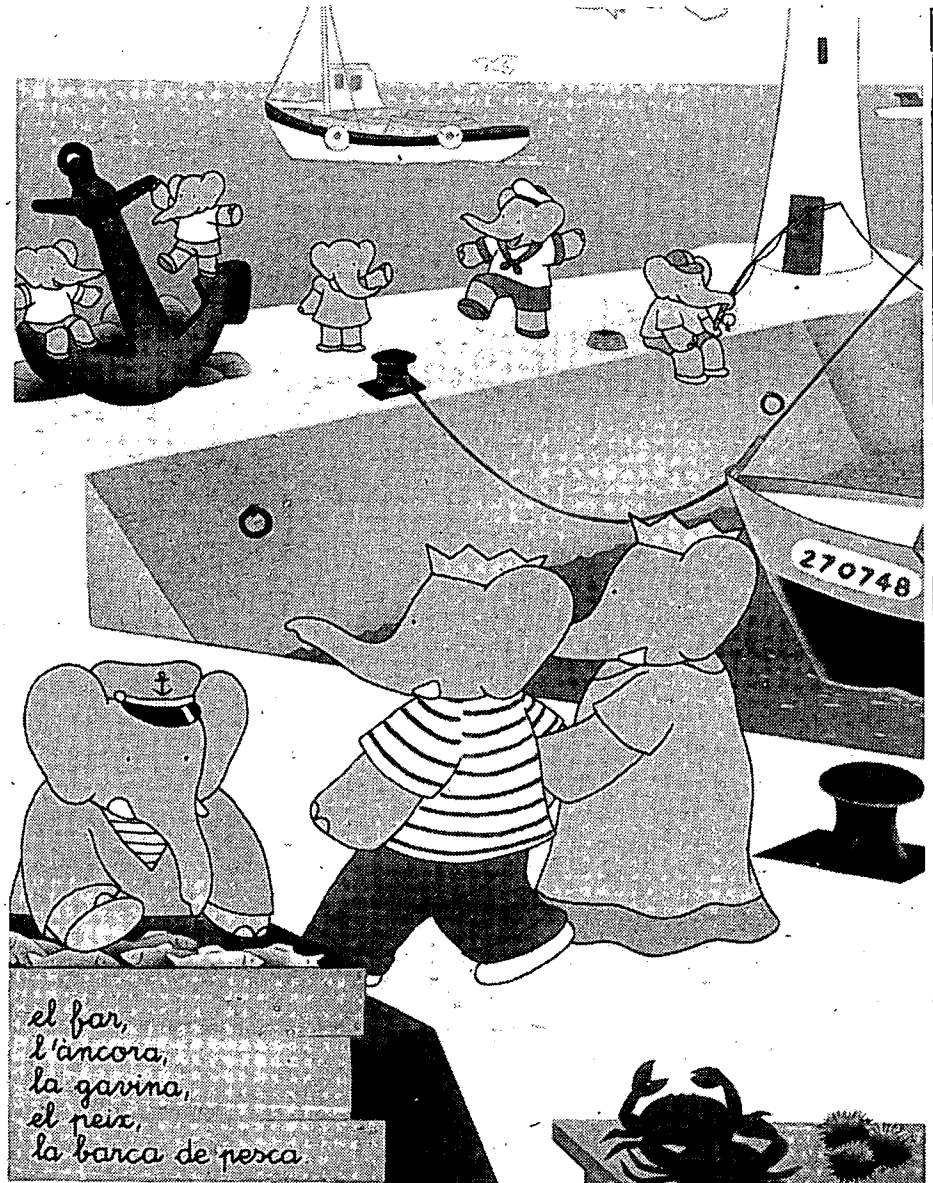
amb una vella i rovellada.

Fa una estona que Flora guaita una .

-Quina barra! -exclama- La golafre ha
robat un als pescadors!

De bracet, Celest i Babar es passegen
tranquil·lament per l'escullera i miren una
 de pesca que va cap al moll.

-Anem a comprar peix -proposa Celest.

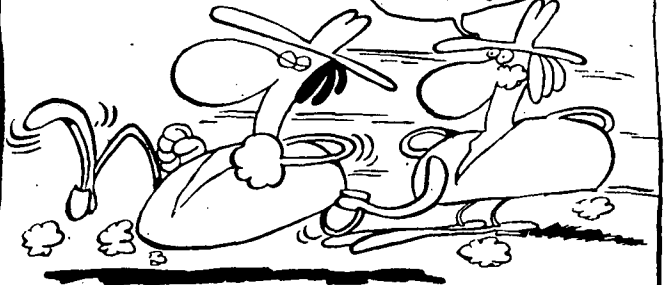
el far,
l'ancora,
la garina,
el peix,
la barca de pesca

Babar i els seus amics creats per Jean i Laurent de Brunhoff

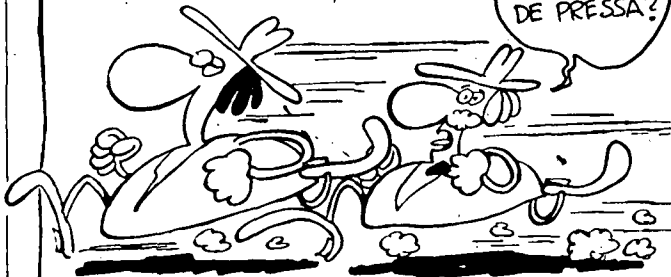
Cafari
LORENZ

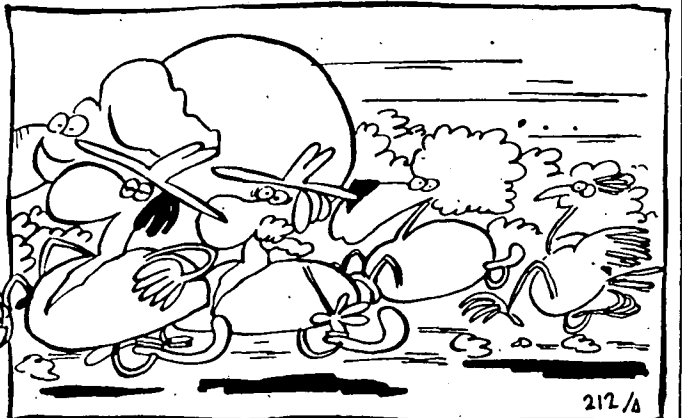
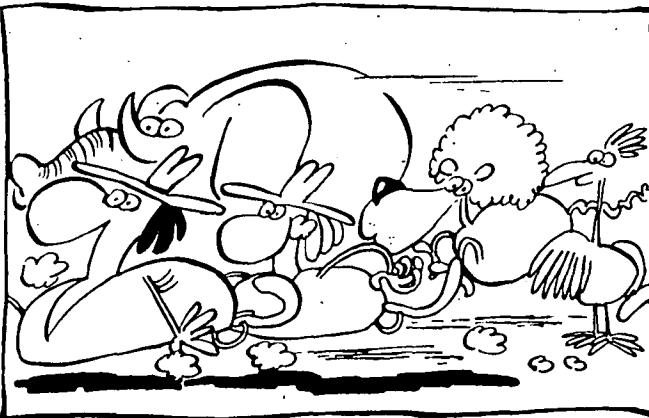
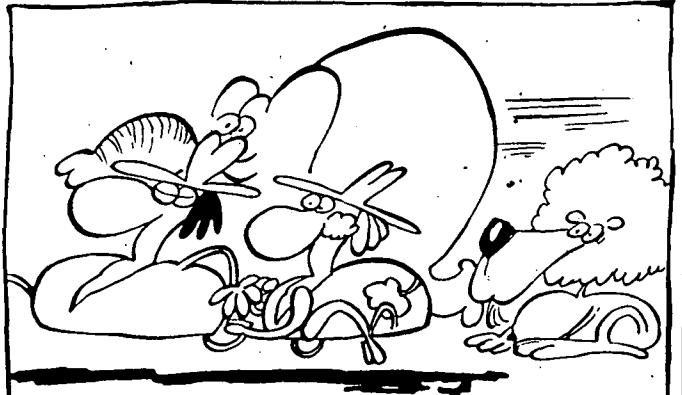
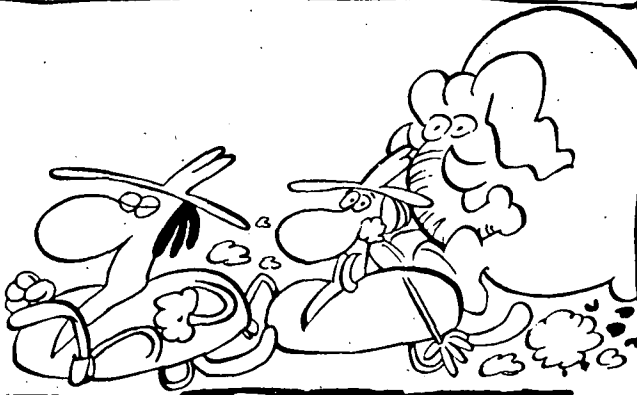
UASA,
PER QUÈ DEU
CÓRRER, AQUEST
GAMARUS?

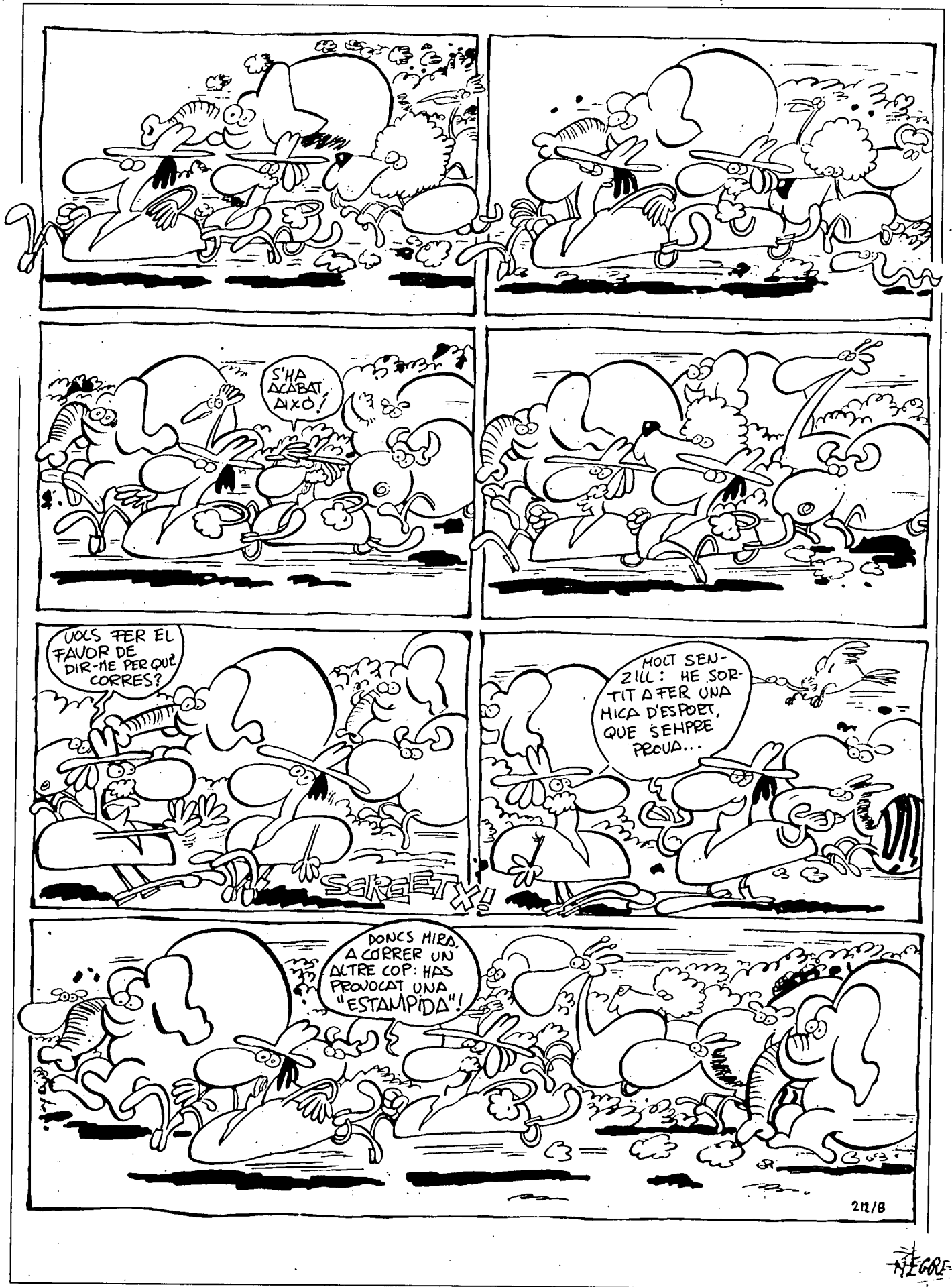

EP, TU!
QU VAS TAN
DE PRESSA?

BÉ,
EL SE-
GUIRE...

LA MARIONA

